

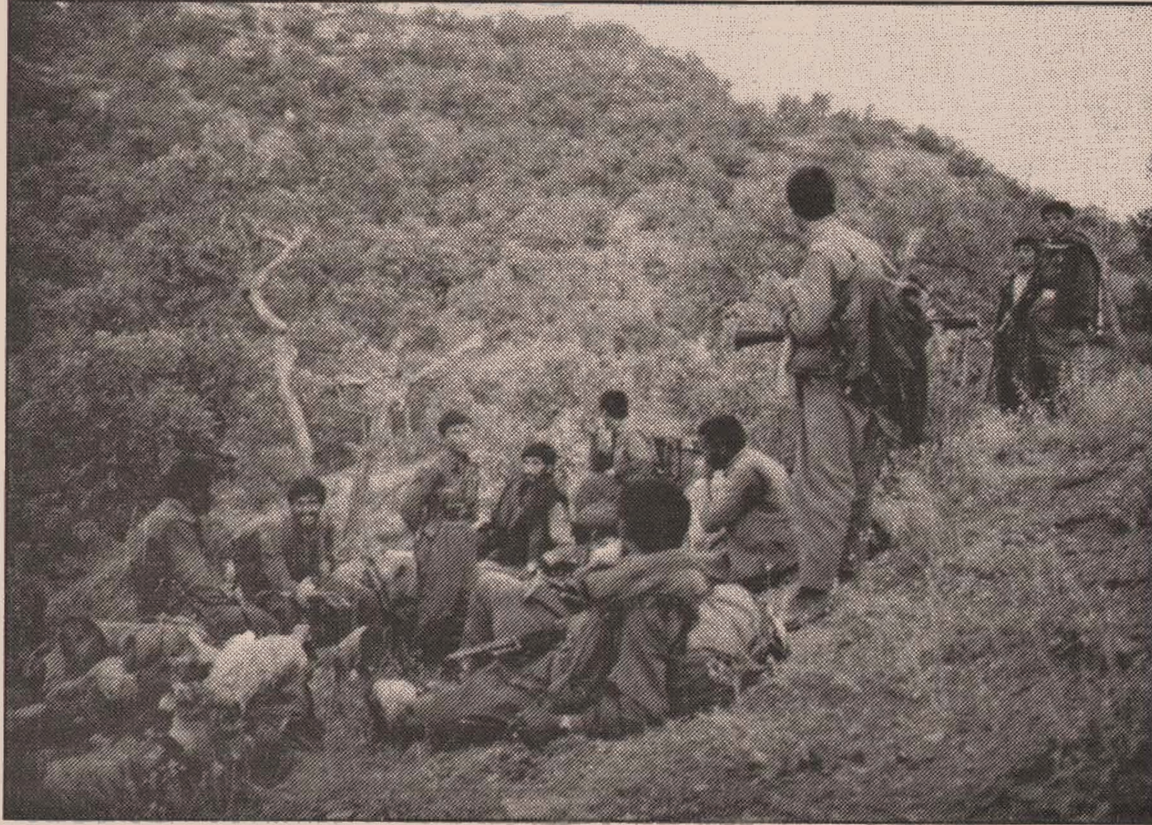
BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 8 / Sayı 116 / 31 Aralık 1990 / 2.50 DM

SERÎHILDAN'LAR YILI 1990 KİTLE VE GERİLLA EYLEMLERİYLE UĞURLANDI

● Cizîra Botan (Cizre) kale gibi: Binlerce öğrenci boykot yaptı, şehit gerilla Darar AKAY'ın katili ölümle cezalandırıldı, gerillalar ilçe merkezinde sömürgecilerle çatıştı
● Qilaban (Uludere): Sömürgeci-askeri birliğe pusu, biri astsubay 4 asker öldürüldü
● Nisêbîn (Nusaybin): İlçe merkezinde polis otosu tarandı, 2 polis öldürüldü
● Gercews (Gerçüş): ARGK toplantısı ardından 20'nin üstünde korucu silah bıraktı
● Gexî (Kiğı) ve Kislê (Nazmiye) bölgesinde büyük çarpışma; kesin sayıları belirlenemeyen ancak 10 civarında olduğu tahmin edilen ARGK savaşçısı şehit düştü

● Dicle Üniversitesi'nde binlerce öğrenci boykot yaptı. Sömürgeciler Amed (Diyarbakır)'de devrimci-yurtsever gençlik avına çıktı, onlarca öğrenci gözaltına alındı
● Bismil ve Qaqizman (Kağızman)'da şehit savaşçıların kimliği belli oldu / **ARGK Qaqizman'da avcı kılığındaki 4 polis ve ajanı cezalandırdı** / Qilaban'da korucuları meydan dayağı / **Sömürgeciler, Şemzînan (Şemdinli) ve Çelê (Çukurca)'da hezimetleriyle sonuçlanan çarpışmayı gizlediler**
● Cizîra Botan'da üç lise ve üç ortaokul öğrencileri gün boyu boykot yaptı

HABERLERİ 3. sayfada

TC'nin vahşet günlüğünden

- Qaqizman (Kağızman)'da Hacı Şamil adlı yaşlı yurtsever sömürgeciler tarafından işkencede katledildi
- Amed (Diyarbakır) DGM binası içinde Abdulkadir Aslan adlı Cizira Botanlı bir yurtsever vurularak katledildi

- Şirnex'ın Biryan köyünde Musa Uğur adlı maden ocağı bekçisi Tatar çeteleri tarafından vurularak katledildi. Naif Zeyrek adlı bekçiye de işkence yapıldı
- Sakat Kürt ozana 8.5 yıl ağır hapis cezası

- Yeni Ülke ve Özgür Halk'ın her sayısı toplatılıyor
- Gever (Yüksekova)'da özel tim her gece bomba patlatıyor
- İtirafçılara silah
- Mülteci kamplarından bir peşmerge daha kayıp

Haberleri 5. sayfada

Türkiye Özel Harp Dairesi ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi

3 Aralık günü Ankara'da Türk kontr-gerillasını aklamak için bir brifing veren Özel Harp Dairesi (ÖHD) Başkanı Tuğgenerel Kemal Yılmaz ve Genelkurmaylık Harekat Dairesi Başkanı Korgenerel Doğan Beyazıt, "Özel Harp Dairesi, halen Doğu'da PKK'ye karşı kullanılıyor. Jandarma ve polisin özel timleriyle işbirliği yapıyor" itirafında bulundular. (Güneş, 4 Aralık 1990)

Denecektir ki, ÖHD'nin PKK ve Kürdistan halkına karşı özel savaş yürüttüğünü bilebilmek için bu itirafa da gerek yoktur. Zira Kürdistan'da savaş yürüten Türk komutanlarının kontr-gerilla kimliği ve özel tim olarak bilinen Türk faşist terör timlerinin yaptığı olaylar sadece Kürdistan ve Türkiye'de değil, dünya kamuoyu tarafından da bilinmektedir.

12 Eylül rejimi, Özel Harp Dairesi'nin iktidarıdır. Bu rejimin dağıtmak için önüne koyduğu en büyük hedef Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve bu mücadelenin öncüsü PKK oldu.

Özel Harp Dairesi, kendine düşman bildiği güçlere karşı savaş yürütür, bu savaş kuralsız ve hiç bir ölçü tanımayan savaştır. Türk devleti için en büyük düşman PKK'dir. O halde büyük düşmana karşı tüm güçler seferber edilecektir. Halk PKK'yi destekliyorsa halk da özal savaşın hedefi olacaktır. Madem ki PKK, "Misaki Milli"ye kasdediyor, o halde PKK'yi imha etmek için özel savaşın tüm yıkıcılığı ve kural tanımazlığı uygulanacaktır.

Devamı 10. sayfada

Zonguldak grevci maden işçileriyle dayanışma büyüyor

– Kürdistan ve Türkiyeli devrimci örgütlerin ortak dayanışma bildirisi

– PKK'li savaş esirleri, Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği-Libya Örgütü ve Çanakkale Cezaevi'ndeki savaş esirlerinin dayanışma mesajları

8. sayfada

ARGK karşısında bozguna uğrayan sömürgeci orduya takviye:

TC, Kürdistan'a NATO Çevik Kuvveti istedi

11. sayfada

– Kürdistan ve Türkiyeli devrimci örgütlerin ortak açıklaması: "Kürdistan'da NATO Çevik Kuvvetine hayır!"

17. sayfada

PKK Düsseldorf davası tutuklularının yeni yıl mesajı

9. sayfada

– Sömürgeci savaşa ve devlet terörüne karşı İHD Kürdistan şubelerinin basın açıklaması

6. sayfada

Licê'de köylüler sömürgeci zulmü anlatıyor: "Bizi silahla, zorla, işkenceyle durduramazlar"

6. sayfada

Sakine Cansız'ın da içinde olduğu 46 devrimci ve yurtsever serbest bırakıldı

Zindan direnişi, gerillanın gelişimi ve yükselen Serîhildan'lar zindan kapılarını açılmaya zorluyor

***

Buca Cezaevi'ndeki açlık grevi 39. gününde bitti

***

DGM'de Kürt dilinin adı, "Anlaşılamayan bir dil" oldu. Kürt dilini konuştukları ve konuşulmasını savundukları için tutuklu yargılanan Vedat Aydın, Av. Hüsnü Okçuoğlu ve tutuksuz yargılanan Av. Mustafa Özer, Kürtçe savunma yaptıkları mahkemede serbest bırakıldı

HABERLERİ 4. SAYFADA

Körfez Krizi Kürdistan üzerinde yeniden paylaşım savaşına dönüştü

16. sayfada

Türk sömürgeciliğinin son oyunu:

– Özel savaş yasalarında numara değişikliğiyle ömür uzatma çabaları – 430 sayılı KHK'nin tam metni

14. sayfada

Serîhildan'lar yılı 1990, Kürdistan devriminde yeni ve üst bir aşamanın başlangıcı oldu

Geride bıraktığımız 1990 yılı, gerek dünya genelinde, gerekse de bölgemiz ve ülkemizde her bakımdan yoğun gelişmelerin yaşandığı bir yıl oldu. '90 yılında yaşanan olayların, gerçekte birkaç on yıllık tarihsel süreçleri kapsayacak nitelikte olduğu siyasi çevrelerin hemen hemen hepsince ileri sürülmektedir ki, bunda önemli oranda gerçek payı mevcuttur. Kuşkusuz bu yılda tanık olduğumuz gelişmelerin hiçbiri eskiden, geçmiş yıllarda yaşananlardan kopuk değildir. Onların doğal bir devamı niteliğindedir. Ancak olayların hızı ve kapsamı, birçok açıdan tahminleri ve beklentileri alabildiğine aşmış ve bu arada çeşitli alanlarda beklenmedik gelişmeler ortaya çıkmıştır.

Devamı 12. sayfada

İçindekiler

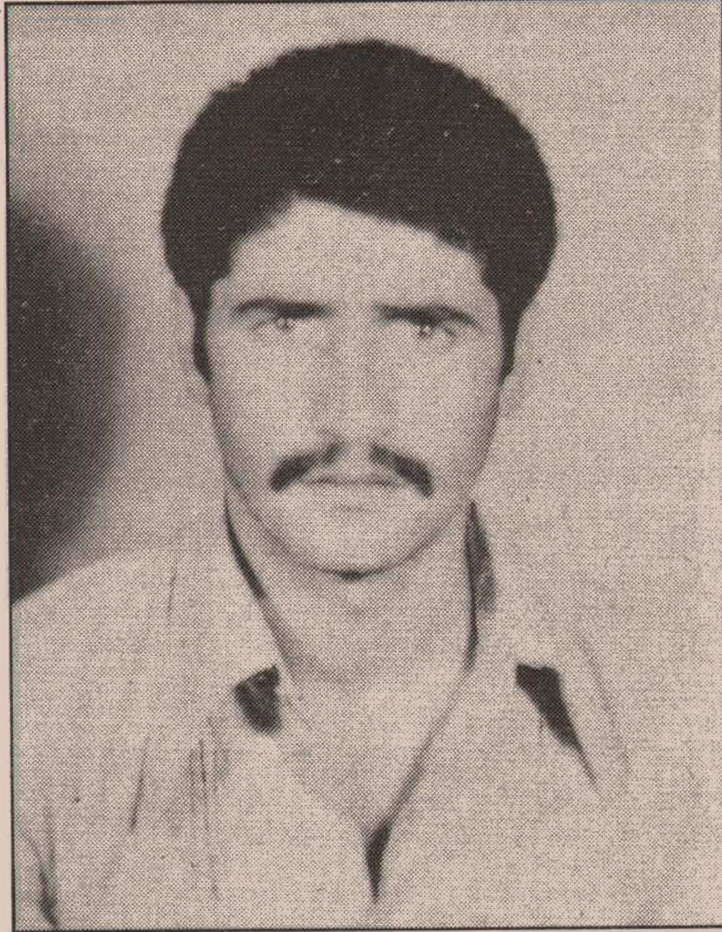
Direnişin keskin kılıcı, kararlı ve fedakar kişiliğin seçkin örneği

Salih KILIÇ

Salih Kılıç (Ekrem) yoldaşın devrimci mücadelesinin her bir anı kahramanlıklarla doludur. Onun on yılı bulan devrimci mücadelesi savaş koşullarında ve olağanüstü zorluklar içinde geçti. Böylesine uzun bir dönemi kapsayan bir mücadele pratiğinin yolaçtığı gelişmeler, sarfedilen emeğin değeri ve yaratılan bütün değerlere damgasını vuran kişiliğinin açıklanması ciltler dolusu kitapları kapsar. **Salih** yoldaşın güçlü bir militanlaşmayı göstermesi bütün zorlukları altedebilen bir kişiliğe ulaşabilmesinin asıl kaynağı, O'nun şehitlerin anılarını doğru özümsemesi ve pratik uygulamada yolgösterici olarak görmesiydi. Gerçekten O, birlikte mücadele ettiği yoldaşlarından her birinin şahadeti ardından yılgınlığa ve tereddüte kapılmadı. Görevlere daha büyük bir istek ve cesaretle sahip çıktı ve bütün yaşamını onların devrettiği bayrağı dalgalandırmaya adadı. **Salih** yoldaşın bu karakterine bağlı kalmak ve onun üstün kişiliğini kavradıkça anısını pratiğimizde yolgösterici olarak benimsemek en tutarlı ve vazgeçilmez yaklaşımdır.

Salih yoldaşın mücadelemizle bütünleşmesi ve Parti saflarında yeralış biçim ve zamanı ve daha sonrasında gösterdiği sürekli gelişme onun kişiliğini aydınlatmaya yetmektedir. Yoksul bir sınıf, aile veya çevreden gelmek kişinin gerçekleri görmesi, kavraması ve buna hizmet etmesine yetmemektedir. Nitekim bu konumda olanların bile kendi gerçekliklerine ne denli yabancı bir davranış içinde olduklarını pratik kanıtlamıştır.

Salih yoldaşın doğup büyüdüğü Karakoçan'ın Kaûman köyü de yörenin yoksul, dini duyguların gelişkin olduğu ve yurtsever özün korunduğu alanlardan biri olmasına rağmen, mücadelemizin Karakoçan genelindeki gelişimi buraya biraz daha gecikmiş olarak, fakat daha sağlam bir biçimde yansıdı. Faşist güçler halkın dini duygularını istismar ediyor ve bu duygulara sahip yoksul öğrenci ve aydın kesimleri etkilemeye çalışıyorlardı. Onların bu çabalarına bir de sosyal-şoven güçlerin halkın değer yargılarına ters düşen yaklaşım ve davranışları eklendiğinde öğrenci gençlikten bazılarını çekebiliyorlardı. Dini duyguları oldukça güçlü olan **Salih** yoldaş da bir dönem faşist ve gerici güçlerin etkisi altında kalmıştı. Fakat O, okuduğu lise döneminde ideolojik-politik mücadelemizin nasıl bir pratik çelişki ve çatışma içinde geliştiğine şahit olmuş ve süreç zarfında gerçekleri algılamaya başlamıştı. **Salih** yoldaş, 1977'lere doğru sahip olduğu yurtseverlik duygularını ulusal ve sınıfsal bilinçle bütünleştirmeye çalışmış ve ulusal kurtuluş saflarında yeralmaya başlamıştı. O'nun mücadeleye inanç ve bağlılığı pratik katkısıyla bir uyum içinde gelişti. Azgın baskı ve tutuklamaların gündemde olduğu 1978'ler sonrasında, daha evvel keskin devrimci geçinen bazı küçükburjuva ve geçici yol arkadaşlarının hızla safları terketmeye başladıkları bir sırada, **Salih** yoldaş, özlü ve sağlam bir katılımla aktif olarak mücadele saflarına geçti. O, bütün baskı ve zorlukları bile bile ve hiç bir çıkar veya kariyer duygusuna kapılmadan, yaşamını halkın davasına feda etmeyi göze alarak Partimizin saflarında yeraldı. Küçük burjuva kaçkınlarının özel yaşam ve bireysel çıkar yollarına başvurdukları bir dönemde, **Salih** yoldaş, evli ve aile geçimini karşılamak gibi bir yükün altında olduğu halde, ailenin engelleyici baskılarına boyun eğmedi, bireysel ve ailesel kurtuluşunu Parti saflarında yeralmakta görerek kararlı bir grup yoldaşıyla birlikte devrimin ağır yükünü omuzlamayı tercih etti. O, aktif olarak faaliyet yürütmeye başladığı andan itibaren bütün benliğini halkımızın çıkarlarına adadı, yurtsever ve saygın kişiliğiyle kitlesel örgütlemede oldukça etkileyici ve toparlayıcı bir rol oynadı. O'nun özgürlük yürüyüşüne atmış olduğu ilk kararlıca adımlar, geleceğin müjdeleyicisi olarak değer üzerine değer katan bir gelişmeye hizmet etti.

Devrimcilerin kararlılığı en zor, en ağır baskı ve zulüm ortamında anlaşılır. 1979'lar Partimizin geri çekilmeye başladığı ve bazı alanlarla ilişkilerin kesildiği veya yetersiz olduğu bir dönemdi. Bu dönemde faşist sömürgecilik direnen güçleri çökertmek ve yoketmek için yoğun baskı ve operasyonlarını sürdürüyordu. Bu koşullar olağanüstü bir fedakarlık ve direnmeyi gerekli kılıyordu. İşte **Salih** yoldaş bu zor dönemin direngen bir militanıydı. O, bu dönemde bile bir grup yoldaşıyla birlikte Karakoçan ve çevresinde sağlam kitlesel ilişki ve dayanakların gelişmesinde küçümsenmeyecek çabalar gösterdi. Yaratılan kitle desteğine dayanılarak düşmanın bir çok oyunu boşa çıkarıldı ve az donanım ve olanaklarla bir dizi eylemin gerçekleştirilmesine gidildi. Çünkü **Salih** yoldaş, o anda bir grup kararlı ve fedakar devrimcinin geliştirmeye çalıştığı zemin üzerinde ilerde halk ordusunun inşa edileceğinin, az olanakların daha büyük olanaklara dönüşeceğinin bilinç ve inancıyla hareket ediyordu. O, öylesine güçlü bir inanç ve iradenin sahibiydi ki, yakalandığı sarılık hastalığı ve tedavi olma olanaksızlığına rağmen, kar-kış, açlık, yorgunluk demeden günlerce yol yürüyor, hiç bir zaman moralini bozmuyor, can telaşına kapılmıyor, çoşkulu ve atılgan bir ruhla görevini sürdürüyordu. İşte O, bütün güçlükleri çelikten bir iradeyle yenebilen bir halk kahramanıydı.

Salih yoldaş, düşmana karşı kin ve intikam duygularıyla dopdolu olan bir kişiliğe sahipti. O, eylemci ve direngen bir ruhun temsilcisiydi. **Delil DOĞAN** yoldaşın şehit düşmesi ardından yapılan ilk toplantıda O, bu duygularını şöyle dile getiriyordu: *"Yoldaşımızı katledenlerden hesap soralım, onun intikamını mutlaka alalım ve anısına büyük çaplı bir eylemle sahip çıkalım."*

Evet! O, yanıbaşında şehit düşen ölümsüz komutan Delil yoldaşın anısına bağlılığını ve düşmana karşı beslediği kin ve öfkesini bu biçimde dile getirirken, yoldaşlarına ve halka karşı beslediği sevgi, bağlılık ve yurtseverlik duygularıyla yoğrulmuş kişiliğini de dışa vuruyordu. Nitekim O'nunla ortak duyguları paylaşan arkadaşları da aynı öneriye katılıyor ve halen olayın sıcaklığı yaşanırken **Mehmet GÜLER (Sinan)** yoldaşın komutasında Karakoçan'da askeri karakola ve diğer devlet yetkililerinin ev ve lojmanlarına yönelik bir saldırıyla Delil yoldaşın ilk intikam eylemi gerçekleştiriliyordu.

Salih yoldaş, 1980 cuntasının azgın baskı ve terörü ortamında çok az ve yetersiz bir donanımla katıldığı eylemleri başardı ve karşılaştığı çatışmaları büyük bir cesaret ve soğukkanlılıkla atlatabildi. **Baki KAHRAMAN** yoldaşın şahadetiyle sonuçlanan ve günboyu devam eden çatışmada eşsiz bir kahramanlık örneği göstererek geleceğin güçlü komutanlık özelliklerine sahip olduğunu baştan kanıtladı. O, pratiğin zorlukları içinde pişerek geleceğe emin adımlarla yürümekte kararlı ve ısrarlı olduğunu gösterdi. Başlı başına bir direnme olan geri çekilme sürecinde de uzun bir yürüyüşten sonra tekrardan Partiyle ilişki kurma olanağına kavuştu. Geri çekilme sürecindeki eğitim ve hazırlık çalışmalarına bütün azmiyle katıldı. Pratikte edindiği deney ve tecrübeleri, gelişkin bir ideolojik-politik eğitimle yetkinleştirdi ve kişiliğini parti yaşamı temelinde olgunlaştırdı.

Salih yoldaş II. Kongre sonrası ülkeye dönüş harekatını büyük bir coşku ve sevinçle karşıladı. Bu dönemden sonra ülkede yürüttüğü faaliyetlerde ve hayatın her alanında güçlü kişilik özelliklerini konuşturdu. Savaş koşullarındaki uzun erimli pratiğiyle sayılmayacak sınırsız değerler yarattı. En son olarak şehit düştüğü ana kadar sayısız eylemin komutanlığını yaptı. Dersim Eyalet faaliyetlerinin başında ve içinde yeraldı. Cephe ve Ordu çalışmalarının gelişmesinde değerli katkıları oldu.

O, son şahadet anında bile düşmana ağır darbeler indirerek ölümde yaşamın ne olduğunu gözler önüne serdi ve ARGK'nin seçkin bir komutanı olarak halkımızın kalbine gömüldü, ölümsüzleşti.

Salih yoldaşın zengin ve yaratıcı pratiği onun üstün kişiliğinin bir ürünüydü. O, devrime ve Partiye inanmış, ülke ve halk sevgisini iliklerinde hisseden bir militandı. Halkımızın acı ve ızdıraplarını yaşamış, görmüş ve kitlelerle bütünleşmiş bir kişilikti. O, aile, akraba ve diğer tüm bireysel sevgileri mücadele ve Parti sevgisiyle bütünleştiren, yaşam ve davranışlarını buna göre biçimlendiren, bunun için de günün her saniyesinde devrim sorunlarını düşünen ve yaşayan bir karakterin sahibiydi. Parti ve mücadele değerlerinin hangi güçlükler altında elde edildiğini bilince çıkarmış biri olarak O, Parti önderliğine, şehitlere ve bütün Parti değerlerine sonsuz bir saygı ve sevgiyle bağlıydı. Direngenlik, alçakgönüllülük, fedakarlık, atılganlık, cesaret, inanç, sınırsız bir gelişme ve koparma azmi O'nun kişiliğine damgasını vuran gelişkin özelliklerdi. O'nun bu kişilik özellikleri pratiğine yansıdığında sürekli olarak geliştiren, birleştiren, sürekleştiren, azı çoğa dönüştüren, olanaksızlığı olanaklılaştıran, çevresine güven ve cesaret duygularını saçan bir gelişme tablosunu ortaya çıkarmıştır. O, zulmün, zorbalığın, ihanet ve teslimiyetin başında sürekli sallanan direnişin biçilmez bir kılıcı oldu. Onun içindir ki, O, PKK'nin seçkin bir militanı ve ARGK'nin değerli bir komutanı olarak ölümsüzleşti ve milyonların kalbinde yer edindi.

Halkımız **Salih** yoldaşın kişiliğine zıt olan korkak, bencil, inançsız, kararsız ve düşmana hizmet etmeye açık olan kişilikleri kabul etmemektedir. Özellikle Parti ve mücadele değerlerine bir çırpıda sırt çeviren, halk ve ülke sevgisinden yoksun, halkımızın acı ve ızdıraplarına, emek ve değere karşı yabancı olan kişilikleri; yine kariyerist duygularını tatmin etmek için hazır değerlere konan miras yedileri, hiç bir emek ve değer üretmedikleri için bir darbede ucuz ve basit yaşam yolunu seçerek safları terkeden ve hatta daha da ileri giderek Parti Önderliğimizin şahsında bütün değerlere saldıran provokatör yamakçılarını şiddetli bir kin ve öfke ile karşılamayı ve kınamayı **Salih** yoldaşın anısına bağlılıkta birer emir olarak görüyoruz.

Salih yoldaşın anısı bizi; teslimiyet ve ihanet batakliğına batmış her türden işbirlikçi ve provokatör anlayış ve kişilerin karşısında yeralmaya ve Parti Önderliğinin komutası altında savaşmaya davet etmektedir.

Bağımsız bir Kürdistan yaratıncaya kadar yolgösterici olarak kabul edeceğimiz **Salih** yoldaşın anısı önünde saygıyla eğiliyoruz ve onun dürüst ve yurtsever akraba ve yakın çevresi başta olmak üzere tüm yurtsever halkımızı onun manevi komutası altında yürümeye çağırıyoruz.

Bir yoldaşı
Ağustos 1990

Gerilla ve kitle eylemleri

Cizîra Botan kale gibi:

Binlerce öğrenci boykot yaptı. Şehit Darar AKAY'ın katili ölümle cezalandırıldı. Gerillalar ilçe merkezinde sömürgeci birliklerle saatlerce çarpıştı

Cizîra Botan / Berxwedan: 19 Aralık günü Cizîra Botan'ın üç ortaokul ve üç lisesinin on bin civarında olan öğrencilerinin tümü boykota gitti. Boykot, sömürgecilerin baskısına rağmen tüm gün sürdü.

Öğrenciler, boykot eylemleriyle Licê kitle direnişi ve Zonguldak maden işçileriyle dayanışmalarını dile getirdiler ve 14 Aralık 1990 günü yapılan yürüyüşte tutuklananların bırakılmamasını protesto ettiler.

Boykot günü, askeri birlikler şehrin giriş-çıkışını tuttular, okulları kuşatma altına aldılar. Bu arada tüm cadde ve sokak başlarının da tutulduğu görüldü. Özel tim, bir çok yere de video yerleştirerek çekim yaptı Bu tedbirlerle boykotun ilçede kitlesel direnişe dönüşmesinin önlenmesi hedeflendi.

İlçe kaymakamı da, öğrencilerle konuşarak boykottan vazgeçirmeye çalıştı. Öğrenciler, bu girişimleri geri çevirdiler.

14 Aralık günkü gösteride tutuklanan ve aralarında Mürüvvet Cacım, Abdullah Arısoy, Hacı Komak ile adını saptayamadığımız diğer 7 yurtsever, Diyarbakır 1 Nolu Cezaevi'nde tutuluyorlar.

Öte yandan Cizîra Botan'a gelen HEP Genel Başkanı Fehmi Işıklar, 14 Aralık günü Derbaciyan köyünde katledilen **Şexmus Adlım** adlı yurtseverin ailesiyle görüşerek, olayı araştırdı.

18 Aralık gecesi Ahmedê Şaxi adlı, Cizîra Botan'ın Şax (Çalyan) köyünden bir ajan, Cizîra Botan ilçe merkezinde, MİT binasının arkasında, un fabrikasının yanında bulunan evinin yakınında kurşuna dizilerek ölümle cezalandırıldı.

Cezalandırılan ajan, 12 Aralık 1985 tarihinde Şax köyüne giden bir gerilla grubuna muhtarın evinden ateş açan çete grubunun içinde yeralmış ve bu hain pusu sonucu kahraman gerilla **Darar AKAY**, şehit düşmüştü.

Bu olaya karışanlardan biri Kürdistan dışında, Şax muhtarı da 1989 yılında cezalandırılmıştı. Cezalandırılan Ahmet adlı ajan, muhtarla birlikte, cinayetlerinin bedeli olarak para ödülü almışlardı.

26 Aralık gecesi de gerillalar, düşman alayının bitişiğinde evi bulunan Kamilê Sofî Seyîd adlı ajana karşı bir saldırı düzenlediler. Taya ağalarından olan ve 1987 yılında bir grup gerillanın şahadetlerinde rol oynayan bu hainin, hayatını kurtardığı bu saldırıya sömürgeci askerler müdahale etti. Böylece başlayan çarpışma, binlerce merminin çıkardığı ses tüm ilçeden duyulacak şekilde en az iki saat sürdü. Gerillaların kayıplarının olmadığı bu çarpışmada düşmanın da kayıpları öğrenilemedi.

28-29 Aralık gecesi de yine ilçe merkezinde, Cizîra Botan'ın köylerinden olan Hemoyê Şêx Reşît adlı bir kişi öldürüldü. Bu kişinin siyasal kimliği ve eylemin kimler tarafından yapıldığı öğrenilemedi.

Muhabirimiz, ilçeye giren her otobüste arama ve kimlik kontrolü yapıldığını, isimlerin kaydedildiğini ve ilçe etrafındaki askeri yığınakla halkın tedirgin edilerek göçe zorlandığını söyledi.

Cizîra Botan'ın boşaltılması tehdit ve söylentilerine karşın halkın göçe karşı direndiği, eğer zorla ilçe boşaltılırsa, ölümüne direnileceği, halkın ortak duyguda olduğu, düşman alayının yerle bir edileceği, Cizîra Botan'ın tüm evlerinin ayrılaştığı, halkın tek yumruk halinde olduğunu, çok duyarlı ve direnişi yaşam yolu seçtiğini de ekledi.

ARGK'nin toplantısının ardından korucular silah bıraktılar

Gercews / Berxwedan: ARGK gerillaları, 19 Aralık günü çok sayıda korucusu bulunan Kehniyamezin (Soğucak) köyünde toplantı yapıp, koruculardan silahlarını teslim etmelerini istediler: Gerillalar köyden ayrılırken, daha önceki uyarılara karşı korucuları silahlarını teslim etmemeleri için tehdit eden muhtarın kardeşini de yanlarına aldılar. Bu kişi, korucular silahlarını bıraktıktan sonra serbest bırakıldı.

Gerillaların toplantısından sonra sayıları 20'nin üstünde olan köy korucuları, karakola giderek silahlarını teslim ettiler ve bir daha koruculuk yapmayacaklarını söylediler.

Qilaba

Biri astsubay dört düşman askeri vuruldu

Qilaban (Uludere) / Berxwedan: 27 Aralık akşamı Ziravik (İnceler) köyü yakınlarında ARGK gerillalarıyla, düşman birlikleri arasında meydana gelen çarpışmada 1 astsubay ve üç asker öldürüldü. Çarpışmada gerillalar kayıp vermedi.

Eylemden sonra Ziravik köyünden çok sayıda köylü gözaltına alındıysa da, aynı gün serbest bırakıldılar.

Qilaban'ın köylerinde ARGK'ye katılım sürüyor. En son Hilal köyünden biri bayan, 5 genç ARGK birliklerine katıldı.

Nisêbîn

Polis otosu tarandı, iki polis öldürüldü

Nisêbîn / Berxwedan: 26 Aralık akşamı saat 7.30-8.00 arasında ilçenin Mêrdîn yönündeki girişinde devriye gezen bir polis otosuna pusu kuran gerillalar, iki polisi öldürdüler, ikisini de yaraladılar. Araç ise kullanılamaz duruma geldi.

Eylemden sonra operasyona girişen özel tim ve polis, rastgele tutuklamalara girişti. Gözaltına alınanlar daha sonra serbest bırakıldılar.

Amed

sömürgecilerin gençlik avı: 100'ün üstünde üniversite öğrencisi tutuklandı

Amed / Berxwedan: Üniversite öğrencilerinin, Licê'deki sömürgeci katliamı protesto, Licê direnişçileri ve Zonguldak maden işçileriyle dayanışma amacıyla 21 Aralık'ta yaptıkları yürüyüş ve 24 Aralık'taki kitlesel forum ardından 21–24 Aralık günleri arasında 40'tan fazla öğrenci gözaltına alındı. Bu öğrenciler, "gösteri ve toplantı yasağına karşı gelmek ve bölücü sloganlar atmak"la suçlanıyorlar.

Tutuklu öğrencilerden isimleri tespit edilenler şunlar; **Tıp fakültesinden:** Asıf Tembeloğlu, Mehmet Çakmak, Fikret Aslan, Sami Güzel, Zekeriye Kaptan, Derktaf Solduk, Erdal Gezer, Abdullah Gündüz, Sami Gürkahraman, Şafak Yücel, Cengiz Polat, **Hukuk fakültesinden;** Nevzat Ciftçi, Mahmut Karabağ, M. Ali Erdem, Halim Sever, Ayhan ....., Hikmet Akın, Necip Korkmaz, Yasemin Dora, **Eğitim fakültesinden;** Fadime Çelik, Zehra Kırık, Leyla Gündüz, Nazan Baysal, **Meslek bölümünden;** Sevinç Çete, Abdulkerim Kayhan, **Mimarlık Fakültesinden;** Suat Beştaş, Şefika Çetinel, Selma Aslan, **Diş hekimliği bölümünden;** Selma İpek.

26 Aralık günü de Üniversitenin tüm bölümlerinde sayıları 6 ile 8 bin arasında olan üniversite öğrencisi boykot yaptı. Öğrenciler, eylemleriyle TC'nin savaş hazırlıklarını, devlet terörünü ve tutuklamaları protesto ettiler.

Polis ve askeri birliklerin aşırı önlemlerine rağmen, boykot çok başarılı geçti. Sadece Seyrantepe mevkiinde bazı öğrenciler tutuklandı. Polis ve özel timler, boykot eyleminden sonra Amed şehir merkezinde öğrenci avına çıktılar. Sayısız ev basıldı ve henüz tam tespit edilemeyen sayıda öğrenci gözaltına alındı. Sömürgeciler, üniversite öğrencilerinin vardığı eylemsel dinamizmden korkuyorlar. Öğrencilerin, gerek üniversitedeki baskılara, gerekse Kürdistan genelindeki ve Türkiye'deki devlet uygulamalarına karşı kitlesel eylemlerinin daha da boyutlanması bekleniyor.

Gêxî Kislê bölgelerinde büyük çarpışma

Dep-Dersim / Berxwedan: Türk sömürgeci birlikleri, Aralık ayının ortalarından Dêrsim ile Mazra (Elazığ)'nın Dep (Karakoçan) ve Çewlik'in Gêxî (Kiğı) alanlarında büyük bir operasyona başladı.

Düşmanın bu operasyonları bir haftadan fazla sürdü. Operasyon'da Dep ile Gêxî arasında yeralan Yayladere nahiyesi ile Kislê (Nazimiye)'nin Seter Mevkiinde sömürgeci birliklerle, ARGK gerillaları arasında büyük çarpışmalar meydana geldi.

Bölgeden aldığımız emin haberlere göre ilk çarpışma Yayladere'nin Çirik mevkiinde meydana geldi. Çarpışmada kesin bilinen sonuca göre 2 ARGK savaşçısı şehit düştü. İki savaşçıdan birinin tespit edilen kod adı **Hasan**, diğerinin ismini henüz öğrenemedik. Aynı çarpışmada iki savaşçı da yaralandı.

Çirik, boşaltılmışı bir köy, kuru bir derede bulunuyor. Burada savaşçıların, gizli barınakları inşa ettiği, eğitim gördükleri, düşmanın bir ihbarı değerlendirerek imha operasyonu yaptığı, ancak muafak olamadığı bildirildi.

Çatışmada kurtulan savaşçıların ise birbirinden ayrı düştükleri ağırlık kazanıyor.

Daha sonraki sayısı belirlenemeyen çarpışma Kislê alanında Seter mevkili ve civarında oldu. Bu çarpışmaların kesin sonucu öğrenilemedi. Yöre halkından aldığımız bilgilere göre çarpışmalarda toplam 11 gerilla şehit oldu. Düşman, şehit gerillaların cenazelerini ailelerine teslim etmediği gibi, kimseye göstermemesinden dolayı kimlikleri öğrenilemiyor. Düşman, kimyasal silah da kullandı. Çarpışma alanına kimse bırakılmıyor.

Bazı yurtseverler, Kislê'de şehit düşenlerin TİKKO militanı olduğunu söylediler. Ancak, TİKKO'culara yakın kaynaklar, bunu yalanladılar. Şehit düşenlerin ARGK savaşçıları oldukları ihtimali daha ağır basıyor.

Şehit savaşçının kimliği belli oldu

Bismil: *29 kasım 1990 günü elindeki bombayı özel tim aracına atarak biri yüzbaşı, iki tim elemanını öldürdükten sonra şehit edilen kahraman ARGK savaşçısı'nın Çoltepe'den* **Musa TOPRAK (Ferhat)** *olduğu öğrenildi.*

Avcılar, özel tim elemanı ve ajan çıktı

Qaqizman (Kağızman): *Türk devletinin, kaçırıldığı ve masum avcı olduklarını iddia ettiği 4 kişi; 1 özel tim elemanı, 1 polis ve onlara refakat eden iki avcı ajan çıktı. ARGK Serhed Eyaleti Komutanlığı, bunların gerillaları tarafından vurulduğunu açıkladı. Olay Kasım ayı başlarında olmuştu.*

Şehit savaşçıların kimliği belli oldu, yaşlı yurtsever işkencede öldürüldü

Qaqizman: *12 Kasım günü Qaqizman'ın Akyayla köyünde Türk askeri birlikleriyle girdikleri çarpışmada şehit düşen üç ARGK gerillasından ikisinin kod adının* **Azad** *ve* **Doğan**, *adı öğrenilmeyen üçüncü şehidin de Karayazılı bir bayan hemşire olduğu öğrenildi.*

Çarpışma anında gerillaların evinde olduğu **Hacı Şamil** *adlı yaşlı yurtsever de işkence ile katledildi.*

Koruculara meydan dayağı

Qilaban (Uludere): *Hilal köyüne giden bir araca durmadığı için ateş açan Mala Bayrê çeteleri, bir şans eseri kimsenin ölmediği bu olaydan sonra gittikleri Qilaban ilçe merkezinde meydan dayağına çekildiler. Asker ve polisin müdahalesiyle çeteler, ancak halkın elinden kurtulabildiler.*

Sömürgeciler büyük çarpışmayı ve bundaki kayıplarını gizledikleri ortaya çıktı

Wan-Cizîra Botan /Berxwedan): *Kasım ayı içinde sömürgecilerin korucular eşliğinde Çalê (Çukurca)'den Güney Kürdistan'a giriş yaptıkları, sınırın sıfır noktasında gerillaların pususuna düştükleri, çok sayıda ölü, yaralı ve 10 civarında korucuyu da esir vererek geri çekilmek zorunda kaldıktan Wan ve Cizîra Botan'daki muhabirlerimiz tarafından bildirildi.*

Ekim ayı içinde de böylesi çarpışmaların Şemzinan (Şemdinli)'da olduğu da öğrenildi. Çarpışmalar boşaltılmış alanda olduğundan, sömürgeciler bo-yutlarını ve kayıplarını gizleyebiliyorlar. Torumtay'ın istifasında, ordunun bu operasyon ve çarpışmalardaki başarısızlığının da önemli bir etken olduğu basın ve Ankara'daki politik çevrelerce değerlendiriliyor.

Zindan direnişi, gerillanın gelişimi ve yükselen Serîhildanlar zindan kapılarını açılmaya zorluyor

Sakine Cansız'ın da içinde olduğu 46 devrimci ve yurtsever serbest bırakıldı

Nusaybin / Berxwedan: PKK kadrosu **Sakine Cansız**'ın bırakılması bir anda geniş çevre tarafından duyuldu ve tüm yurtseverleri sevince boğdu.

Sakine Cansız, 1979 yılında Elazığ operasyonları sırasında tutuklanmış, bir müddet Elazığ ve Malatya cezaevlerinde kaldıktan sonra, faşist darbeyle birlikte Diyarbakır Askeri Cezaevi'ne aktarılmıştı. Uzun yıllar en sert baskı koşulların da Diyarbakır cezaevinde kalan Cansız, sürgünlerin ardından sırasıyla Eskişehir, Amasya ve en son Çanakkale Özel Tip Cezaevleri'nde kaldı.

Sakine Cansız, hiç bir silahlı eyleme katıldığı tespit edilmediği halde, müebbed hapis cezasına çarptırılmış ve gerek cezaevleri, gerekse mahkemelerdeki direngen tutumu nedeniyle ayrıca 72 yıllık disiplin cezası verilmişti. Cansız, Malatya Cezaevi'ndeyken kaçmayı başarmış, fakat şehir içinde yapılan bir operasyonda tekrar yakalanmıştı.

PKK Mardin Ana Davası'nda serbest bırakılan 45 devrimci ve yurtseverin adları: **Abdullah Abak, Şehmus Beklo, Süleyman Coşkun, M. Emin Çayır, Şakir Eren, Habib Enez, Mecit Gümüş, Mehmet Kaya, M. İsa Kızıl, Abdulaziz Oktay, Süleyman Solhan, Osman Şen, Fikri Tunç, Mehmet Dilek, Abdulvahap Akın, Ramazan Bora, İbrahim Bilen, Halit Güleç, M. Ali Hüseyinoğlu, Demir Ay, Şemsettin Aytemur, Eyüp Erol, M. Salih Dündar, Nevzat Fidan, Abdulcabbar Gezici, Hüseyin Işık, Ahmet Öner, Nazım Özdurak, Şehmus Tay, Hüseyin Duran, Ali Demir, Sinan Korkmaz, Muhammed Soyvural, M. Emin Yalçın, Mahmut Aslan, Hüseyin Barış, M. Şirin Tunç, Tacettin Dolu, Zübeyr Yalçın, Mustafa Gezgör, M. Emin Yiğit, Ahmet Demir, Beşir Gözen.**

25 Aralık'ta olan, bu davadan geriye kalan 15 devrimci ve yurtseverin mahkemesinin sonucu daha öğrenilemedi.

Ancak Kürdistan genelinde daha çok savaş esirinin cezaevinden çıkması bekleniyor. Çünkü, 1980 ve sonraki bir iki yılda tutuklananlara verilen ağır hapis cezalarının çoğu 1990'ların başında bitiyor.

DGM'de Kürt dilinin adı: "Anlaşılmayan bir dil"

İHD Genel Kongresi'nde Kürtçe konuştukları için tutuklanan Vedat Aydın ve Zeki Okçuoğlu ile tutuksuz yargılanan Mustafa Özer, Ankara DGM'de yapılan duruşmaları sonucu serbest bırakıldılar.

Amed-İHD / Berxwedan : 28 Ekim 1990 günü Ankara'da yapılan İnsan Hakları Derneği 3. Genel Kongresi'nde Kürtçe konuşma yaptığı gerekçesiyle, İHD Diyarbakır Şube Delegesi Vedat Aydın, konuşmayı Türkçe'ye çeviren Av. A. Zeki Okçuoğlu ile HEP Diyarbakır İl Başkanı Av. Mustafa Özer tutuklanmış, bunlardan Mustafa Özer serbest bırakılmıştı.

Aydın, Okçuoğlu ve Özer'in duruşması, 18 Aralık 1990 günü Ankara DGM'de yapıldı.

Duruşmayı izlemeye Kürdistanlı, Türkiyeli ve çeşitli Avrupa ülkelerinden çok sayıda dayanışmacı gelmişti. Bina etrafında aşırı güvenlik önlemi alan polis, izleyicileri de uzun süre içeriye bırakmadı. Avukatların itirazı üzerine DGM Başkanı Muhittin Mıhçak, izleyicilerin bir kesimini içeri almak zorunda kaldı.

Kimlik yoklamasına geçildiğinde, hakimin sorularına Vedat Aydın, ana dili olan Kürtçe'yle cevap verdi.

Hakimin, Türkçe bilmiyor musunuz? uyarısına karşılık, Aydın, "Ez bi tirkî dizanim" cevabını verdi. Hakimin, Türkçe kimlik tespitinde bulunacak mısınız? sorusuna, Aydın'ın verdiği cevap, yarım kesildi ve tutanaklara şöyle geçti:

"Sanık anlaşılmayan bir dilde beyanda bulundu, hatta bu durum tutanağa geçerken gülümsedi".

Bunun üzerine Aydın, Kürtçe olarak "Ben Türkçe değil, Kürtçe gülümsedim" yanıtını verdi.

Zeki Okçuoğlu ve Mustafa Özer de, kimlik tespiti sırasında "Türk-İslam" denmesine karşı çıkarak, Okçuoğlu, "Kürt", Özer de, "Kürt-İslam" olduğunu söyledi. İkisi de Aydın'a Kürtçe savunma hakkı verilmezse, susarak ifade vermeyeceklerini ve bu şekilde mahkeme heyetini protesto edeceklerini söylediler.

Avukatlar da, hakimden yöntemin saptanmasını, Kürtçe savunma hakkının verilmesini, Türkçeye çevirecek tercüman bulunmasını istediler. Hakim, bu isteklerini kabul etmeyip, avukatlara söz hakkı vermeyince, avukatlar mahkeme salonunu terkettiler.

Hakimin uyarısına rağmen Avrupalı bir dayanışmacı, alkışlarla avukatları destekledi.

Duruşmaya on dakika ara veren mahkeme heyeti, sanıkların kimlik tespitini bile yapamadan, savunmalarını almadan ve avukatları dinlemeden Aydın ve Okçuoğlu'nun tahliyesine karar verdi.

Avukatlar, sanıklar ve izleyiciler, bu durumu TC açısından yenilgi olarak değerlendirdiler. Çünkü, sanıklar, Kürtçe konuştukları için tutuklandılar, yine Kürtçe konuşarak serbest bırakıldılar.

Bu sonucun yine de öğretici bir yanı var: Türk sömürgeci ırkçılığı ve inkarına karşı ısrarla Kürtçe konuşmak ve ana dilimizi çekinmeden her yerde kullanmamızın zorunluluğu ortaya çıkıyor.

Wan

Kürdistan'da heyetler

Wan - İHD: Aralık ayının ilk haftasında Sınır Tanımayan Doktorlar Örgütü'nden biri Belçikalı, diğeri Hollandalı (bayan) iki temsilci Wan, Çolamerg ve Sêrt bölgelerini kapsayan bir gözlem gezisi yaptılar. Gittikleri her yerde heyetin somut gözlemlerde bulunmaması için sömürgeciler her türlü engellemede bulundular. Heyete eşlik eden İHD yetkilileri özellikle çok sıkı bir arama, kimlik kontrolü ve hatta saatleri aşan zorunlu konaklama uygulamalarına tabi tutularak, heyete gözdağı verilmek istendi.

Belçikalı 5 parlamenterden oluşan bir heyet de, 26 Aralık günü Kürdistan'a hareket etti. Heyette Willi Kuypers (Halkın Birlik Partisi Senatörü), Cef Sleeck (SP milletvekili), Hugo van Dienderen (Yeşil Sol Parti'den), Hugo van Rompaey (Hıristiyan Halk Partisi), ve Tijl Declercq adlı parlamenterler yeraldılar. Köy boşaltma bölgelerini, şehirleri ve mülteci kamplarını gezmeyi programlayan heyet, gezisine 5 Ocak 1991 günü son verecek.

Amed

Peşmerge'ye insan hakları ödülü

Amed: ABD'nin ayakkabı Firması Roebek'in her yıl dağıttığı İnsan Hakları Ödülleri'nden biri, Kuzey Kürdistan'daki mülteci kamplarında bulunan ve mülteci sözcülüğü yapan Güney Kürdistanlı 28 yaşındaki Ekrem Mai'ye verildi. Ödül, Mai'nin, "Zulüm ve İşkence karşısında halkını temsil etme cesaretini gösterdiği" için verildi. Ödülün, uluslararası alandaki saygınlığı bilinmemektedir.

Yeni Ülke ve Özgür Halk'ın her sayısı toplatılıyor

Haftalık Yeni Ülke gazetesinin 9. ile 10., aylık Özgür Halk dergisinin de 2. sayısı toplatıldı.

İstanbul (Yeni Ülke): Yeni Ülke gazetesinin 9. sayısının toplatılmasına karar veren İstanbul 2 Nolu DGM 17 Aralık 1990 tarih ve 1990/1038 sayılı kararında, gazetede yer alan Dursun Ali Küçük imzalı "AGİK zirvesine TC'nin yansıyan yüzü" başlıklı yazıda " Milli duyguları zayıflatmak ve yoketmek amacıyla propaganda yapıldığı" iddia edildi.

Aynı gazetenin 10. sayısının toplatılmasına da, gazetede yayınlanan İsmail Beşikçi'nin İstanbul'da bir panelde yaptığı konuşmada milli duyguları zayıflattığı iddiası gerekçe gösterildi.

9. sayısının toplatılmasına ilişkin yaptığı açıklamada gazetenin genel yayın yönetmeni Günay Aslan, *"AGİK zirvesinde barışa, demokrasiye ve özgürlüklere bağlı kalacağını taahhüt eden TC, daha antlaşmanın mürekkebi kurumadan özgürlüklere yönelik gayretlere başvuruyor olması düşündürücü ve bu alandaki resmi samimiyetsizliğin bir ifadesidir"* dedi.

10. sayının toplama kararı üzerine ise gazetenin Yazı İşleri Müdürü Özkan Kılıç, *"Gazetemizin daha çıktığı gün toplatılmasını, protesto ediyor, doğru bildiğimiz yolda azimle yürüyeceğimizi tüm dostlarımıza duyuruyoruz"* dedi.

Özgür Halk'ın 2. sayısının toplatılma kararına da, dergide yayınlanan "Emperyalizmin Kürt halkına yönelik özel savaşı" başlıklı yazıda M.Ali Birand'ın "12 Eylül Saat 004." adlı kitabının 88. sayfasından alınan alıntılardan "bölücülük yapıldığı" iddiası gerekçe gösterildi.

Buca Cezaevi'ndeki açlık grevi 39. gününde bitti.

İzmir (İHD): 19 Kasım günü 20'si siyasi, 2'si adi suçlardan tutuklu 22 tutsağın başlattıkları açlık grevi 28 Aralık akşamı sonuçlandı.

İHD İzmir Şubesi yetkililerinin yaptığı açıklamaya göre Tutsakların isteklerinden 20'si kabul edildi, Ağustos genelgesinden gelen ve tutsakların kaldırılmasını istediği 6 istek maddesi ise kabul edilmedi. Kabul edilen ve edilmeyen maddelerin içerikleri öğrenilemedi.

Tutsaklar, 36. gününde açlık grevini ölüm orucuna çevirmişlerdi. Daha önce tutsak yakınlarından aldığımız bilgilere göre, tutsakların istekleri arasında, "Disiplin cezalarının kaldırılması, ailelerin açık görüşte getirdikleri yemeklerin verilmesi, daktilo ve teybin serbest olması, mektup kısıtlamasına son verilmesi, diyetliler için kantinden yiyecek sağlanması, koğuşlardaki ısınma tertibatı yeterli olmadığı için elektrik sobasının serbest kılınması" vb. bulunuyordu.

Daha önce aralarında PKK davasından tutuklu Fuat Kav'ın da olduğu birçok tutuklu, açlık grevine gittikleri için hücreye atılmışlardı. Durumları fenalaşıp hastaneye kaldırılan tutsaklardan Ahmet Zincirli ve Nevzat Kalaycı'nın sağlık durumu ciddiyetini koruyor.

Diyarbakır otobüsü Ankara'ya sokulmadı

Vedat Aydın, Zeki Okçuoğlu ve Mustafa Özer'in mahkemesini izlemek ve dayanışmada bulunmak ile Zonguldak maden grevcisi işçileri ziyareti amaçlayan aralarında avukat, basın mensubu ile tutuklu yakınlarının bulunduğu otobüsün Ankara'ya sokulmamasını, İHD kınadı.

Tutuklu yakınları, "Eğer devlet Batı'ya TC kimliği ile girmemize izin vermiyorsa, o zaman Güneydoğulular'a ait özel bir giriş belgesi veya pasaport verilsin" dediler.

Amed - İHD: Ankara DGM'de yapılan davayı izlemeyi ve daha sonra Zonguldak'a maden işçilerini ziyarete gitmeyi amaçlayan aralarında 5 avukat, 3 basın mensubu ve 15 bayan tutuklu ve hükümlü yakınının da bulunduğu 46 kişilik Diyarbakır İHD heyetini taşıyan otobüs, 18 Aralık günü, saat sabah 6.30'da Ankara'ya 10 km. kala polis tarafından durduruldu. Otobüstekilerden A. Sabit ve Mehmet Ülgen adlı yurtseverler, bir süre gözaltına alındılar. Polisler, otobüstekileri saat 13.30'a kadar otobüsün içine hapsettiler. Bagajdaki davul ve zurnaya da, el koydular. Polisler, Ankara'ya gitmede ısrar etmeleri durumunda tümünü tutuklama kararı aldılarını ve bunu yerine getireceklerini söylediler.

HEP milletvekili Kamil Sönmez'in araya girmesine rağmen, polisler, otobüsü Kırşehir'e kadar sürdüler.

İHD, bu durumu protesto etti. Tutuklu yakınları adına bir açıklamada bulunan eski Amed Belediye Başkanı Mehdi Zana'nın eşi Leyla Zana da, Ankara'ya sokulmamaları üzerine şunları söyledi:

"Eğer bizlerin seyahat özgürlüğü engelleniyorsa, hiç bir suçumuz olmadan esir muamelesi görüyorsak ve bütün bunlara rağmen, bütün Avrupa'ya 'insan haklarına saygı-*sız' deniliyorsa, bu iki yüzlülüktür, bizler bu zihniyeti kınıyor ve lanetliyoruz. Batı'ya TC kimliği ile giremiyorsak o zaman bizlere ait 'özel bir giriş belgesi' veya 'pasaportlu' olarak giriş mecburi kılınsın ve bundan sonra Güneydoğu'dan Batı'ya gitmek isteyen insanlarımız, savcılıktan 'İyi Hal Kağıdı' alıp öyle gitsinler. Çünkü devlet, yavaş yavaş bugüne kadar inkar ettiği Kürtlüğümüzü, hareketleriyle kabul ediyor..."*

TC'nin vahşet günlüğünden

Ramazan Kasırga, iki kardeşin açtığı yaylım ateşi sonucu kolundan yaralandı. Kasırga'nın durumu iyiye gidiyor.

PKK'ya yardım ve yataklık ettiği iddiasıyla Diyarbakır DGM'de yargılanmakta olan Abdülkadir Aslan, can verdi

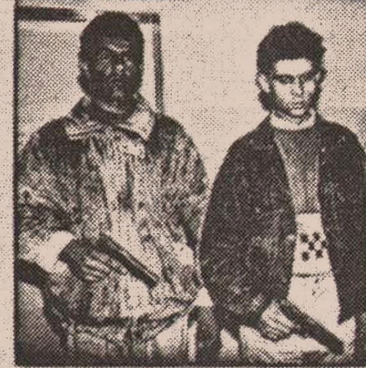
PKK terörü kan davasına dönüştü

Faruk BALIKÇI DİYARBAKIR (Sabah)

PKK militanlarının dört yakınlarını öldürmesinden sonra olayı "kan davası"na dönüştüren iki kardeş, Diyarbakır DGM'de tutuksuz yargılanan iki sanığı duruşma çıkışında kurşun yağmuruna tuttu. Sanıklardan birini öldürüp, diğerini yaraladıktan sonra yakalanan Mesut ve Bahri Yılmaz, "Yakınlarımızın kanı yerde kalmamalıydı. Pişman değiliz" dediler.

TABANCALARI İLE YAKALANDILAR

Yaklaşık 1.5 yıl önce Şırnak'ın Cizre İlçesi'ne bağlı Tepeköyü'nü basan PKK militanlarının, **Yılmaz** ailesinden dört kişi öldürmesinden sonra, örgüte yardım ve yataklık yaptıkları iddiasıyla yakalanan **Abdülkadir Aslan** ve **Ramazan Kasırga** adlı sanıklar, Diyarbakır DGM'de tutuksuz

"Yakınlarımızın kanı yerde kalmamalıydı. Pişman değiliz" diyen Mesut ve Bahri Yılmaz kardeşleri polis yakaladı

... deki Doğum Hastanesi önünde ateş açıldı. 55 yaşındaki **Abdülkadir Aslan** olay yerinde ölürken, **Ramazan** ...

Amed DGM önünde Abdulkadir Aslan adlı Cizîra Botanlı yurtsever katledildi

Cizîra Botan / Berxwedan: 18 Aralık günü, Amed DGM de görülen bir davada tutuksuz yargılanan Cizîra Botan'ın Sîsirkê köyünden **Abdulkadir Aslan** adlı yurtsever, Mesut ve Bahri Yılmaz adlı kiralık katiller tarafından vurularak katledildi. Aynı saldırıda **Ramazan Kasırga** adlı yurtsever de yaralandı.

Olayı Türk basını kan davası olarak yansıttı. Katledilen Abdulkadir Aslan, 15 Kasım 1989'da şehit olan ARGK savaşçısı **Adil ASLAN (Yasin)**'ın abisiydi. Adil Aslan, daha önce bu son cinayeti işleyenlerin de içinde yeraldığı korucu yuvasına karşı olan eylemlerde yeralmış ve 4'ünü cezalandırmıştı. Bu eylemden dolayı Adil Aslan yoldaşın abisi ve yakınları yargılanmıştı.

Özel tim ve MİT'in teşvik ve desteği olmadan kiralık katillerin DGM binasına silahla girmelerine olanak yoktur. Cinayet kan davası değil, sömürgeci devletin dört dörtlük infaz ve terör eylemidir.

Korucuların bir cinayeti daha

Şirnex / Berxwedan: 24 Aralık günü, sabah saat 6.00 sularında Biryan (Geçitboynu) köyünün Gewra mezrası civarında bulunan kömür ocaklarında nöbet tutan 4 bekçiyi kurşunlayan Şirnex (Tatarlar) çeteleri, **Musa Uğur** adlı bekçiyi öldürdüler. Diğer bekçiler tesadüf eseri vurulmadılar. Korucular ayrıca **Naif Zeyrek** adlı bekçiyi de yakalayıp işkence yaptılar.

Korucular cinayeti kendilerinin işlediğini inkar etmeye çalıştıysalar da, işkence gören bekçi kendilerini tanıdı ve teşhis etti. Korucular, cinayeti askerlerin denetiminde önceden planlanmış bir komplo sonucu gerçekleştirdiler.

Sakat Kürt ozana 8.5 yıl ağır hapis cezası

Doğuştan iki ayağından sakat Amedli Kürt Ozan, Adnan Sevik, Ekim-Kasım açlık grevlerinde Kürtçe türkü söylediği için DGM tarafından ağır hapis cezasına çarptırıldı.

Amed / Berxwedan: Ozan Adnan Sevik (1967 Doğumlu), açlık grevlerinde Kürtçe türkü söyleyip eylemcileri coşturduğu için "bölücülük propagandası yapmak ve bölücü bir örgütün üyesi olmakla" suçlanarak 8.5 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

Tutuklama kararı ve ağır hapis cezası kesinleşen ozan gizleniyor. Ozanın kardeşini yakalayan sömürgeciler, cezaevinde rehin tutuyorlar.

Gazetemiz, durumu öğrendikten sonra sakat ozana yardım etmesi için, merkezi Londra'da bulunan Uluslararası Af Örgütü (AI)'ne iletti.

Hezex'te belirsiz mayın eylemi

Hezex / Berxwedan: 24 Aralık günü Cehennem Deresi vadisinde ilçe – Işık köyü yoluna döşenen mayına odun yüklü bir kamyon çarptı. Patlama sonucu kamyonda bulunanlardan Işık köyü muhtarı Murat Uyanık ile Hikmet Gündüz hayatlarını kaybettiler, bir kişi de ağır yaralandı.

Muhabirimiz, bölgedeki gerilla birliğinin şimdiye kadar eylemi kendilerinin yapıp yapmadığı konusunda açıklama yapmadığını bildirdi. Olayda ölenlerin siyasal kimliği konusunda da bilgi edinilemedi.

"Ya korucu, ya Apocu ya da yolcu"

Berwarî / Berxwedan: Sömürgeciler, Harxur (Doğanca) köylülerine "Ya korucu ya Apocu , ya da yolcu olacaksın" tehditini yapıyor. Sürekli baskı altında tutulan köylüler, korucu olmamak için göçe hazırlanıyor. Köylüler, geçim kaynağı olan hayvanlarını satmak zorunda kalıyorlar.

Özel tim: "En iyinizi vurduk, ne yapabildiniz ki.."

Tûx (Tatvan)-Xizan / Berxwedan: Özel tim ve diğer askeri birliklerin bölgedeki suçlarında büyük bir artış oldu. Durmadan köylere baskın düzenleyen, yollara pusular atan, sokağa çıkma yasağı ilan eden özel timler, köylüleri "En ileriniz İmam İbrahim Döner idi, öldürdük, ne yapabildiniz ki" türü konuşma ve hakaretlerle provoke ediyorlar.

Sıddık Bilgin'in katiline MHP'li avukat

Ankara: Sıddık BİLGİN'i katledeni MHP'nin avukatı savunuyor. Çewlik'de 1985 yılında öğretmen Sıddık Bilgin'i işkencede katleden Binbaşı Ali Şahin'in avukatlığına Alpaslan Türkeş'in ve **İlhan Erdost**'un katil zanlısı astsubay Şükrü Bağ'ın avukatı, emekli albay, faşist Kaya Alp Kartal getirildi.

Emrindeki bir ere tecavüz etmekten 16 yıla hükümlü üsteğmen Ümit Eviş, mahkemede yaptığı açıklamada bu suçu, Ali Şahin'in, Sıddık Bilgin'i işkenceyle öldürdüğünü açıkladığı için, Ali Şahin'in kendisine yüklediğini ve tecavüz olayınının da asıl sanığının Ali Şahin olduğunu söylüyor.

Mahkemede şahit olarak dinlenecek Çewlik Jandarma Alay Komutanı Albay Talat Çevikçi de, Sıddık Bilgin'in PKK'yle ilişkisinin varlığını ileri sürerek, Ali Şahin'i aklamaya çalışacak.

Ne ilginç mahkeme, emrindeki ere tecavüz, işkence ve PKK'ye sempatiyi silahsız kurşuna dizilme gerekçesi gören zihniyet. Türk sömürgeciliğini, ordusu ve mahkemelerini bundan iyi tanımlayacak bir manzara bulunamaz.

Gever'de her gece özel tim bomba patlatıyor

Gever (Yüksekova) / Berxwedan : MİT ve özel tim, halk kitlelerini sindirmek amacıyla hemen hemen her gece, ilçenin muhtelif yerlerinde bomba patlatıyorlar.

Muhabirimizin bildirdiğine göre, polis ve özel tim, bu bombaların ardından, yurtseverlerin evine, kahve gibi halkın toplu bulunduğu yerlere baskınlar düzenliyor, bu uygulamalarla halkı taciz ediyorlar. İlçe esnafı, bu uygulamalardan belli ölçüde etkileniyorsa da, yurtsever gençlik, düşmanın oyunlarını boşa çıkarmada kararlı davranıyor, değişik eylemleriyle halka cesaret aşılıyor, direnişe sevkediyor. Gençlerin toplu gezmeleri, marş söylemeleri gelenek haline geldi.

İskenderun İHD Şube Başkanı Hasan Hüseyin Reyhan tutuklandı

İskenderun - İHD: İskenderun İHD Şube Başkanı H. Hüseyin Reyhan, yasak yayın bulundurduğu gerekçesiyle tutuklandı. Reyhan'a posta ile gönderilen bir kitap paketine elkoyan polis, 21 Aralık 1990 günü bu defa evini basarak arama yaptı.

Aramadan sonra gözaltına alınan Reyhan, savcılık tarafından tutuklanarak, Malatya cezaevine konuldu. Reyhan, cezaevine konur konmaz, haksız tutuklanmasını protesto etmek için açlık grevine başladı. Kürt yurtseveri olan Hüseyin Reyhan, durumu hakkın en son haberin alındığı 24 Aralık günü halen açlık grevindeydi.

Üç yurtsever tutuklandı

Çolamerg / Berxwedan: 26 Kasım günü gözaltına alınan Yusuf Sütçü, Osman Değirmenci, Ali Boğa, Ali Kaya, Hıdır Tunç ve Cengiz Ergül adlı yurtseverlerden üçü çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklandılar. Diğer üç yurtsever ise serbest bırakıldılar.

Mülteci kampından bir peşmerge daha kayıp

Amed (İHD): Amed mülteci kampında kalan göçmenlerden Meryem Ramazan Bıdağ, kocası Ahmet Bıdağ'ın 17.12.1990 tarihinden beri kaybolduğunu söyledi. Meryem Ramazan Bıdağ, Diyarbakır Valiliğine verdiği 26 Aralık 1990 tarihli dilekçede kocasının kaybolmasını şöyle anlattı: *"Altı çocuğumuz var. Kocam Ahmet Bıdağ, diğer peşmergeler gibi, ihtiyaç bulundukça zaman zaman çarşıya çıkmaktaydı. Ancak 17.12.1990 günü kocam çarşıya çıktı, bir daha geri dönmedi. Hayatından endişeliyim. Geriye dönmeyiş nedenini bilmemekteyim. Ancak söz konusu tarihten önce bir kaç kez olduğu gibi, kayıp gününden bir gün öncesi kampta görevli Sabri isimli polis ile Fikret isimli bsşka bir sivil görevli kocamı evden çağırdılar. Konuştular. Ancak kocamla ne konuşulduğunu bilmiyorum. Ben ve çocuklarım kocamın kaybından ötürü çok perişanız. Sahipsizlik içindeyiz. Kocamın hayatından endişeliyiz."* Daha önce de Irak ajanlarıyla işbirliği yapılarak kamplardan çok sayıda peşmerge Irak'a teslim edilmişti.

İnsan Hakları Derneği Başkanlığına / Van

Bugün saat 14 sıralarında Payizava (Gürpınar) ilçe merkezinde 65 AZ 932 plakalı aracımıza el koyan ilçe jandarma bölük komutanlığına bağlı güvenlik güçleri, yağ, un, şekerden oluşan gıda maddelerine de el koymuşlardır. Temel gereksinimimiz olan bu maddelerin tarafımıza iadesi ve benzeri olayların önlenmesi için gerekli ilgiyi göstermenizi saygıyla rica ederim.

Enver Makal

Van / 11 Ekim 1990

İtirafçılara silah

Hürriyet gazetesinde çıkan bir habere göre, pişmanlık yasasından yararlananlara silah verilecek. Gazete haberinde, "Son zamanlarda hedef haline gelen bu kişilerin kendi korumalarını kendilerinin yapmasına olanak sağlanacak, aftan yararlananlara bakan onayı ile ruhsat verilebilecek, ancak aynı suçun işlenmesi halinde bir daha silah ruhsatı verilmeyecek" deniyor.

Pişmanlık yasası, Şubat 1985'te çıkarılmıştı. Yasadan yararlanan halk düşmanı ihanetçiler için maaş, işyeri açma, estetik ameliyat, yer değiştirme vb. olanaklar tanındı. Yine de Şahin Dönmez, Mehmet Girgin, İbrahim Güngör gibi PKK davasının ihanetçileri, intikam kurşunlarından kurtulamadılar. Devlet çaresiz, ihanetçileri korumanın tek yolu vardır; ihanetçi olmamak.

"Bizi silahla, zorla, işkenceyle durduramazlar"

Aşağıda kısaltarak aktaracağımız *"Licê Köylerinden İzlenimler"* başlıklı HEP raporu da bu bilgi ve belgeleri içeriyor. Rapor, HEP Genel Başkanı Fehmi Işıklar, HEP Diyarbakır milletvekili Salih Sümer, HEP Kars milletvekili Mahmut Alınak ile Bölge Barolar Birliği Başkanı Av. Fethi Gümüş, HEP Diyarbakır İl Başkanı Av. Mustafa Özer, HEP Elazığ İl Başkanı ve Licê bağımsız belediye başkanının 15 Aralık 1990 günü gerçekleştirdiği inceleme gezisi ardından hazırlandı.

Rapordaki köylü anlatımlarından bazıları şöyle:

"Bahattin ÇİÇEK (Çağdaş köyü): *Koyun güdüyordum, asker beni gördü, 'teröristleri görmüşsün' dedi, ben hayır, görmemişem dedim, ne olduğunu da bilmiyorum. 'Nasıl bilmiyon lan?' dedi, beni tokatladı ve 'gel seni kayalıklara götüreceğim, ya söyleyeceksin ya da seni buradan aşağı atarım' dedi. Siz devletsiniz, eliniz uzun, ne yaparsanız serbestsiniz dedim. Sonra bir asker, 'Komutanım, bunu atsak ölse arkasından 10 tane, 100 tane buna bakar, dağa çıkar, terörist olur, niye böyle yapıyorsunuz?' dedi. Komutan, 'gel, bizim ekmeğimizi dağa taşı' dedi. Sırtıma bir torba ekmek verdiler, sonra asker, 'git, ilerde bir yere bırak, ortadan kaybol, bu seni öldürür' dedi. Asker vicdanlıydı. Ekmeği bıraktım ve gittim. Şimdi 9 tane koyunum kayıp. Benden 7 gün sonra gelip amcamı götürdüler. Bizleri bir gün tutup, bir gün bırakıyorlar. İş bu durumları kaymakama bildirmek için Licê'ye gittik. Önümüze hem polis hem de asker çıktı. Önce bizi dipçiklediler, sonra yüzbaşı emir verdi, ateş açtılar, kimimiz öldü, kimimiz yaralandı.*

Hasan Kahraman (60): *Her zaman gelip köyümüzü basıyor, bizi yatağımızdan çıkarıyorlar. Bana, 'Sen Şeyh Sait'-in askerisin, eski günahkarsın' diyorlar. Benim anam o zaman kız idi. Ben 8 senedir yataktayım, hastayım. Asker her gün dışarda, ben nasıl terörist görebilirim diyorum. Burada zulüm çoktur beyim, siz niye buraya geliyorsunuz, onlar gelsin onlar (iktidar)... Vallahi bu zulmü artık kabul etmiyoruz. 13 tane oğlum ve torunum var. 100 kişilik ailem var. Böyle devam ederse, hepimiz dağa çıkarız. Ben yaya çıkamam, ravan bir at bulur ben de çıkarım. Artık birbirimiz olmayız. Bakın geçen gün bir kadını öldürdüler, 6 tane çocuğu vardı, kocası felçli. Zulüm çoktur beyim, sizin haberiniz yok. Böyle olamaz. Biz hakkımızı insanlıkla almak istiyoruz, barışla...*

Ali DOĞAN (Dibek köy muhtarı): *Bütün köy muhtarları olarak birlik ve beraberlikle çalışıyoruz. Devlete malumat vereceğiz, bu işkencelere karşıyız. Size malumat verecekler. Eğer bu işkenceler durdu durdu, durmazsa kesinlikle bizi silahla durduramaz. Ancak insanlık yolu ile, medeniyet yolu ile durdurabilirler, yoksa silahla, zorla, işkenceyle kesinlikle yola gelmeyiz. Madem ki insan hakları vardır, devlet de bize insan hakları ile muamele etsin, biz de yola gelelim. Meclis'e insan hakları kurmuşlar (İnsan hakları komisyonunu kastediyor), haklardan sözediyorlar, bizim haklarımızı masaya getirsinler. Birbirlerine bizim suçumuz, hatamız neyse desinler. Biz insanız. Bu dilimizi bize Allah vermiş. TC devleti vermemiş, Amerika, Rusya vermemiş. Madem Allah vermiş, o dili de konuşacağız. Bizden dili kesinlikle alamazlar. Begim, kadının öldürülmesiyle ilgili olarak soruşturmayı yürüten binbaşı bizim ifadelerimizi almıyor. Yine olayı kapatacaklar.*

Mehmet Baran (M. oğlu): *10. ayın 10'unda beni işkenceye aldılar. Soruşturmada kaldığım süre içinde yüzbaşı, benim evimi karakol haline getirmiş. Ben olmadığımdan çocuklar evde yatamamış. 1.5 yaşındaki çocuğum saatlerce ağlamış, onu içeri almamışlar. Bilahire onları Mezradaki köylüler içeri almış, onu içeri almamışlar. Evimdeki yiyeceklere el koymuşlar. 60 tane sucuğumuzu yemişler, peyniri, kavurmayı yemişler. Demişler, 'Bunlar Parti malıdır (PKK), Mehmet teröristtir, bunları teröristler için almış, onlara verecek'. Ve ben mahkemede serbest bırakıldım. Şimdi benim yiyeceklerimi bana kim vercek?...*

Köylü kadınlar (Kürtçe anlatıyorlar): *İki aylık çocuğu bile dışarı attılar. Askerler bize düşman gözüyle bakıyorlar. Allahın izniyle hakkımızı alacağız. Eşyalarımızı, nafakamızı dışarı atıyorlar, hepsini birbirine karıştırıyorlar. Biz içerde soyunup yatarken, askerler içeri giriyorlar. Çoluk-çocuk hep beraber yatıyoruz. Bunlarda hiç utanma yok mu, ahlak yok mu? İşte bunun için hep beraber kaymakama dilekçe verelim dedik. Oğlum Seyitxan'ı dışarı çıkardıları, çırılçıplak soydular, ya silah getirirsiniz, ya da seni götürür öldürürüz dediler.*

Yaralı bir köylü: *Kaymakama dilekçe verirken bana dipçikle vurdular, sonra da üzerimize ateş açtılar. Kaburgalarım kırık. Korkumdan dışarı çıkamadım, evde yatıyorum. Avukata bildirdim, hakkımızı alacağını söyledi.*

Bir kadın: *Oğlum Selim'i götürdüler, koyun sürüsüne kurt girdi. 12 tane koyunumuz yok. Beni de damdan aşağı attılar, size terörist geliyor dediler.. Benim eşim de askerde. Bana, 'seni alır askerin içine götürürüz' diyorlardı.*

Yaşlı bir köylü: *Begim, rahmetli Şeyh Sait efendi zamanındaki baskılar bile böyle değildi. Geceleri saat 12'den sonra geliyorlar. Çoluk-çocuk hepimizi rahatsız ediyorlar. İçimizde uzanıp yatıyorlar. İsrail bile Filistinlilere böyle yapmaz begim. Bazılarına illa korucu ol diyorlar. Yani Kürdü Kürde kırdırmak istiyorlar. Biz korkudan tuvalete bile çıkamıyoruz, biliyoruz ki ateş edecekler, sonra da 'teröristi vurduk, kaçıyordu' deyecekler.*

Şevket Yıldırım (Dibek köyünden): *Biz önceleri mezrada oturuyorduk. Askerin baskısı nedeniyle Dibek köyüne geldik. Şu anda 4 aile iki evde kalıyoruz. Bir kardeşim bilgimiz dışında Bingöl'de dağda vurulmuş. O günden beri bizim 50 nüfus üzerinde baskı ve zulüm yapılmaktadır. Evlerimiz oturulamaz hale getirilmiştir. Ben ve Aydın Selçuk haftada iki defa karakola gidip gelmek zorundayız. 'Her gün gidip geleceksiniz' dediler, kabul etmedik. Benim 10 nüfusum var.... 'Anlamıyorum, bana masal anlatma, gelip gideceksin' dedi. 'Emir bizimdir, ya bizden yana olacaksın ya dağa çıkacaksın yada çekip gideceksin' diyor. Bana bağlı olan 50 nüfus ile hiçbir yere gidemeyiz. Araba parası dahi yoktur. Bir operasyon günü 10 yaşındaki çocuğum Mürsel'i askerler çırılçıplak soyuyor, bacağından ve boğazından tutarak boğmaya çalışıyorlar. Başka bir asker ellerinden almış, 'çocuk ölecek' demiş, iyi olanları da var.*

Aydın Selçuk ve Mustafa Etyemez (Dibek köyü): *Son iki yıldan beri köylerimize yönelik baskılara, en son 11 Aralık 1990 günü yapılan baskın bardağı taşıran son damla oldu. Biz de yapılan baskı ve zulme dayanamayarak Licê Kaymakamlığı'na durumu iletmek üzere Licê'ye gittik. Durumu hepiniz biliyorsunuz. Geçtiğimiz cuma günü operasyon bahanesiyle bizleri köy meydanına topladılar. İnançlarımız, geleneklerimiz var ama dinlemediler. Bir köpeği getirip abdest aldığımız kulleteynin içine saldılar. Köpeğe peksimet, bisküvi verdiler, su içirdiler ve köpeği bu suyun içinde yıkadılar. Aynı gece Aydın Selçuk ve Şevket Yıldırım'ın evine gittiler. Saat 04 sıralarında benim kapımı çaldılar, kim o diye sorduğum halde ses vermediler. Sonra kapıya tekme vurup içeri girdiler. 'O.. çocuğu aç kapıyı' dediler. Sonra anladım ki, askerlerdir. 5 kişi içeri girdi. Zaten bir odamız var. Bizim çocuklar askerleri görünce çok korktular. Yatakları serdirdiler, eşim bile içerdeydi, çıkarmadılar. İki kişi de dışarıda nöbet tutuyordu. Çocuklarım titriyordu. Sonra saat 05'e doğru beni dışarı götürdüler. Eşim, 'nereye götürüyorsunuz' diye sorduğunda, 'O.. seni ne ilgilendirir? Biz götüreceğimiz yeri biliyoruz' dediler. Başka küfürler de ettiler, toplulukta söylemeye utanıyorum. Beni götürdükleri yerde gözlerimi bağladılar ve bana, 'Bak, sana yumuşak soruyoruz, bize, ne sorarsak doğru cevap vereceksin'. dediler. Sonra da 'ya bizden yana olacaksın ya da dağa çıkacaksın' dediler. H. Şevket'in odasında da 15–20 asker vardı. O askerler de çocuklarının yanında yatıyorlardı. Sonra bir astsubay, 'Biz bu bölgeye elektriği, suyu getirdik, barakaları biz yaptık. bir gün gelip bunların hepsini ateşe verir yakarız... Bize karşı direnmeyin' dedi. Bu arada bir başka köylü araya gelerek, durumu kaymakamlığa bildirelim dedik. Eğer öyle yapmasaydık, günde birkaç kişi ölürdük..."*

Ağırlıklı olarak HEP'lilerden oluşan heyet, 12 Aralık günü Licê'de katledilen **Kudret Filiz**'in mezarına da gittiler. Bu konuda raporda yazılanlar şöyle:

"Eşi Bahri Filiz felçli, elleri titriyor. Maddi durumları çok kötü, yoksullar. 6 çocukları var. En büyüğü 12, en küçüğü 2 yaşında. Mezarında büyük kızı Halime Kur'an okuyor, diğer kardeşleri de annelerinin mezarındalar. Ablalarını dinliyorlar. Hamdiye, Fatma, Yusuf, Mehmet, Eşref... Annelerinin kimin tarafından vurulduğu sorulduğunda, hepsi de teker teker (küçük hariç), 'Annemizi yüzbaşı vurdu' diyorlar."

Sömürgeci savaşa ve devlet terörüne karşı

BASIN AÇIKLAMASI

Bölgede gün geçtikçe gelişen ve bölgenin tamamını içine alan halk muhalefetine karşı devlet, daha sert, giderek tümüyle hukuku ve uluslararası sözleşmeleri dışlayan uygulamalar ile çözüm bulmaya çalışmaktadır. Bu hukuk dışı ve keyfi uygulamalar;

Körfez krizi bulunmaz bir fırsat bilinerek, bölgenin bütünü ile askeri yığınak haline getirilmesi, sayıları onbinleri aşan Çevik Kuvvet güçlerinin (NATO'da şimdiye kadar gizli faaliyet yürüten Kontr-gerilla) ulusal muhalefete karşı bölgeye davet edilerek yerleştirilmesi, Pirinçlik Hava Üssünün bu amaçla Amerikan askerleriyle doldurulması,

19.11.1990 tarihinde yapılan AKKUM anlaşması ile bütün Avrupa'da silah indirimine gidilip Avrupa'nın silah depolarından arındırılmasına çalışılırken bölgemiz (Kars'tan Antep'e kadar bölgenin tüm illeri), bu indirim dışında bırakılmıştır. Hatta, bölgenin silah deposu haline getirilmesi konusunda anlaşmaya varılmıştır. Bundan; bölgemizde yıllardan beri süregelen özel savaş ile yetinilmediği, yeni savaş provalarının yapılmakta olduğu anlaşılmaktadır. Genelde Ortadoğu Halklarını, özelde de halkımızı hedef alan ve acı sonuçlar doğuracak olan bu korkunç savaş oyunlarını lanetliyoruz.

Bölgemizde gelişen mücadeleye karşı devletin çıkardığı hukuka aykırı kararnameler yetersiz kalmış olacak ki, lağvedilenin yerine bir başkası konulmaktadır. Siyasal iktidara göre yetersiz kalan 424 sayılı KHK (Kanun Hükmünde Kararname) kaldırılarak yerine 430 sayılı KHK çıkarılmıştır. Bu kararname 424 sayılı KHK'nin içeriği bunun tam aksini kanıtlamaktadır. İktidar, 430 sayılı KHK ile "Hukuka Karşı Hile" yoluna başvururken, diğer yandan da 424 sayılı KHK ile almayı ihmal ettiği önlemleri almaktadır. 430 sayılı KHK'nin 3. maddesinin 'b' bendi ile Yargının Bağımsızlığı İlkesi kaldırılarak, savcılar, Olağanüstü Bölge Valiliği'nin emrinde çalışan memurlar konumuna sokulmaktadır. Savcılar, Bölge Valiliğinin tüm emirlerini yerine getirmekle yükümlü kılınmıştır.

Yine 430 sayılı KHK'nin 3. madde 'c' bendi hükmü gereğince cezaevinde tutuklu ve hükümlü bulunanlar, Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin emri ile yeniden sorguya alınabilecek ve bu yolla her türlü işkence metoduna tabi tutulabilecektir. Bu bent, hukukun ana ilkelerini çiğnemektedir. Zira, hükümlü bir şahıs, hiçbir hukuksal tasarrufta bulunma hakkına sahip bulunmayıp bütün işleri vasisi tarafından yürütülmesi gerekirken bu yolla devletin bu şahıs üzerinde her türlü tasarrufta bulunma yetkisi tesis edilmektedir.

8. madde ile getirilen düzenlemeye göre; bölgede İçişleri Bakanlığı, bölge valisi ve il valilerine tanınan yetkilerin kullanılması ile ilgili her türlü karar ve tasarruflara karşı yargı yoluna başvurulamamakta, bu güçler anılan işlemlerinden dolayı sorumlu tutulamamaktadırlar. Burada ana ilke "Sorumsuzluktur". Anılan maddenin sonuna utanç verici şu cümle eklenmiştir: "... Kişilerin sebepsiz uğradıkları zararlardan dolayı devletten tazminat talep etme hakları saklıdır." Bunun anlamı şudur: "Devlet, artık sebepsiz yere de zarar verebilecektir. Hukuk kuralları uygulanamaz, Bölge için bağımsız mahkemeler işlaev göremez, devlet ilişkileri orman yasalarıyla çözülecektir".

Kararname ile diğer yandan, bölgenin insansızlaştırması politikası doğrultusunda getirilen hükümle, insanlara menfaat sağlanarak göçe özendirilmesi yolunda bir düzenleme getirilmiştir.

Bütün bu uygulamaları yasaklayan, "Avrupa'nın Geleceği için Paris Şartı"nı imzalayan Cumhurbaşkanı Özal, daha bu şartın üzerindeki imzasının mürekkebi kurumadan yurda dönüp, anılan şekilde insan haklarını ayaklar altına alan, insanlık onurunu çiğneyen hükümleri içeren 430 sayılı KHK'yi imzalamıştır. Bu uygulama çifte standarttır, demokrasi lafazanlığı yapan bir iktidar için hukuk ayıbıdır, içhukuk üzerinde yer alan uluslararası sözleşmelerin sıkılmadan çiğnenmesidir.

İnsan hakları savunucuları olan bizler; uluslararası sözleşme (hukuk) ve doğal hukuka aykırı olan bu düzenlemeleri kınıyoruz. Bu ayıbın giderilmesi için anılan KHK'nin bir an önce kaldırılmasını ve hukukun genel bağlayıcı normlarının uygulanmasını istiyoruz.

İşkenceye karşı sözleşmenin imzalanmasının üçüncü yıldönümünün kutlandığı hafta içerisinde, Yakup AKTAŞ işkencede öldürülmüştür. Yine Lice'de ve Bingöl'de insanların katledilmesi, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin imzalanmasının 42. yıldönümünün kutlandığı haftaya rastlamaktadır. Lice'de uygarca hak arama arayışına giren halkın üzerine sorumsuzca ateş açılarak iki kişi katledilmiştir. Burada halk yasalar çerçevesinde hareket etmiş, devlet güçleri ise yasaları çiğnemiştir. Lice Halkı bir katliamı önlemiştir.

Bingöl'de 60 yaşlarındaki karı-koca, köy ortasında keyfi bir uygulamayla kontr-gerilla tarafından katledilmiştir.

Bölgemizde son haftalarda arazilerde bulunan ve sayıları onları aşan insan cesetleri, devlet güçlerinin işkencelerle yetinmeyip, katliam provası başlattıklarının birer göstergesidir.

Bölgemizde kontrgerilla tarafından, köy yakmaları, boşaltmaları tüm girişimlere rağmen yaygınlaşmaktadır. Korucuculuk sistemi daha da boyutlandırılarak, halk düşmanı korucular ödüllendirilmektedir. Kürdü Kürde kırdırma politikasını lanetliyor, son verilmesini istiyoruz.

İnsan hakları gaspedilen; insanlık onuru için ve insanca yaşamak için direnen Buca Cezaevi açlık grevi direnişçilerini ve Zonguldak'ta işçi sınıfının haklı direnişi ile aldıkları 3 Ocak Genel Grev kararından dolayı tüm Türkiye işçi sınıfının haklı direnişini selamlıyoruz.

İnsan hakları savunuculuğunu yapan ve hukukun uygulanması için mücadele veren İskenderun İHD Şb.Başkanı Hüseyin Reyhan'ın haksız tutuklanmasını protesto ediyoruz.

Bölgemizdeki kitlesel gözaltı ve evlere karakol kurma uygulamalarını şiddetle kınıyor, bu uygulamalara bir an önce son verilmesini istiyoruz.

Bölgemizde gıda sevkiyatı ve yaylaya çıkmanın üzerine konulan ambargo, yaşam hakkının sınırlandırılmasıdır. Bu haksız uygulanaların kaldırılmasını istiyoruz.

Tunceli'de öldürülen 11 gerilla için dinsel gerekler yerine getirilmeden, ailelerine teslim edilmeden dozerle açılan toplu mezara gömülmesini halkın değer yargılarının hiçe sayılması olarak niteliyor ve ölülere saygı duyulmasını istiyoruz.

Av. Zübeyir Aydar (İHD Genel Başkan Yard.), **Hatip Dicle** (İHD Genel Yön. Kurulu Üyesi), **Yavuz Binbay** (İHD Genel Yöntim Kurulu Üyesi), **Av. Sabahattin Acar** (İHD D. Bakır Şb. Sekr.), **Av. Mustafa Yılmaz** (İHD Malatya Şb.Başkanı), **Av. Abdullah Duran** (İHD Batman Şb. Başkanı), **Mehmet Korhan** (İHD Siirt Şb. Yön. Kur. Üyesi), **Ali Baba Dönmez** (İHD Tunceli Şb. Sekr.), **Nazmi Gür** (İHD Van Şb. Sekr), **Av. Sabri Erik** (İHD Bingöl Girişim Kom. Üyesi), **Dr. Cemal Kahraman** (İHD Nusaybin Temsilcisi)

PKK'nin 12. kuruluş yıldönümü kutlama gecelerine devam edildi

İngiltere-Londra: PKK'nin 13. mücadele yılına girişi, bu alanda da coşkuyla kutlandı. Bu, Londra'da yapılan ilk PKK kuruluş yıldönümü kutlamasıydı. İngiliz polisinin engelleme ve provokasyon çabalarına rağmen gerçekleştirilen geceye 1500'ün üzerinde Kürdistanlı yurtsever katıldı.

Kürdistan ve dünya devrim şehitleri anısına saygı duruşundan sonra üç dilden gece programı okundu. Ulusal giysiler içindeki koronun seslendirdiği devrimci marşlar kitle tarafından coşkuyla karşılandı. Bunun ardından gösterilen ve ARGK gerillalarının Botan'daki eğitim kampında çekilen video filmi, kitlelerin zılgıtları ve "Vur gerilla vur Kürdistan'ı kur" sloganlarıyla karşılandı.

Kürtçe, Türkçe ve İngilizce olarak aralıklı yapılan siyasi konuşmada PKK gerçekliği, mücadelesi ve bunun Kürdistan'da yarattığı değişiklikler, tarihi anlam ve önemi dile getirildi. Hunerkomlu ozanların seslendirdiği devrimci-direnişçi türküler, kitlelerdeki coşkuyu daha da arttırdı. Çocuk folklor ekibi ve Koma Bindal folklor ekibi de Kürdistan'ın değişik yörelerinden derlenen halk oyunlarını sundular.

PKK'nin 12. kuruluş yıldönümü kutlama gecesine RCG (Devrimci Komünist Grup) ve KSC (Kürdistanla Dayanışma Komitesi) temsilcileri de sözlü olarak dayanışma mesajlarını sundular. Ayrıca, Körfez krizinin gölgesinde Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'daki vahşetini, köy boşaltma, yakma, sürgün ve katliamlarını konu alan tiyatro oyunu da, kitleleri bir hayli etkiledi ve hatta bazılarının ağladığı görüldü.

Londra'da ilk kez yapılan parti gecesi coşkulu bir biçimde sona erdi.

Geceye, RCG ve KSC dışında Almanya PKK davası tutukluları, YXK Av. Merkezi, YJWK Av. Merkezi, TKP-ML/TİKKO taraftarları İngiltere, Sosyalist Parti taraftarları İngiltere, TKİH taraftarları İngiltere, Devrimci Partizan İngiltere taraftarları, TDKP Londra taraftarları, milletvekili Jeremy Corbyn, FMLN İngiltere temsilciliği, SPLM İngiltere temsilsiciliği (Sudanlı) İngiltere Oromo Topluluğu temsilcisi, İrlanda-Ordu İşgaline Son Örgütü, CİTY-Anti-Irkçılık, Kore Dostluk Kurumu, Sikh İnsan Hakları Grubu ve LİTE İngiltere temsilciliği de dayanışma mesajları sundular.

Kanada-Toronto: 2 Aralık günü yapılan PKK'nin 12. kuruluş yıldönümünü kutlama gecesine 36 devrimci ve yurtsever katıldı. Daha çok bir toplantıyı andıran gecede Kürtçe ve Türkçe olarak okunan bildirilerin ardından Başkan APO'nun Kürtçe video konuşması gösterildi. Büyük bir coşkuyla karşılanan konuşmadan sonra Halepçe katliamını sergileyen video kaset, kitlelerin sömürgeciliğe karşı öfke ve kinini daha da biledi. PKK tarihinin de anlatıldığı gece, birlik ve direniş ruhu daha da güçlenmiş bir şekilde coşkuyla sona erdi.

İsviçre-Zürich/Neuschatel: İsviçre'de kitleleri alacak kadar büyük bir salonun bulunamaması nedeniyle birer hafta arayla iki ayrı şehirde yapılan PKK'nin 13. zafer yılına girişi kutlama gecesi oldukça coşkulu geçti. Yaklaşık 5–6 bin dolayında Kürdistanlı yurtseverin katıldığı gecelerdeki programlar da hemen hemen aynıydı. Zürich'te 15, Neuschatel'de de 22 Aralık günleri yapılan gecelere çok sayıda İsviçreli de katıldı.

Üç dilden yapılan siyasi konuşmalarla Kürdistanlı yurtseverlerin PKK'nin çıkışı, gelişimi ve günümüzde Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ulaştığı boyut ve Türk sömürgeciliğinin buna karşı yönelimleri hakkında etraflıca bilgilendirilmesinden sonra çeşitli kültürel etkinlikler düzenlendi. Folklor ekiplerinin halk oyunları gösterilerinin yanısıra Hunerkomlu yurtsever sanatçılar da devrimci-direnişçi türküleriyle kitleleri coşturdular. Ayrıca, Körfez krizinin bölgede yarattığı etkiden de yararlanarak Kürdistan'da Türk sömürgeciliğinin vahşeti doruğa çıkarmasına karşı, halk ayaklanmaları ve gerilla mücadelesinin bütünlük içinde yükselişini konu alan skeç, kitlelerde büyük etki yarattı.

Oldukça coşkulu ve disiplinli bir hava içinde geçen gecelere YXK-Av. Merkezi, ERNK-Av. Örgütü, YJWK-Av. Merkezi, Almanya-PKK Davası tutukluları, TKP-ML/DABK, İsmet Şerif Vanlı, İsviçre-Kürdistan Halkının Dostları vb. örgüt, kurum ve kişiler dayanışma mesajları sundular.

Neuschatel'deki geceye katılan iki İsviçreli gazeteci de yurtseverlerle çeşitli röportajlar yaparak yayınladılar.

Libya-Trablus: Bu alanda yapılan PKK'nin 12. kuruluş yıldönümünü kutlama gecesi hakkında ayrıntılı bilgi elimize ulaşmadığı için yayınlayamıyoruz. 7 Aralık 1990 tarihinde yapılan gece hakkında bilgi aldığımızda yayınlayacağız.

YKWK 1. Konferansı yapıldı

İngiltere-Londra: Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği (YKWK) 1. Konferansı, 24 Aralık 1990 günü 100'ü aşkın üyenin katılımıyla gerçekleştirildi. Geçmiş dönem Birlik çalışmalarının değerlendirilmesinin ardından yıllık çalışma hedefleri saptandı ve yönetim seçildi. Güçlü bir tartışma ortamında geçen Konferans, birliğin örgütlendirilmesi önündeki engelleri ortaya koyarak, aşılması yönünde güçlü perspektifler sundu. Konferans'ta İşçiler Birliği yönetimi seçilerek İngiltere'deki Kürdistanlı yurtseverlerin İşçiler Birliği faaliyetlerini daha geliştirip güçlendirmeleri açısından oldukça önemli ve güçlü kazanımlarla sona erdi.

Gençlik gecesi

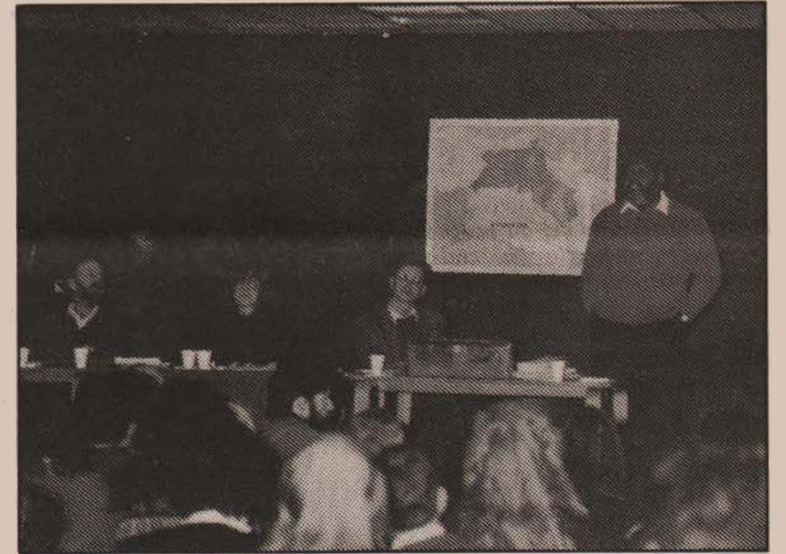
Almanya-Herne: Kürdistan Yurtsever Gençlik Birliği (YXK)'nin 4. kuruluş yıldönümü nedeniyle 15 Aralık günü bölgesel bir gece düzenlendi. Gençlik gecesine 600 civarında yurtsever katıldı. Baştan sona coşkulu, canlı geçen gecede, gençliğin mücadeledeki rolü, YXK'nın önemi ve gerek gerilla mücadelesinde gerekse halk ayaklanmalarında oynadığı rol, Avrupa ortamının Kürdistanlı gençlik kitlesi üzerindeki olumsuz etkileri ve bunlardan kurtularak mücadele saflarında yerini alması sorunu vb. konuları içeren siyasi konuşmaların da yapıldığı gecede çeşitli kültürel etkinlikler sergilendi.

Yarının gençleri çocuklardan oluşan Köln folklor grubu, gençlik korosu, Koma Hêzil Folklor Grubu ve Koma Bêrîvan Folklor Grubunun yanısıra Hunerkomlu ozanlar da türküler sundular, Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden derlenen halk oyunları sergilendi. Ayrıca, Kürdistan'da gerilla yaşamını görüntüleyen video filmi büyük bir ilgi ve coşkuyla izlendi. Hunerkom'un hazırladığı tiyatro oyunu, gençlik kitlesinde çok büyük etki yarattı.

Geceye SVP, Dev-Genç taraftarları ve Bolşevik Partizan örgütleri de dayanışma mesajları sundular. Yerel Alman basınından geceyi izlemek üzere gelen iki Alman gazeteci de gençlerle görüşerek gece ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi hakkında bilgi aldılar ve geceyi görüntülediler.

Türk sömürgeciliğini protesto

Almanya-Berlin: 7 Aralık günü, sömürgeci-faşist TC'nin almış olduğu idam kararları, Kürdistan'daki sürgün ve katliam uygulamalarını protesto etmek amacıyla ERNK, TDKP, Dev-Dayanışma, Ekim, Partizan ve TKP-ML taraftarlarınca ortaklaşa bir yürüyüş gerçekleştirildi. Yürüyüşe 250'nin üzerinde Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimci, demokrat ve yurtsever katıldı. "Bire bin kana kan her idama intikam!", "Kürdistan faşizme mezar olacak", "Yaşasın Türkiye ve Kürdistan halklarının mücadele birliği" vb. sloganlar eşliğinde gerçekleştirilen protesto yürüyüşü süresince çok sayıda Almanca ve Türkçe bildiri de dağıtılarak Türk sömürgeci-faşizmi teşhir edildi.

Seminerde Kürdistan tartışıldı

İngiltere-Londra: 1 Aralık 1990 tarihinde Kürdistanla Dayanışma Komitesi (Kurdistan Solidarity Committee) tarafından Haringay Sendika binasında Kürdistan tarihi ve güncel durum üzerine bir seminer düzenlendi. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi hakkında özellikle İngiliz kamuoyunu bilgilendirmeyi amaçlayan seminere 80 kişi katıldı.

Seminerin açılış konuşmasını yapan Kürdistan halkının dostlarından yazar David Mc Duwall, Kürdistan'daki genel durumu, Türk sömürgeciliğinin terörünü ve diğer parçalardaki durumu ele alan bir değerlendirme yaptı. Philip Kreyen Brck, Kürt dili, Mike Banda ise Kürdistan tarihi hakkında görüşlerini açıkladılar. Konuşma aralarında Botan'daki gerilla yaşamını görüntüleyen video filmi gösterildi ve izleyicilere geleneksel Kürt yemekleri ikram edildi.

Seminerin ikinci bölümünde İngiltere ERNK temsilcilcisi bir konuşma yaparak PKK önderliğinde başlatılan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin özelliklerini, gelişimini ve bunun giderek halk ayaklanmalarıyla büyük bir kitlesel atılım göstermesini dile getirdi. Ayrıca ulusal kurtuluş mücadelesine karşı sömürgeci Türk devlet terörünü örnekleriyle teşhir etti. Almanya-PKK Davası avukatlarından Hans Eberhard Schulz ise, Almanya'nın Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı yaklaşımını ve bunun sonucu olarak açtığı davanın nedenlerini, tutuklu bulunan Kürt politikacıların içinde bulundukları koşulları anlattı. Seminerin son konuşmacısı Doğu Bilimleri ve Afrika Okulu'ndan (School of Oriental And African Sutudies) Jane Connors, İngiltere'deki ilticacıların, özellikle Kürt ilticacıların durumu üzerinde durdu.

Seminere milletvekili Burnie Grand sözlü, Jeremy Corbyn ise yazılı olarak dayanışma mesajları sundular. Ayrıca Sosyolog Dr. İsmail Beşikçi'nin, çağrılı olduğu halde TC tarafından katılımı engellenen bu seminere gönderdiği özel bir yazı, komitede yer alan bir dost tarafından okundu. Tüm gün boyunca devam eden seminerde Kürdistan'daki yaşamı ve ulusal kurtuluş mücadelesini görüntüleyen resim sergisi de konuklar tarafından ilgiyle izlendi.

Seminer, ilk kez düzenlenmiş olması itibariyle İngiliz solu içinde büyük bir etki yarattı ve mücadelenin bu alanda da tanıtımında büyük bir rol oynadı.

PKK'li savaş esirlerinden maden grevcilerine dayanışma mesajı

KAMUOYUNA

Türkiye'de gerçek demokrasinin yerleşmesinin iki temel dinamiğinden biri olan Türkiye işçi sınıfının gözbebeği, Zonguldak maden işçisinin demokrasi ve işçi hakları uğruna verdiği mücadeleyi selamlıyor, kardeşlik duygularıyla yanlarında olduğumuzu bildiriyoruz.

Cezaevlerindeki PKK'li tutsaklardan:

Mustafa Karasu, Muzaffer Ayata, **Sakine Cansız,** Mehmet Can Yüce, **Sabri Ok,** Fuat Kav, **Yılmaz Uzun,** Selim Çürükkaya, **Hıdır Akteke,** Zülfikar Tak, **Hatip Akbaş,** Fevzi Yetkin, **Şeyho Tabçu,** İrfan Güler, **Bedrettin Kavak,** Mehmet Tanboğa, **Ramazan Ödemiş,** Halil Kırık, **Mehmet Candemir,** İbrahim Kasakolu, **Mehdi Tanrıkulu,** Samet Tektaş, **İzzet Baykal,** Alaattin Akçay, **Süleyman Günyeli,** Ali Doğanay, **Mehmet Fahri Çiftkuş,** Fettah Yiğit, **Hasan Bildirici,** Sıddık Korkmaz, **Hasan Karavuş,** Cuma Koyukan, **Abdullah Paydaş,** Osman Yıldırım, **Hüseyin Makal,** Mehmet Soğan, **Remzi Avcı,** Ali Özdemir, **Muhlis Bakay,** Salih Ağaç, **Abdulkadir Atım,** Haşim Benek, **A. Rahman Sevgat,** Faruk Özgür, **Ali Yaverkaya,** Ali Kılıç, **Mehmet Değer,** Hüsnü Altun, **Kemal Aktaş,** Şükrü Göktaş, **Alaattin Aktaş,** Metin Aslan, **İlhami Adıyaman,** Ali Oruç, **Medeni Gürgen,** Erkan Uzun, **Mehmet Doluk,** Sait Üçlü, **Hıfzullah Korkut,** Sinan Şanda, **Ahmet Yavuz,** Kazım Kılıç, **Kazım Aluş,** Mustafa Keser, **Hasan Merdan,** Mahmut Doruk, **A. Sallah Apaydın,** Mahmut Dora, **Mehmet Şah Sürek,** İsmail Kino, **İrfan Babaoğlu,** Bakır Meriç, **Ali Kastalmış,** Basri Çelik, **Halil Akan,** Hüseyin Cengiz, **Abuzer Aslan,** Riza Bilg..., **Hüseyin Temel,** Recep Nur Cengiz, **Hamza Bindal,** Ahmet Cerenbelli, **Mustafa İspert,** Hasan Şerik, **Seyfettin Aluş,** Kenan Şen, **İskan Açıkça,** Hamit Kankılıç, **M. Emin Gökdemir,** Mehmet Çimen, **Celal Baymış,** Mehmet Takır, **Abbas Yokuş,** Hamza Yavaş, **Selahattin Şimşek,** D. Ali Küçük, **Mehmet Doymaz,** Ali Özbey, **Kazım Tepeli,** Cemal Şerik, **Hilmi Aydoğdu,** Mehmet Kızılaslan, **Hakkı Aygün,** Erdoğan Sönmez, **Şamil Batmaz,** Hamili Yıldırım, **Zeki Yılmaz,** Mustafa Çelik, **Ali Aksoy,** Rıza Karadağ, **İbrahim İnak,** Hasan Özen, **Ali Poyraz,** Galip Öğüt, **M. Ali Yılmaz,** Mehmet Tören, **Ömer Kandal,** Mümin Ağcakaya, **Hamit Kandal,** Hüseyin Acar, **Cuma Karaçalı,** Hasan Uçmaz, **Havil Adıbelli,** Haco İlhan, **Remzi Kaya,** Davut Utkun, **Rıza Altun,** Haydar Geçilmez, **Bedri Açıkça,** Ahmet Serin, **Ali Güngör,** Mahmut Aktaş, **Ahmet Çançelik,** Hüseyin Poyraz, **Ömer Tiz,** Mustafa Çepik, **Hasan Çepik,** Salih Sezgin, **Cahide Şener,** Ali Temel, **Fuat Aktan,** Ahmet Kılıç, **Ahmet Kösanlıoğlu,** Sait Korkmaz, **Ümit Doğan,** Enver Şimşeksoy, **Mecnun Demirel,** Mehmet Çağlı, **Halef Cesur,** Ahmet Öğretmen, **Seferi Yılmaz,** Cevat Aktaş, **Cemil Bozkurt,** Orhan Aydın, **Mehmet Kara,** Hasan Karaçalan, **Ercan Karabacak,** Emin Kılıç, **Mahmut Manap,** Hayri Yeşil, **Hıdır Demir,** Cafer Mamuk, **Mehmet Kabayel,** Sabri Altunel, **Nasır Göksungur,** Emin Armutlu, **Fethi Yıldız, Ali Artuk, İbrahim Aykut,** Tahir Adal, **Mustafa Tanrıverdi,** Hayriye Eyisan, **Zübeyde Çokan,** Yılmaz Dağlum, **Ahmet Kesinci,** Ahmet Kanat, **Keleş Karaca,** Besey Eksen, **Emin Özer**, İsmail Çakmak, **İhsan** Gedik, Ferhat Gümüşboğa, **Yılmaz Çelik,** Yusuf Yıldırım, **Mehmet Karabacak,** Seyit Bilal Yıldız, **Hacı Sertkaya,** Seyfettin Aydemir, **Halil Güçlü,** Fatma Aksoy, **Nurettin Yıldırım,** Hasan Atmaca, **Seyfettin Rüzgar**, Abdullah Kanat, **Yıldız Durmuş,** Nizamettin Boztoprak, **Ercan Kavak,** Cemil Duman, **Ali Kar...,** Ali Yücel, **Salih Hanedanoğlu,** Elfes Filiz, **Kemal Korkmaz,** Kemal Coşkun, **Ali Yıldırım,** Mehmet Savaş, **İkbal Güneş,** Ekrem Akkurt, **Kasım İzer,** Mehmet Alagöz, **Hıdır Polat,** Hikmet Tüysüz, **Hasret Kuş,** Muhittin Dolaşır, **Ali Asker Özdoğan,** Hıdır Kırmızıçiçek, **Yaşar Eroğlu,** Ali Zoroğlu, **Ahmet Aksoy,** Şehmus Poyraz, **Beşir Mumi...,** Hasan Baraçkılıç, **Aziz Belet,** Mustafa Güneş, **Mehmet Aytimur,** Yusuf Onat, **Nesimi Kılıç,** İrfan Mantaroğlu, **Bahattin Boyacı,** Mehmet Botanlı, **Vahit Demir,** Hamdullah Bulut, **Hüseyin Gezer,** Ahmet Demir, **Adnan Yüksel,** Bişar Hazar, **Ahmet Acar,** Ali Bedrettin Çaylan, **Serdar Ökmen**, Cemal Cinkılıç, **Yunus Gül,** Seyfettin Koç, **Nesimi Çelik,** Nejat Coşkun, **Bedrettin Altun,** Şükrü Binici, **Halil Çelikaslan,** Fikri...., **Ömer Abay,** Hamza Karakoç, **Mehmet Adıbelli,** Reşit Kayıran, **Şemsettin Kara,** Abdurrahman Baskak, **Hikmet Tabak,** Derviş Öge, **Vahap Akın,** Mustafa Okçu, **Sait Bulut,** Halil Behçet, **Abdullah Tatar,** Şerif Argın, **Şehmuz Çelik,** Aydın Taş, **Güler Çelik,** Süleyman Ürün, **Selanik Öner,** Mustafa Bayram, **Hacı Çetinkaya,** Hasan Kolkılıç, **Hüseyin Gedik,** Ahmet Eylenti, **Mahsum Kaya,** Memduh Yunusoğlu, **Mehmet Polat,** Abdurrahman Bozkurt, **Ahmet Çapan**, Ahmet Yılmazer, **Mehmet Akbaba,** Ömer Aslan, **Müslüm Sezer,** Remzi Çetinkaya, **Emin Güngör,** Osman Yıldırım.

Diyarbakır (1 ve 2) Nolu cezaevlerindeki PKK'li 400 tutuklu adına, **Ferit Aydın**, Cevdet İnak, **A. Hakim Güven**, Erzincan özel tip cezaevlerindeki 100 PKK'li tutsak adına **Cemey Duman** Malatya E. Tipi cezaevindeki 100 PKK'li tutsak adına **Ferhat Gümüşboğa,** İhsan Gedik, **Mehmet Kara.**

Türkiye'de genel grev havası

30 Kasım'da 48 bin maden işçisinin başlattığı grev ardından, 25 Aralık'ta Özdemir-İş, 26 Aralık'ta Türk-Metal, Çelik-İş ve Otomobil-İş sendikalarına üye yaklaşık 135 bin işçi daha greve gitti. Diğer işkollarındakilerle birlikte şu anda yaklaşık 200 bin işçi grevde bulunuyor. Bu, Türkiye tarihinde ilk kez yaşanan geniş çaplı bir işçi direnişi.

12 Eylül askeri–faşist cuntasıyla birlikte sendikal hakları önce tamamen yasaklanan, sonrasında ise iyice budanan işçiler, hızla eriyen alım gücü, aşırı enflasyon, kilitlenen sendikal, ekonomik, siyasal ve sosyal sorunlarının çözümünü direnişte görüyor ve birbirinin peşi sıra greve çıkıyorlar. Üstelik bu, doğrudan faşist rejimin denetiminde olan sarı sendikaların tüm engelleme, erteleme ve saptırma çabalarına rağmen, onları da zorlayıp aşarak gerçekleştiriliyor.

3 Ocak 1991 tarihinde yapılacak olan bir günlük genel grev kararı, artık patlama noktasına gelen işçi sınıfının zorlamasıyla alındı. Kapı arkalarında faşist ANAP iktidarıyla anlaşan ve işçi sınıfının en temel taleplerinin bile boğulması için elinden geleni ardına koymayan Türk-İş yönetimi, Türk-İş bünyesinde yer alan bazı demokrat sendikaların da dayatması ve ortada ayrı bir konfederasyon olasılığının belirmesi, böylece Türk–İş'in işçi sınıfı üzerindeki egemenliğinin ve sibop rolünün ortadan kalkma tehlikesinin doğması nedeniyle bir günlük genel grev önerisini kabul etmek zorunda kaldı. Yani bu, işçi sınıfının sendikaları aşması ve onların önünde daha radikal bir direniş çizgisine ulaşmasının ve Zonguldak maden grevinin etkisiyle oldu.

Sömürgeci-faşist rejim, grevde bulunan 200 bin dolayındaki işçinin birleşik gücünün neleri yaratabileceğini çok iyi bildiği ve grevler 1991 yılı başlarından itibaren daha da yaygınlaşma ve kitleselleşme eğilimi gösterdiği için, 3 Ocak'taki genel grev kararı ardından adeta bir sıkıyönetim beyannamesi hazırladı. Ve eylemi, yasadışı ilan ettiğini, eyleme katılacak tüm işçilerin sözleşmelerinin feshedileceğini, işten atılacaklarını, haklarında soruşturma yapılacağını açıkladı. Ancak bu, artık kaybedecek hiçbir şeyleri kalmadığını yüksek sesle haykıran işçilerdeki direnme ve haklarına sahip çıkma kararlılığının yükselmesinden başka bir sonuç vermeyecektir.

Bu durumu tahmin eden sömürgeci-faşist rejim, Körfez'deki gerginliğin artmasını ve savaş olasılığının ciddileşmesini de gerekçe göstererek Türkiye'de olağanüstü hal hazırlıklarına başladı. Kürdistan'da sürekliletirilen özel savaş, olağanüstü hal uygulamaları vd.lerini Türkiye'de de devreye sokarak başta işçi sınıfı olmak üzere, köylüler, memurlar ve toplumun tüm kesimlerini saran kitlesel direniş, protesto gösterileri vb. engellemeyi, toplumsal muhalefeti susturmayı ve varlığını bu temelde sürdürmeyi deneyebilecektir. Son yapılan MGK toplantısının gündemi biraz da bu yönlüdür. Ama bu, sömürgeci-faşist rejimin kendi sonunu hızlandırmaktan başka bir sonuç vermeyecektir. Nasıl ki Kürdistan'da çok şey değişmiş, Kürdistan eski Kürdistan olamaktan çıkmış, bir direniş, devrim odağı haline gelmişse, Türkiye işçi sınıfı ve halkı da çok değişmiştir. Ancak burada eksik olan doğru devrimci önderlik ve mücadeledir. Ekonomik, sosyal, siyasal ve sendikal haklarına her geçen gün daha büyük bir bilinç ve kararlılıkla sahip çıkan ve bunun için tüm mücadele yollarını deneyen işçi sınıfının kendi devrimci önderliğini de yaratacağına inanıyoruz.

Evet, Türkiye tarihinde yeni bir dönemi ifade eden bu aşamaya damgasını vuracak ve tersine çevirecek olan Türkiye işçi sınıfından başkası değildir ve bu rolünü oynamaya her zamankinden daha fazla adaydır. Maden işçilerinin grevi nasıl ki tüm Zonguldak halkını ayağa kaldırmış ve bu bir aydan beri kesintisiz sürüyorsa, yapılacak genel grev de esnafıyla, memuruyla, köylüsüyle tüm Türk halkını ayağa kaldırabilecek bir kıvılcım olabilir, olmalıdır. İşçi sınıfının ve Türk halkının kendi devrimci öncü örgütü de böylesine bir direniş ortamında doğabilir. Yoksa şimdiye kadar olduğu gibi, kuru sözlerle devrim yapmak olanaklı değildir. Yaşanan gelişmeler bunu bir kez daha kanıtlamaktadır.

Çanakkale Cezaevindeki savaş esirlerinden Zonguldak maden grevcilerine dayanışma mesajı:

İstanbul / Yeni Ülke : *"Sizler direnişinizle 12 Eylül 1980 ile birlikte daha da artan baskılara, Türk ve Kürt halklarının tepesinde her türlü ekmek, hak ve özgürlüklerin düşmanı olan 12 Eylül rejimi ve uygulamakta olduğu 24 Ocak Ekonomik Kararlarında ifadesini bulan ekonomi-politikasına, on yıldır bu yoğunlaşmış karanlığa karşı bir ses, bir ışık, bir yumruk, zulmün ve zorbalığın toplumumuzu cehennem ve yangın yerine döndürüşüne bir serinlik oldunuz.*

"Savaşımınızla üreten ve yaratan olarak bütün bu uygulama ve yaptırımlara karşı durulabileceğini bir kez daha egemen sınıflara göstermektesiniz.

"Bizler bu direnişinizin bir hak arayışının ötesinde tüm emekçilerin ekmek, demokrasi ve özgürlük gasplarına karşı bir mücadele olduğunu, Kürt ve Türk toplumsal muhalefet güçlerinin birlik, dayanışma ve mücadelelerini de pekiştirdiğini, örnek olduğunu, yıllardır yasaklanan ve çalışanların en doğal hakkı olan genel grev kapılarını zorladığınızı, işbirlikçi sendikaların oyunlarına karşı durabileceğinizi, siyasal iktidarın savaş naralarına ve diğer kardeş halklara karşı savaşa karşı çıkmakla da sınıfsal karakterinizin özünü tüm emekçilere duyurduğunuza inanıyor, bu haklı ve onurlu mücadelenizi Çanakkale cezaevinde bulunan Kürt ve Türk devrimci, sosyalist tutsaklar olarak devrimci duygularımızla selamlıyoruz.

"Çanakkale cezaevinden; PKK, TKP(B), THKP-C (Acililer), 16 Haziran, TKEP, TKP, Parti Yolu, TKP/ML Hareketi, TİKB–ÇS, THKO/TDY, KAWA, Kurtuluş, TKP/ML, MLSPB, TKİH, THKP-C/HDÖ, DKP, DY dava tutsakları ve bir grup devrimci tutsak".

48.000 grev eylemcisi işçinin şahsında kardeş Türkiye işçi sınıfına selam

Değerli işçi arkadaşlar!

Büyük kararlılık ve saygı duyulacak bir cesaretle başlatmış olduğunuz haklı, meşru ve bir o kadar da zorunlu grev eyleminizi, Kürt işçilerinin örgütlü birliği olan, YKWK-Libya Örgütü adına tüm coşkumuzla selamlıyoruz!

İşçi kardeşler;

Bizler; TC devletinin, özellikle son on yıldır estirdiği terör, baskı ve sömürü sistemi sonucu, yuvamızdan, ülkemizden koparılarak bu diyarlara kadar sürüldük. Egemenlerin, sömürü ve baskısını iliklerimize kadar yaşadık-yaşıyoruz. Geçte olsa şu gerçeği kavradık; örgütlenmeyen ve birleşmeyen işçi sefil ve onursuz yaşamaya mahkumdur!

Bu inançla, görkemli grev eyleminizi tekrardan selamlar ve siz işçi kardeşlerimizle dayanışma içinde olduğumuzu bildiririz.

- Yaşasın Kürt ve Türk işçilerinin kardeşliği!

YKWK (Yekîtiya Karkerên Welatparêzên Kurdistan - Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği) - Libya Örgütü
3 Aralık 1990

Yurtsever halkımızın ve bütün dostlarımızın yeni yılı kutlu olsun!

PKK önderliğinde ulusal kimlik ve kişilik kazanma ve özgür bir toplum yaratma mücadelesinde kararlıca direnen yurtsever halkımızı, destek ve dayanışmalarını esirgemeyen değerli dostlarımızı yeni yılda devrimci coşkuyla selamlıyoruz.

Halkımız, dünya insanlığının direngen ve savaşkan bir bireyi olma ünvanını daha da kuvvetlendirmiş olarak yeni bir yıla giriyor. Partimizin çok yönlü ve yoğun hazırlıkları, mücadelemizin yeni yılda daha gelişkin bir düzeyde süreceğine işaret ediyor. Halkımız açısından yeni bir yıl sadece ömrümüzün ilerlemiş bir anı değil, bundan da öteye kişiliklerde devrimin gerçekleştiği bir evre, mücadelemizin gelişip güçlendiği bir yenilenme sürecidir. Yeni bir yıl, aynı zamanda mücadele sorunları karşısında konumumuzu gözden geçirdiğimiz, yetersizliklerimizi tespit ettiğimiz ve giderdiğimiz, kişiliğimizi beklenilen görevlere yanıt verebilecek biçimde yenilediğimiz ve bir yıllık yaşamımızı ulusal kurtuluş çıkarlarına göre planladığımız sürecin yeni bir başlangıcıdır da. PKK saflarında direnen ve savaşan bir halk olarak yeni yılı zafer için bir atılım yılı olarak görüyoruz. Parti Önderimiz ve Partimizin belirlediği görevleri halk olarak layıkıyla uygulamamız durumunda bundan sonraki yıllarda zaferi yakalamamız daha da olanaklı hale gelmiştir. Genelde olduğu gibi Avrupa'daki yurtsever halkımızda görev ve sorumlukları hakında detaylı olarak defalarca aydınlatılmıştır. Yeni yılda da yapılması gereken, kavranmış görevlere daha disiplinlice sahip çıkmak ve geniş kitleleri bu sorumluluğa tabi kılmaktır. Açıklanmış gerekleri tekrarlamaktan ziyade, halkımızın ve dostlarımızın halen devam etmekte olan davamıza baştan beri göstermiş oldukları destek ve dayanışmaya ilişkin duygularımızı ve somut taleplerimizi duyurmak istiyoruz:

Tutuklandığımızdan bu yana hem mücadelemizin önemli yıldönümlerinde ve hem de her yeni yılda yurtseverlerden ve değişik ülkelerdeki dostlarımızdan dayanışma niteliğinde sayısız mektup ve kart aldık. Ağır tecrit koşullarında yalnızlığımızı paylaşan ve büyük değer biçtiğimiz yazışmaların bütününe cevap verme olanağı olmamasına rağmen, bunu önemli bir dayanışma aracı olarak gördük ve ciddi bir biçimde değerlendirmeye tabi tuttuk. Halkımızın, emperyalist güçlerin saldırı ve tehditlerine kararlıca karşı koyarak mücadeleye fedakarca sahip çıkması ve bu tutumunu çok çeşitli ve sayısız kitlesel eylemlerle dile getirmesi ayrıca gücümüze güç katmış oldu. Halkımızın ve dostlarımızın kollektif direnişi ve gücünün bütün zorlukları altedebileceğine ve bütün engelleri aşabileceğine dair olan inancımız daha da pekişti ve güçlendi.

Davanın başlaması ile birlikte şimdiye kadar doksan altı duruşma gününü bulan sürede de, gerçekleştirilen kamuoyunu etkileyici kitlesel eylemlerle halk gerçekliğimiz dost ve düşmana kabul ettirilmiştir. Her duruşma gününü, yurtseverlerin bu kadar zaman kaybı, bu denli maddi ve manevi yıpranmışlığı göze alarak mahkeme salununu ve zaman zaman çevresini tıklım tıklım doldururcasına güçlü katılımı, disiplinli tutumu ve haykıran gür sloganları arasında geçirmiş olmamız, dava açanların çıkmazını derinleştirmede büyük bir rol oynamıştır.

Alman emperyalizminin başını çektiği emperyalist blokun, bu dava etrafında geliştirdiği baskı, saldırı ve tehditlerle Kürdistan halkını Partimizden ve mücadelemizden alıkoyma girişimleri, halkımızın çok daha kararlıca ve fedakarca çabalarıyla karşılık bulmuştur. Davanın birinci yılına ilişkin değerlendirmemizde de belirttiğimiz gibi gelinen aşamada durum bizim siyasal kazancımıza neden olmuştur. Mücadelemiz bu davadan elde etmesi gereken siyasal kazanımı sağlamıştır. Davayı açan ve sürdürmekte ısrarlı görünenler tam bir çıkmaza girmiş ve gülünç bir duruma düşmekten kurtulamamışlardır.

Mücadelemizin ülkede ve Avrupadaki gelişmişlik düzeyi böylesine uyduruk bir davanın yürütülmesi zeminini tümden ortadan kaldırmıştır. Buna rağmen davayı sürdürenler, bizi uğraştırmaktan, kendilerine uğraş bulmak ve rezil duruma düşürmekten başka bir sonuca ulaşamayacaklardır ve birkaç kişiyi rehin tutmak kendilerine hiçbir yarar sağlamayacaktır.

Sonucu şimdiden netlik kazanmış olan bu davayı açanların bir amacı da Parti gücümüzü, kitle ve arkadaş gücümüzü uğraştırarak daha fazla zaman kaybına, parasal kayba ve maddi-manevi yıpranmışlığa neden olmaktır. Bu yöntemle güç ve olanaklarımızı mücadelemizin daha zorunlu ve gerekli alanlarına aktarmamızın önüne geçmeyi tasarlamaktadırlar. Siyasal kazanımlar uğruna her türlü maddi ve manevi fedakarlıkta bulunmak zorunlu ve gerekliydi. Ancak gelinen aşamada gerekli siyasal kazanımı sağladığımız bu dava uğruna gösterilen fedakarlıkların başka biçimde ve daha verimli kullanılması gerektiğine inanıyoruz.

Yeni yıldan itibaren yurtsever halkımızın sık sık ve yoğun bir katılımla duruşmaları izlemesini uygun görmüyoruz. Çünkü bu durum boşuna zaman kaybına, parasal kayba ve maddi-manevi yıpranmışlığa neden olmaktadır. Hem biz ve hem de yarı tutuksuz olarak duruşmalara katılmak zorunda bırakılan arkadaşlar yeterince uğraştırılmaktayız. Bizler bile artık o salonda, o ortamda MİT'den ısmarlamalı bir veya birkaç piyonun aylarca yalanlarını dinlemeyi kendimiz için sıkıcı bir durum ve önemli bir zaman kaybı olarak görüyoruz. Maddi ve manevi gücümüzü mücadelenin daha gerekli ve zorunlu alanlarına harcamak, Partimizin ve halkımızın zorluklar içinde sağladığı parasal gelirleri daha iyi bir biçimde değerlendirmek, güç, enerji ve zamanımızı örgütsel ilişkilerin geliştirilmesine ayırmak, bütün bu değerlerin yerli yerince kullanılmasına önem vermek hepimiz için en doğru tutumdur. Belirttiğimiz bu hususlar dikkate alınarak davaya karşı ilginin canlı tutulması, ilginin yerinde ve zamanında gösterilmesi, özellikle zaman ve olanakları elverişli olanların buna duyarlılık göstermeleri, bütün kitlesel gücümüzün ise her gün ağırlaşan mücadele ve devrim sorunlarımıza ağırlık verilerek değerlendirilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Değerli yurtseverler ve dostlar!

Partimize, mücadelemize ve insanlığa sahip çıkmanın bir gereği olarak şimdiye kadar gösterdiğiniz bu cesur ve fedakarca direniş ve dayanışmanın karşılığı olarak taşıdığımız duyguları bir teşekkürle ifade etmeyi yetersiz görüyoruz. Çünkü güç ve moral kazandıran bu emek ve çabanız mücadelemizin genel çıkarları açısından da önemli bir rol oynamış ve bu dava etrafında geliştirilen saldırı ve provokasyonların boşa çıkarılmasında gösterdiğimiz mücadeleyle bütünleşmiştir. Bundan sonra da davanın yönünü değiştirecek olan sizlerin de katkıları sonucu gelişecek mücadelemizin genel boyutu olacaktır.

Biz bundan sonra da sizlerin fedakar ve kararlı çabanızdan aldığımız güç ve desteği iyi değerlendirmesini bileceğiz. Yeni yılda da içinde bulunduğumuz koşullar ne olursa olsun Partimizin ve halkımızın onurlu davasından taviz vermeyeceğiz. Bu temelde özgür koşullardaki azimli çabanızın mücadelimizin gelişmesinde çok daha verimli sonuçlar yaratacağına inanıyoruz. Yeni yılın Partimiz, halkımız ve ilerici insanlık için başarılı bir yıl olmasını diliyor, hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyoruz.

Almanya PKK Davası Tutukluları / Aralık 1990

Yükselen işçi hareketinde yeni bir aşama 3 Ocak'da genel grev!

Türkiye'de 3 Ocak günü üreten ve yaratanlar konuşuyor. Yıllardır azgın baskı ve terör koşulları altında vahşi sömürüye tabi tutulan işçi sınıfı 3 Ocak günü genel greve hazırlanıyor. Bütün engellemelere rağmen yükselen Zonguldak grevi bir ayını dolduruyor, yüzbinlerce işçi greve hazılanıyor, grevlerle dayanışma hareketi yükseliyor. Bir çok yerde iş yavaşlatılıyor, bir kaç saatlik işi bırakmalar yaygınlaşıyor, genel grev tartışması sarı Türk-İş yöneticileri dışında artık tartışılmıyor. Türkiye işçi sınıfı 3 Ocak'da genel grev diyor.

İşçi sınıfımızın ciddi bir hareketlilik dönemine girdiği şu aşamada her toplumsal kesimden işçi sınıfı ile dayanışma eylemleri örgütleniyor. Gençler, kadınlar, memurlar, tutsak aileleri ses veriyor! Öğrenci gençlik YÖK'e karşı başarılı boykotlar yapıyor, memurlar çeşitli iş kollarında faşist yasaları delerek sendikalaşma mücadelesi veriyor, Kürdistan halkı Lice ve Cizre'den ölümler pahasına dayanışma mesajları gönderiyor.

Açlığa ve ölüme mahkum olmak yada direnmek!

Zonguldak'da 1 Aralık'da 48.000 maden işçisi ile başlayan ve önce bütün Zonguldak halkını kapsayan grev siyasi iktidarın tüm baskı, tehdit ve gözdağı politikalarına rağmen Türkiye işçi sınıfının ve emekçi halkın ortak grevi, ortak direnişi haline dönmüştü.

Zonguldak maden grevi "her şey bitti" edebiyatının bolca yapıldığı bir aşamada yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Halen 150.000'den fazla işçinin grevde olduğu, tüm emekçi halkın içten içe kaynadığı huzursuzluk ve tepkilerini çeşitli biçimlerde açığa vurduğu koşullarda gündeme gelen genel grev Türkiye işçi sınıfı hareketi geleceği açısından yeni bir dönemin işaretidir. Zonguldak maden işçisi bir kez daha göstermiştir ki, yerin yedi kat altında açlığa ve ölüme teslim olmak kader değildir! Tek çıkar yol direnmekten geçmektedir!

Gelişen mücadeleyi boğma planlarını boşa çıkaralım!

Egemen güçler işçi sınıfı başta olmak üzere toplumun her kesiminden giderek yükselen mücadeleyi boğmak için her türlü yola başvuruyor. Sendika ağası, patron işbirlikçisi Türk-İş yönetimi işçilerin zorlaması ile gündeme gelen genel grevi en dar sınırlar içinde tutmak, hatta engelleyebilmek için son ana kadar, her türlü manevraya başvuracaktır. Yine DYP, SHP ve diğer burjuva muhalefet partiler de sözde genel grevi destekliyor görünmelerine karşın, onların çabası esas olarak genel grevi engellemek veya başaramadıkları noktada en azından etki sınırlarını mümkün olduğunca daraltıp sınırlamaya çalışmaktır.

Faşist iktidar son dönemlerde özellikle körfez krizini de bahane ederek kitlelerin yükselen mücadelesini bastırabilmek için, ülkede baskı ve terörü alabildiğince artırmış, Kürdistan'da köy boşaltmalar, sürgünler giderek kasaba ve şehirlerin boşaltılmasına vardırılmış, demokratik kitle örgütlerine ardı ardına saldırılar düzenlenmiş ve içlerinde TAYAD'ın da olduğu bir dizi demokratik kitle örgütü kapatılmış, ancak tüm bunlar kitlelerin gelişen mücadelesini durdurmaya yetmemiştir.

İşçiler, Emekçiler, Gençler!

Bu hesapları boşa çıkarmak Türkiye ve Kürdistan halklarının kararlı mücadelesinde yatıyor. Ekonomik ve siyasi olarak iflas eden, yalnızlaşan ve can çekişen faşizmin ömrünü uzatmak istemiyorsak, faşizme karşı mücadelede yerimizi alalım, mücadelemizi birlikte yükseltelim. Son on yıldır hiç bir sorunu çözemeyen, halklarımıza açlığı, terörü, acıyı reva gören bu rejimi alaşağı edelim!

Demokratik Avrupa kamuoyu!

3 Ocak'taki genel grev sadece Türkiye'de yaşayan işçi ve emekçilerin eylemi değildir, öyle görülmemelidir. O tüm Türkiyeli'lerin ve tüm dünya işçi ve emekçilerinin eylemidir ve öyle görülmelidir. O Türkiye işçi sınıfının, emekçi halkın baskı, zulüm ve sömürüden kurtulup daha güzel bir dünya, daha parlak bir gelecek için yürüttüğü kavgada, tüm insanlığın özgürlük ve mutluluğu için yürütülen kavgada bir adımdır. O iyi ve güzel bir dünya özlemi içinde olan tüm ilerici insanlığın bir eylemidir.

Haydi mücadeleye, haydi dayanışmaya!

Devrimci Birlik (PKK, TKP-Kıvılcım, TKP-B, THKP-C Acil, 16 Haziran), Devrimci Sol Güçler, Devrimci Partizan, ATIK, TDKP-YDÖ, Kurtuluş hareketi, EKİM-YDK, Devrimci Dayanışma, TİKB Taraftarları, Direniş Hareketi Almanya Taraftarları, Devrimci İşçi.

Türkiye Özel Harp Dairesi ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi

Baştarafı 1. sayfada

Şiddet, özel harbin temel yöntemidir. Türk sömürgeciliğinin şiddetinde vaşet dozajı en aşırıdır. TC, Kürdistan'a şiddet uygularken emperyalist deneyleri kendi sömürgeci deneyleriyle birleştirmiştir. Ortaya tam bir terör makinası çıkmıştır. Kısa süre değil, 1984 yılından bu yana Türk ordusu Kürdistan'a yığıldığı birkaç yüzbin kişilik ve durmadan sayısı artan ordu gücüyle Kürdistan halkına karşı hiç bir ölçü, insani ilke ve uluslararası yasa tanımayan şiddete dayalı bir soykırım savaşı yürütmektedir. Bu haksız savaşın kurbanı Kürdistan halkıdır, işkencede ve çarpışmalarda katledilen yüzlerce şehit, binlerce tutuklu, ev ve köylerinden kovulan binlerce yoksul köylü ile çoğu bölgesiyle harabe haline getirilen Kürdistan'dır.

Türk özel savaşının terör amacıyla kullandığı güç, ordu ve polisin yanında Özel Tim olarak bilinen, dünyadaki yaygın adıyla kontra denilen ırkçı faşist terör timleridir. TC, bu timleri 1985 yılının başından itibaren Kürdistan'a gönderdi. Bunlar, halka sistemli pasifikasyon uygulamakta, gerilla kılığında halkın canına ve malına tecavüz etmekte, katliamlar yapmakta ve tüm bunları gerillaya malederek PKK ve gerillayı hem halktan uzaklaştırmayı, hem de uluslararası kamuoyu nezdinde terörist olarak damgalamayı hedeflemektedirler. Bu sadist birliklerin 6 yıldır Kürdistan'da işlediği suç ve cinayetler binlercedir. Öyle ki, TC, Kürdistan'da tümüyle bu şiddet ağına dayanır konuma gelmiştir.

Yerel kukla güçler, özel savaşın temel güçlerindendir. Hem halkı bölmek, hem de savaşı yerelleştirmek için Türk devleti, koruculuk sistemini geliştirdi, ağalara ve zora dayanarak binlerce köylüyü silahlandırdı. Dünyanın gözleri önünde bu azgın ihanetçileri halka saldırttı. Günümüzde bundan büyük insanlık suçu ve uluslararası yasaların ihlali olamaz. 12 Eylül rejiminin ilk yıllarında halktan zorla silah toplayan faşist rejim, dağdaki eşkiya ile uzlaştı, onları silahlandırdı. 1987, 88 ve 89'da çıkardığı yasalarla büyük silah bulundurmayı da serbest bıraktı, yeter ki PKK ve halka karşı olunsun.

Özel savaş, askeri, ekonomik, siyasal, sosyal, psikolojik, kültürel vb. her türlü araçla yürütülen kirli bir savaştır, yeterki devrimci güçler bölünsün darbelensin, dağıtılsın.

12 Eylül rejiminin askeri yasaları Kürdistan'da sürekli kılındı. 1984 yılında bu yasalar daha da sıkılaştırıldı. 1987 Temmuz ayında Olağanüstü Hal Yasası çıkarıldı, tüm Kürdistan bu yasaların kapsamına alındı, Kürdistan için bir sömürge anayasası oluşturuldu, yönetime de vali adı altında Scotland Yard eğitimli kontr-gerilla uzmanı Hayri Kozakçıoğlu atandı. Buna uygun ve başında ÖHD'nin komutanlarının olduğu Özel Kolordu kuruldu. Bu yasalar da yetmemiş olacak ki 1990 Nisan'ında Kürdistan'da insani olan ne varsa tümünü yasaklayan "Soykırım, Göçertme ve Sansür Kararnameleri" çıkarıldı. Kürdistan, dünyada askeri yasalarla en uzun süre yönetilen ülkelerden biri durumuna geldi. Kürdistan halkı üzerindeki katı sömürgeci statünün, insan onuruna ve bir ulusun varlığına bu denli kastetmenin örneğine insanlık pek rastlamamıştır. Bu durum Türk ÖHD'nin ürünüdür.

Pasifikasyon, özel savaşın diğer bir temel yöntemidir. Türk tipi pasifikasyonun ayrıca özellikleri de vardır. Türk Genelkurmay Başkanı, Devlet Başkanı, Başbakanı ile diğer siyasi ve askeri yetkililerinin demeç ve açıklamalarına bakılsın, Kürt halkının tümü terörist ve ordu, özel tim, çete terörünün hedefi olarak gösterilmiştir. Yasalar da buna göre düzenlenmişir. Kürdistan'da geçerli kılınan yasalar işkenceyi, öldürmeyi, tutuklamayı, tecavüzü, talanı, sürgünü, hakareti ve en ağır cezaları yasal kılmış, buna karşı halkın her türlü hak arayışını yasaklamıştır. İşkence, zoraki milislik, köy yakma, ekonomik çökertme, yıldırma, ajanlaştırma, sürekli gözaltı ve tutuklama, sürekli işkence ve ölüm tehditi altında tutma, PKK hakkında sürekli yapılan anti propaganda ve katliam tehditleri ile soykırım gösterileri vd. pasifikasyon yöntemlerinin tümü, halkı PKK'den, ulusal kurtuluş mücadelesini desteklemekten ve katılmaktan vazgeçirmek için uygulanmaktadır. ABD, Vietnam'da hangi yöntemleri kulanmışsa, TC de, aynılarını çok daha aşırı ölçülerde Kürdistan'da uygulamaktadır ve vahşette ABD'ye parmak ısırtmaktadır.

Propaganda, Türk ÖHD'nin sarıldığı diğer bir savaş yöntemidir. TC, bunun için televizyon, radyo, basın ve örgütlediği bir çok propaganda kurumundan yararlanmaktadır. Bunlar CIA yöntemlerini kullanarak her yönden saldırmakta, PKK'yi karalamaktadırlar. ÖHD'nin PKK karşıtı propogandasında TC basınının rolü büyüktür. Hürriyet, Tercüman, Milliyet vd: gazeteler ÖHD'nin birer uydusu gibi çalışmaktadırlar. Basın ahlakı bir kenara itilmiştir. TC, bir yandan dine sarılmakta, uçaklardan dini bildiriler atmakta, PKK'lileri dinsiz, namus düşmanı gibi göstermeye çalışmakta, diğer yandan yabancı dillerde yüzlerce broşürle PKK'yi terörist ilan etme propagandasına girişmektedir. Ne ilginçtir ki, Türkiye'de laiklik şampiyonluğunu yapanlar, sözkonusu Kürdistan olunca laikliği bir kenara atıyor, en bağnaz gerici kesiliyorlar. Onlara, Kürdistan'da devlet uçaklardan bildiri atarken demokratlığınız neredeydi demek gerekmiyor mu?

Pişmanlık Yasası ile ihaneti körükleme, ulusal kurtuluş saflarına güvensizlik aşılama, komplocular sızdırma, özellikle önderliği hedefleyip karalama, devrimci muhalefet adına komplocu provokasyon örgütleri kurma vb. akla gelebilecek her türlü özel savaş yöntemi, Türk ÖHD'nin Kürdistan'daki kirli savaşında mevcuttur.

Bir gerçeği itiraf etmek gerekecek, Türk ÖHD, kontr-gerilla yöntemlerini, sadistliği, kan dökücülüğü ile daha da zenginleştirmiştir. Ancak ABD, Vietnam'da özel savaşı uyguladı ve yenildi, benzer yenilgilerin dünyada başka örnekleri de çoktur. Türk ÖHD'de temsil ettiği tüm sömürgeci sistemiyle kirli özel savaşı içinde boğulacaktır. Bu gerçeği gayet emin olarak söylüyoruz.

Kürdistan'da sömürgeci özel savaşın pratiğinden örnekler

PKK öncülüğündeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı özel harbi doğrudan örgütleyen güç Türk Genelkurmaylığı bünyesindeki Özel Harp Dairesi (ÖHD)'dir. Ordu birimlerine talimat yollayan ve bunlara bizzat katılarak savaşı günlük yönlendiren, bu amaçla ordu birimlerine kitap ve broşür gönderen ÖHD'nin kurmayıdır. PKK'nin, 15 Ağustos 1984 tarihindeki eylemsel ve siyasal çıkışından sonra, belli bir bocalama içine giren Türk Genelkurmaylığı, 1985 yılının başlarından itibaren özel savaşı tüm yöntemleriyle uyguladı. Özel timler ve korucular bu amaçla örgütlendirildi. Tüm ordu birimlerinin başına ÖHD çıkışlı kontr-gerilla komutanları getirildi. Polis, MİT ve devletin Kürdistan'daki tüm siyasal, ekonomik, sosyal durumları ile kadroları bu örgütlenmeye tabi kılındı. Özellikle özel timler, özel savaşın en etkili birimleri olarak öne çıkarıldılar. Bu açıdan özel savaşı değerlendirirken, öğeleri olarak tüm sömürgeci yapıyı ve tüm askeri varlığı almak zorunludur.

Şiddet ve terör, özel savaşın temel yöntemidir

Türk ordusunun altı yılı aşan bir süredir gittikçe artan bir güçle, hiç bir yasayla sınırlanmayan bir savaş yürüttüğü örnekleriyle bilinmektedir. Özel timler, Vietnam'da ve Latin Amerika'da çokça kullanılan, kelle avcıları, terör timleri yani kontralardır. Bunlar özellikle ırkçı kesimlerden seçilmekte, ırkçı ve kan dökmekten hoşlanan bir eğitimden geçirilmekte hedeflerine karşı özellikle şartlandırılmaktadırlar. Bunları başta ABD ve Almanya olmak üzere emperyalist uzmanlar eğitmekte ve donatmaktadırlar. Talimatlarında olduğu gibi bunlar devlet terörünün uygulayıcılarıdırlar, faaliyetlerinde yasa tanımazlar, kan dökme, işkence, ırza geçme ve öldürme bunların en büyük zevkidir. Ancak bunların tüm görevi bu kadarla sınırlı değildir. Özel timlerin asıl marifeti yaptıkları eylemleri devrimci güçlere maletmeleridir. Bu amaçla gerilla kılığına girerler, mayın döşerler, gizli komplolar geliştirirler, halkı tahrik ederler vb.

Koruculuk sistemi, savaşı yerelleştirme ve toplumu içten içe çatışmalara sürükleme amacıyla örgütlendirilmektedir. Giap'ın bahsettiği "özel savaşın zorunlu öğesi kukla ordu" tanımı, Kürdistan'da koruculuğa denk düşmektedir.

TC'nin koruculuk talimatında kimlerin korucu olacağı şöyle tanımlanıyor: "Korucuların bir cürümle cezalandırılmamış, iyi huyla tanınmış bulunması, herkesle kavga çıkarmak, sarhoşluk gibi huysuzluklarının olmaması şarttır." Yazılan bu, ancak:

Bassa (Güçlükonak) çete reisi ve şimdiki belediye başkanı Baho ağa (Bahattın Aktuğ), korucu olmadan önce hırsızlık, adam vurma, soygunculuk vb. suçlardan aranıyordu. Çete reisi olunca bu suçların tümü rafa kaldırıldı. Korucu olduktan sonra, karakol komutanlarıyla birlikte işlediği suçlardan bazıları; 3 Haziran 1989'da **Mehmet Esendemir**, 1 Mayıs 1989'da **Ömer** ve **Hüseyin Demirtaş** ile **Osman Esendemir** (Bana -Ormaniçi-Findik), 26 Mayıs 1989'da **Hüseyin Demirtaş** adlı yurtseverleri katletti. Çoğunun cesedi halen bulunmuş değil.

Jîrkî aşireti reislerinden korucubaşı Tahir Adıyaman, korucu olmadan önce 7 askeri öldürme suçundan aranıyordu. Korucu olunca hem rütbe verildi, hem de bu suçları unutuldu. Tahir Adıyaman'ın çetelerinden çoğunun durumu budur. Uludere çeteleri olan Mala Bayrêler'in çoğu reisi, cinayet suçundan aranıyorlardı.

İstisnasız çoğu korucubaşının durumu budur, yani koruculuk katillere, eşkiyalara, ağalara, hırsızlara, ırz düşmanlarına dayanmaktadır. Bu gerçek ÖHD'nin karakterine uygundur. Ahlaksız, kirli, kural dışı haksız bir savaşın öğeleri ancak böyle olabilir.

Ordu, özel tim, polis, MİT ve korucu beşlisinin tek bir hedefi vardır: Şiddetle halkı yıldırmak ve ulusal kurtuluş güçlerini dağıtmak. Bu kanlı pratikten bazı örnekleri sıralarsak:

- 3 Eylül 1989, Eruh, *"Asteğmen Naim, üç asker seçti: Hikmet Yıldırım, Sinan Ertop ve Recep Topçu. Naim, PKK'lılardan ele geçirilen kalaşnikofu aldı, seriye taktı. Bunu özellikle yaptığını sanıyorum, soruşturma açılırsa 'PKK vurdu' demeyi düşünmüş olmalı. Köylünün 4–5 metre uzağında durdular.* **Halil Başkurt***'un beyni parçalandı. Gözleri açıktı, gözüne de kurşun sıktılar. Halil taşın dibine öylece yığıldı.. Gazeteler, 3 Eylül 1989 günü geçen olayı şöyle yazdılar: 'Çırav dağı ile Körüklükaya (Nihik) köyü bölgesinde askerlere pusu kurarak bir eri şehit eden teröristlerden biri öldürüldü, biri yakalandı.*" (Faik Candan, 3 Ocak 1990, 2000'e Doğru dergisi)

– 15 Ocak 1989, Cizîra Botan-Yeşilyurt köyünde Binbaşı Cafer Tayyar Çağlayan, köylülere insan dışkısı yedirdi.

- 18 Temmuz 1989, Çolamerg (Hakkari)-Yoncalı köyünde **Bünyamin** ve **Sabri Orhan** adlı yurtsever köylüleri katleden özel timli sömürgeci asleri birlik komutanı, cesetleri yaktı.

- 19 Temmuz 1989, 14 yaşındaki Şirnexli çoban **Mahmut Yaşar**, köyü Gilîndor (Kemerli) civarında koyun otlatırken, kardeşinin gözleri önünde kurşuna dizilerek katledildi.

- 16 Eylül 1989, **Hasan Utanç** (28), **Tahsin Sevinç** (25) ve **Hasan Caner** (39) adlı Şirnêxli üç yurtsever, Hezex (İdil)'in Tesakan (Özbek) köyü yakınlarında bindikleri araçtan indirilerek özel timler tarafından kurşuna dizildiler.

- 17 Eylül 1989, Girgê Amo (Silopi)-Derebaşı köyünden **Feyzi Bayan, Reşit Eren, Üzeyir Arzik, Abbas Çiğdem** ve **Münir Aydın** adlı köylüler, askerler tarafından kurşuna dizilerek katledildiler. Bu olaydan sonra sömürgeciler, çarpışmada 7 terörist öldürüldü açıklamasını yaptılar.

- 2 Ekim 1989, Payizava (Gürpınar)'nın Yukarı Beşparmak köyünden **Nedim Öner** adlı yurtsever köylü, koruculuğu kabul etmediği için kurşuna dizilerek öldürüldü.

- 15 Mart 1990, Nisêbîn (Nusaybin)'de özel tim, polis ve askerler, silahsız halk kitlesine ateş açtı. **Şemsettin Çiftçi** adlı genç yurtsever, yakın mesafeden kafasına kurşun sıkılarak katledildi.

- 20 Mart 1990, Cizîra Botan (Cizre)'da özel tim, polis ve askerler, silahsız halk kitlesine ateş açtı, **Salih Elçioğlu** ve 10 yaşındaki **Abidin Tuncer** adlı yurtseverler katledildi.

- Mart 1990, Cizîra Botan'da 12 yaşındaki **M. Ali Gürel** adlı çocuk, ayaklanma suçlusu olarak Diyarbakır DGM'nde yargılandı.

- 1 Nisan 1990, Qilaban (Uludere)'nın Hilal köyünde bir yurtseverin evini bombalayan ve içindekileri kurşun yağmuruna tutan özel tim ve Mala Bayrê çeteleri, **Bêrîvan** (1) ve **Behecan Kara**'yı (9) katlettiler, baba **Abdullah Kara ve çocukları Sait** ile **Mehmet**'i (11)'de ağır yaraladılar.

- 7/8 Nisan 1990, Elk (Beytüşşebap)'in Komatan mevkiinde 22 ARGK savaşçısı sömürgeci birlikler ve Jîrkî ceteleri tarafından katledildi. Sağ yakalanan çoğu silahsız 10 kadar savaşçı, hiç bir savaş yasası tanınmadan kurşuna dizildi.

- 21 Mayıs 1990, Midyad (Midyat)'ın Kerşeve (Budaklı) köyünden **Beşir Algan** adlı yurtsever köylü evinin yakınlarında kurşuna dizilerek katledildi.

- 31 Mayıs 1990, Wan-Elbak (Başkale)'ye bağlı Yukarı Dikmen köyünde **Faris Demir** adlı köylü özel tim tarafından kurşuna dizildi.

- 6 Haziran 1990, MİT, Mûş'ta Zengök otelini bombaladı ve PKK'ye maletmek istedi.

- 9 Haziran 1990, Dih (Eruh)'ın Gêrê (Çevrimli) köyünde evleri roketleyen özel tim ve çeteler 27 masum Kürt köylüsünü katletti. TC, Özel harp Dairesi'nin propagandasıyla katliamını gerillalara maletmek istedi.

- 14 Haziran 1990, Çolamerg Şîmyaniş köyünde özel timin yerleştirdiği bombanın patlaması sonucu aynı aileden **Nelime, Cevdet** (14), **Fehime** (9) ve baba **Necmettin Güler**, parçalanarak can verdiler, **Mesut** ve **Übeyik Güler** (4) de ağır yaralandılar.

- 15 Haziran 1990, Sêrt'te kasaplar Deresi'ndeki belediye çöplüğüne 100 civarında işkence ve çatışmalarda şehit edilmiş devrimci ve yurtseverin gömüldüğünün belgesi yayınlandı.

- 22 Haziran 1990, Cizîra Botan'da İHD temsilcisi, avukat **Orhan Doğan**'nın bürosu bombalandı, Hezex (İdil)'de de avukat **Hasip Kaplan**'ın bürosu bombalanmak istendi. Kundaklama eylemlerini yaparken, bombanın elinde patlaması sonucu ölen Mehmet Bayar adlı kişinin MİT ajanı olduğu ortaya çıktı.

- 6 Ağustos 1990, Gever (Yüksekova)'nın Klora Jorin (Yukarı Tülveren) köyü yakınlarında Qilabanlı 7 yurtsever köylü **(Salih, Mahmut** ve **Ömer Ürün, Ömer Üzegi** ile **Sadık Yakut)**, hunharca kurşuna dizilerek katledildiler.

- 13 Ağustos 1990, Girgê Amo'da Habur Gümrük kapısı yakınlarında sigara satan **Faruk Aktuğ** adındaki 14 yaşındaki Kürt

Devamı 17. sayfada

ARGK karşısında bozguna uğrayan sömürgeci orduya takviye:

TC, Kürdistan'a NATO Çevik Kuvveti istedi

Cumhuriyet

Türkiye'ye NATO askeri gönderilmesi için Brüksel'de görüşmeler yapı

Çevik Kuvvet gündeme

Taha Akyol

"Çevik Kuvvet"

'Çevik kuvvet Saddam'ı kışl

Türkiye, Irak'tan gelebilecek bir saldırıya karşı müttefiklerin dikkatini çekti

NATO kuvveti istedik

Ahmet SEVER, BRÜKSEL

Savaş Olsa da Olmasa da

Bush da geliyor, NATO askerleri de

Yalçın DOĞAN

evik Kuvvet"in Türkiye'ye etkisi ne olabilir?

Washington'dan

Sınıra hava filosu

NATO'dan Güneydoğu için istenen Çevik Kuvvet 40 uçaktan oluşuyor

TC'nin, Kürdistan'a yerleştirmek üzere NATO'dan çevik kuvvet istediği sızdı geçenlerde basına. TC yetkilileri önce bunu yalanlamaya çalıştılarsa da, haberin kaynağı NATO olduğu için aynı gün içinde doğrulamak zorunda kaldılar. Evet, böyle bir istekte bulunmuşlardı ve bu istek NATO'da tartışılıyordu.

Bu konudaki tartışmalar devam ederken, kararın alındığı 30 Kasım günkü Bakanlar Kurulu toplantısına katılan bakanların böyle bir karardan haberlerinin olmadığı, kendilerine o toplantıda boş kağıtların imzalatıldığı ve kararı da basından öğrendikleri açığa çıktı. Demokratik bir ülkede yaşansa bunu yapan iktidarı anında devirecek bu skandal gelişme, hala çok çeşitli yönleriyle tartışılıyor, yorumlanıyor. Ama bunların büyük çoğunluğu yüzeydeki görüntülerle uğraşıyor, işin özünü gizlemeye çalışıyor. Yer yer Türk ordusunun çürümüş, kof yapısına duyulan güvensizliğin itirafları da yansıyor gazete sayfalarına.

Sömürgeci-faşist Türk devleti, NATO'dan çevik kuvvet isteme kararına gerekçe olarak, Irak'tan gelebilecek olası bir saldırıyı gösteriyor. Ancak bu iddiasına hiç kimseyi inandıramıyor. Çünkü, herkes Saddam'ın değil Türkiye'ye saldırmak, onu tarafsızlaştırmak, ABD'nin yörüngesinden çıkmak için nasıl çaba harcadığını ve kuzeyde ikinci bir cephe açmak gibi niyetinin olmadığını gayet iyi biliyor. Burjuva muhalefet parti liderleri İnönü, Demirel vd.leri savaşa karşı olduklarını, ama eğer Irak saldırırsa Türk ordusunun buna karşılık verecek güçte olduğunu, ayrıca NATO'dan çevik kuvvet istemek gerekmediğini, bunlar geldiğinde savaşın komutasının kimde olacağının bilinmediğini söylüyorlar ve bu işin Özal'ın başının altından çıktığını, kendi kişisel hırsı için Türkiye'yi büyük bir maceraya sürüklediğini söylüyorlar.

TC'nin NATO'dan çevik kuvvet istemi, basında da bol bol tartışılıyor, gerçek nedenin ne olduğu konusunda çok çeşitli görüşler ileri sürülüyor. Örneğin, Cumhuriyet Gazetesi Başyazarı Hasan Cemal, gazetenin 22 Aralık tarihli sayısında; *"Silahlı kuvvetlerimizin Güneydoğu'daki gücü, Irak karşısında yeterli caydırıcılığa sahip değil mi ki, ek olarak bir de NATO bayrağı dalgalandırmak gereği duyuluyor?"* diye soruyor. Milliyet Gazetesi'nden Altan Öymen ise, bu kararın altında yatan nedenleri bilmeceye benzeterek; *"Her kararın bir gerekçesi olur. Türkiye'nin NATO'dan 'çevik kuvvet' istemesinin de elbet bir gerekçesi vardır.*

"Ama bu nedir, doğru-dürüst anlatabilen yok.

"Galiba birkaç kişiden başka bilen de yok.

"... Hükümet üyelerinin çoğu, gerekçesi bir yana, böyle bir kararın varlığını da bilmiyorlardı. Zaten nasıl bilsinler... Altlarına imza attıkları kağıtların üstüne ne yazıldığını görmemişlerdi" diyerek, hem kararın altında yatan nedenleri anlamadığını ve hem de bunların nasıl alındığını, Bakanlar Kurulu'nun bir kuklalar kurulu durumunda olduğunu ortaya koyuyor. 26 Aralık 1990 tarihli Hürriyet Gazetesi'nde de Oktay Ekşi; *"Amaç nedir, bir anlasak...."* diyerek TC'nin öne sürdüğü gerekçeye ilişkin kuşkuyu ve aynı zamanda "Saddam'a karşı George Bush'tan daha kızgın olan Özal'ın" savaş çığırtkanlığından duyduğu endişeyi dile getiriyor aynı yazısında. Bu konuda basında çıkan sayısız yorum ve haberi elbette burada vermek mümkün değil, gerek de yok. Bunlar biliniyor.

Evet, TC'nin NATO'dan çevik kuvvet istemesinin asıl nedeni olası bir Irak saldırısı korkusu veya bu gücün Irak'a karşı bir caydırıcılık rolü oynayacağı gibi saçmalıklar olmadığına göre, nedir diye sorulabilir. Bu sorunun yanıtına geçmeden önce, kısaca Körfez krizinin çıktığı ilk günlerdeki bazı gelişmelere döndmekte yarar var.

Bilindiği gibi, Irak'ın Kuveyt'i 2 Ağustos'ta işgalinin ardından, Pentagon'un has uşağı Özal, alelacele bir yasa tasarısı hazırlatarak parlamentodan kendisine savaş açma yetkisi çıkarılmasını istemişti. Bu, reddedildi. Ancak, aradan bir süre geçtikten sonra benzer bir yasa tasarısı 5 Eylül'de yeniden parlamentoya getirilmiş ve bu kez yapılan gizli oturumla *"Türk silahlı kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesi ve yabancı kuvvetlerin Türkiye'de bulundurulması"* kararı çıkarılmıştı. Buradaki asıl amaç, TC ordusunun Körfez'e gönderilmesi değil, tam tersine bu ortamdan yararlanarak ulusal durtuluş mücadelemize karşı ABD ve NATO askeri kuvvetlerinin Kürdistan'a getirilmesiydi.

Şimdiki durumda ABD emperyalizminin kuklası durumundaki Özal ve ANAP iktidarı o zaman alınan bu karara dayanarak kendi bakanlarına bile bilgi verme gereği duymadan çok rahatlıkla NATO'dan çevik kuvvet talebinde bulunabiliyor. Ancak bu talebi tek başına TC'nin bir isteği olarak ele almak yanılgılı olacaktır. Herşeyden önce ABD emperyalizmi Körfez'deki gerginlik ve savaş çıktı çıkacak beklentileri iyice artarken tek başına böyle bir savaşa girmek istemiyor. Özellikle Almanya, Fransa gibi emperyalist devletler, ABD'nin böylesi bir yönelimine ortak olmak istemiyorlar. Daha çok da Almanya, güçlü ekonomisi ve birleşmeyle birlikte daha da büyüyen gücü nedeniyle kendi başına bir süper güç olma, daha çok pay sahibi olma ve ekonomideki yeri kadar dünya politikasında da söz sahibi olmak istiyor. Bu nedenle de ABD'yi Ortadoğu'da yalnız bırakarak halklar karşısında teşhir ve tecrit etme, ondan boşalacak egemenlik alanlarına kendisi girmek istiyor. Bu nedenle de, TC'nin NATO'dan istediği çevik kuvvet içinde kendi birliklerini bulundurmak istemediğini, sadece belli sayıda savaş uçağı ve teknik uzman göndereceğini açıkladı. İşte ABD'nin TC aracılığıyla yapmak istediği de Ortadoğu'da tek başına kalmamak, 1956'da Süveyş Kanalı sorununda olduğu gibi İngiltere'nin durumuna düşmemek, Avrupalı emperyalist güçleri soruna ortak etmek, olası bir savaş durumunda onların da cephede fiilen yer almasını sağlamak amacını taşıyor. Almanya ve Belçika bu durumu bildikleri için -ki Alman basını bu talebi ağırlıklı olarak bu yönüyle ele alıyor ve Alman emperyalizminin temsilcisi durumundaki belli başlı gazeteler bu talebe karşı çıkıyorlar- işi ağırdan alıyor ve kendilerini sınırlıyorlar.

Ama bu, TC'nin talebinin NATO çıkarlarıyla çeliştiği anlamına gelmiyor. Sorun tek tek emperyalist güçler arasındaki rekabetin giderek yoğunlaşması ve görünür bir hal almasıdır. Yoksa, Vorşova Paktı'nın kendisi için bir tehlike olmaktan çıkmasından bu yana NATO Genel Sekreteri Manfred Wörner, 1990 yılı başlarında Cumhuriyet gazetesindeki uzun bir röportajında bunu çok açık bir şekilde ifade ediyor ve müdahale edeceklerini söylüyordu. Ki bu açıklamanın ardından defalarca daha kapsamlı veya dar pekçok açıklama yapıldı. Bu emperyalist güçlerin dünyanın herhangi bir yerinde ortaya çıkan veya çıkacak olan devrimci bir gelişmeyi ezmek, kendi sömürü düzenlerini sürdürebilmek için kendi sınırları dışına çıkma isteğini ifade ediyor. İşte, sömürgeci-faşist rejimin çevik kuvvet talebi, tam da NATO'nun bu isteğiyle çelişiyor, işe Ortadoğu'da devrimin odağı durumunda bulunan Kürdistan'dan başlanıyor. Elbette bu, başta Kürdistan halkı olmak üzere, Türk halkı ve tüm Ortadoğu halklarına yönelik ciddi bir tehlikedir.

Diğer yandan sömürgeci-faşist rejim, artık Kürdistan'ı daha uzun süre elinde tutamayacağını gayet iyi bildiği için, adeta emperyalist güçlere "Gelin birlikte savaşalım. Bu topraklar artık benim altımdan kayıyor, karşı koyma gücüm de kalmadı, birlikte karşı koyalım, birlikte paylaşalım, Kürdistan, hepimizin ortak sömürgesi olsun" diyor. GAP projesinin hayata geçirilmeye çalışılmasında da zaten ekonomik olarak aynı amacı taşıyor, aynı şeyleri söylüyordu. Şimdi ekonomik paylaşım, askeri güç birliği ve işgalle tamamlanmak isteniyor.

TC'nin NATO'dan çevik kuvvet talep etmesinin altında yatan nedenler de bunlardır. Burjuva partileri, basın-yayın organları istedikleri kadar gerçeğin kıyısından köşesinden teğet geçerek saptırmaya, TC de istediği kadar bunu Irak'a karşı bir girişim gibi göstermeye çalışsın, asıl gerekçelerin gizlenebilecek yanı yoktur. Zaten yer yer açıklamalarında itiraflar da vardır. Örneğin, Dışişleri Bakanı Ahmet Kurtcebe Alptemoçin, 29 Aralık günü yaptığı basın toplantısında, NATO Çevik Kuvveti'nin Irak'a karşı kullanılmayacağını açıklamıştır.

Tüm bunlar, Türk sömürgeciliğinin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında yaşadığı derin çöküşün, aczin ve bunalımın bir sonucudur. Kürdistan'da sömürgeci orduya darbe üstüne darbe vuran gerilla mücadelesinin siyasal olarak da halk ayaklanmalarıyla birleşmesi ve artık dünyanın tanıdığı haklı bir mücadele olarak etkisinin genişleyip gelişmesi üzerine TC, NATO'ya başvurmak, emperyalist ordu birliklerini Kürdistan'a çağırarak kendini kurtarmayı denemektedir. Her ne kadar şimdi Almanya ve Belçika işi ağırdan alsa da, büyük olasılıkla ABD patentli çevik kuvvet istemine olumlu yanıt vererek şu veya bu oranda güç göndereceklerdir. Bunların göndermemesi durumunda NATO anlaşmalarına göre ABD'nin NATO'ya tahsisli askeri birliklerini Kürdistan'a gönderme yetkisi vardır. Yani, sonuç olarak Kürdistan bir kez de binlerce kilometre uzaklıktaki emperyalist ordular tarafından işgalle yüzyüzedir.

Kürdistan şu anda tam bir askeri abluka altındadır. Özellikle Kuzey ve Güney Kürdistan'ı ayıran sınır boyuna sömürgeci ordu takviyesi yoğunluk kazanmıştır. Zaten savaş içinde halk, özel bir savaş psikolojisine sokularak göçertilmek, kendi topraklarından sürülmek istenmektedir. Bunlar, yoğunlaştırılmış bir sömürgeci devlet terörü eşliğinde yürütülmekte, Kürdistan, Kürdistan halkından "kurtarılmaya" çalışılmaktadır.

Körfez krizinin önümüzdeki günlerde olası bir bölgesel savaşa dönüşmesi, Kürdistan topraklarının savaş alanı, Kürdistan halkının da bunun kurbanlarının başında gelmesi demektir. Askeri yığınağın sınır kesimlerinde yoğunlaştırılmasının nedeni de budur.

Ancak, Kürdistan halkı bu gelişmelerin bilincindedir ve NATO Çevik Kuvveti'nin Irak'a karşı kullanılmak üzere değil, kendisine ve ulusal kurtuluş savaşına karşı getirilmek istendiğini gayet iyi bilmekte ve buna yönelik direniş tavrını ortaya koymaktadır. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi de, geçmiş dönemlerdeki gibi belirli sınırlar içinde, dış dünyadan kopuk, doğru devrimci önderlikten yoksun bir mücadele değildir. Dünya koşulları da çok değişmiştir. Ayrıca, Türkiye işçi sınıfı hiç bir dönemde olmadığı kadar kendi ekonomik, demokratik ve siyasal haklarına sahip çıkmada kararlı ve mücadelecidir. Bunun en somut örnekleri 150 bin dolayındaki işçinin sarı sendikaları da zorlayarak grevde olmaları ve yine ilk kez genel grev doğrultusunda belli bir adım atmış bulunmalarıdır.

Tüm bunlar, sömürgeci-faşist Türk devletinin ve emperyalist güçlerin Kürdistan'a dönük heveslerini kursaklarında bırakmaya yeterlidir. Kürdistan'da estirecekleri her terör, her katliam halkı karşısında bulacak ve uygulayıcılarını bir daha diriltmemek üzere toprağa gömecektir. Otadoğu'da emperyalizme bu kadar yamanan ve onun uşaklığını yapan bir rejime karşı verilen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, tüm Ortadoğu halklarının kurtuluş yolunu da daha çok aydınlatacaktır.

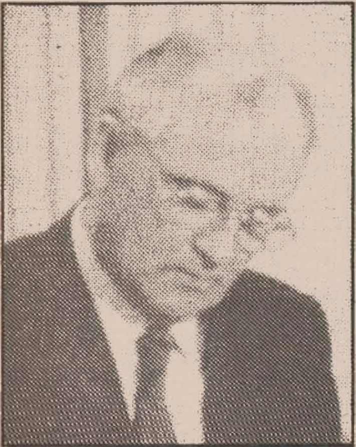
Serîhildanlar yılı 1990, Kürdistan devriminde yeni ve üst bir aşamanın başlangıcı oldu

Baştarafı 1. sayfada

Soğuk savaşı ortadan kaldırdık derken, dünya sıcak savaşla yüzyüze bulunuyor

1990 yılına girerken dünyanın en çok konuşulan ve tartışılan konusu, soğuk savaşın ortadan kaldırıldığı ve dünyada artık barışın egemen kılınacağıydı. Sovyetler Birliği ile ABD arasında, Gorbaçov yönetiminin işbaşına gelişinden sonra başlatılan diyalog ve görüşmeler, emperyalistlerin tüm kaygılarına rağmen adım adım belli bir noktaya getirilmiş,özellikle Malta görüşmesinden sonra soğuk savaşın sona erdirildiğini açıklanmıştı. Ne ilginçtir ki,soğuk savaş sona erdirildi diye barış rüzgarları estirilerek girilen 1990 yılının şu son günlerinde, dünyanın gözleri Körfez'de her an patlak vermesi beklenen birsavaşa çevrilmiş bulunmaktadır.

Neden böyle olduğunu, bu tersliğin nereden doğdunu anlayabilmek emperyalistlerin başlangıçtan beri yaptığı hesapları biraz kavramaya bağlıdır. Bunun için de, yılboyunca, hatta '89 yılının ikinci yarısından bu yana yaşanan gelişmeleri hatırlamakta yarar var. Ancak buna geçmeden önce, bugün artık pratikte de kanıtlanmış bir gerçeği, bir cümle ile de olsa burada vurgulamak gerekiyor. Dünyamızın gerçekliği apaçık meydanda iken, yani

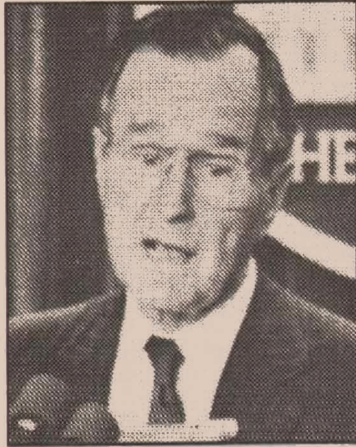
yeryüzünde bunca gaspedilmiş hak, bunca sömürü ve zulüm bulunuyorken ABD ile Sovyetler Birliği istedi diye hiçbir zaman barış gerçekleşmesi mümkün değildir. Üstelik anılan güçlerin gerçek anlamda ne kadar barış istediği, ne kadar barıştan yana olduğu da ayrı bir konudur.

Konuya dönersek, şu son birbirbuçuk yılda gelişen olaylar dünyanın siyasal çehresini önemli oranda değiştirdi, değiştiriyor. 1940'lı yıllarda, yani 2. Dünya Savaşı'nın bitiminde oluşan iki sistemli, iki kutuplu denge durumu ortadan kalkarak yerini yeni yeni durumlara bırakıyor. Sovyetler'de Gorbaçov yönetimi ile birlikte Glasnost ve Perestroika adlarıyla esmeye başlayan değişim rüzgarları Macaristan, Çekoslovakya, Polonya, Bulgaristan, Romanya gibi Doğu Avrupa ülkeleri yönetimlerinin birer birer yıkılmasına yol açtı. Demokratik Almanya Cumhuriyeti -hem de umulmadık kısa bir süre içerisinde- tümüyle tarihi karıştı. Aynı biçimde Varşova Paktı da tarihe karışıyor. Sovyetler Birliği'ndeki tüm cumhuriyetler -Rusya ve Ukrayna da dahil- SSCB'den ayrılma kararı aldılar. Azerbaycan ve Ermenistan gibi cumhuriyetlerde kanlı olaylar yaşandı. Dolayısıyla Doğu Bloğu denilen bir kutup tamamen çözüldü ve dağıldı. Bu durumda zaten karşı kutbun eski biçimiyle varlığının bir anlamı ve gereği kalmıyor. NATO da zaten bu noktadan hareketle kendine yeni işlevler aramaya koyuldu. Kısacası son bir yılın gelişmeleri, Doğu-Batı biçimindeki eski iki kutupluluk durumunu tümden ortadan kaldırdı.

Şimdi dünyada yeni bir denge oluşuyor; eskiden Doğu-Batı, sosyalist-emperyalist kamp veya NATO-Varşova Paktı tarzındaki ikilem, yerini dünya nüfusunun büyük bir kesimini oluşturan yoksul ile varlıklı ülkeler ikilemine bırakıyor. '90 yılında ortaya çıkan gelişmeler bu durumu daha da belirginleştirdi.

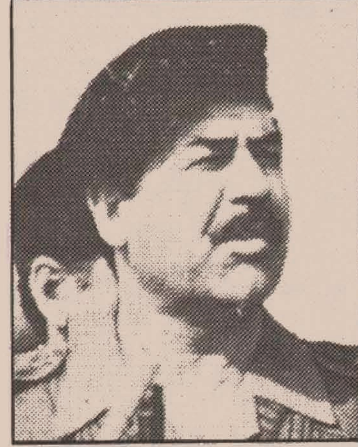
Zenginler kuşkusuz ağırlıklı olarak Avrupa'da konumlanmış emperyalist mihraklardır. NATO ve AT'de askeri ve ekonomik örgütlenmesine öteden beri bulaşmış olan bu kesimin içinde Avrupa dışında sistemin başını çeken ABD, ayrıca Kanada, Japonya gibi emperyalist ülkeler de bulunmaktadır. Bunlarla bütünleştiği oranda Sovyetler'in de aynı kapsamda değerlendirilmesi gerektiği açıktır.

Esas ikilem böyle ortaya çıkarken, emperyalistlerin kendi aralarında da şimdiye kadar ikinci plana itilmiş olan çe-

lişkilerin yavaş yavaş da olsa su yüzüne çıkmaya başladığı gözlenmektedir. Önümüzdeki yıllarda bu tür çelişki ve çatışmaların daha da derinleşip boyutlanacağı açıktır. Birleşik bir Almanya Avrupa'nın liderliği hesaplarıyla daha şimdiden ABD'nin karşısında bir baş çekme hevesini açığa vuruyor ve bu doğrultuda tavır geliştiriyor. Yine bir Japonya emperyalistlerinin gelişip serpilmesi hem ABD hem de Avrupa emperyalistlerini ürkütecek boyutlara çoktan varmıştır. Doğu Avrupa'da yaşananlar ve Vorşova Paktı'nın ortadan kalkması, emperyalistler arası bu çelişkileri daha da alevlendirecektir.

Emperyalistler sözde hangi propagandalara başvururlarsa vursunlar hiçbir zaman barış yanlısı olamazlar. Nitekim 1990 yılında yaşanan gelişmeler bunu bir kez daha doğrulamıştır. ABD-Sovyet görüşmeleri ve reel sosyalist sistemin çözülüşü dünyaya barış getirmemiş, aksine kendisini dünyanın tek efendisi ve jandarması sayan emperyalistlerin saldırgan iştahını daha da kabartmıştır. 1990'ın ilk aylarında Doğu Avrupa eski yönetimlerinin peşpeşe devrilmesi işleminin tamamlanması ardından, emperyalistler Ortadoğu başta olmak üzere kendileri için pürüz olarak gördükleri alanlara ve yönetim-

lere yönelmek üzere hemen kolları sıvamıştır. Baş hedef, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin de içinde bulunduğu Ortadoğu'daki devrim odakları ve anti-emperyalist ya da anti-Amerikancı yönetimlerdir.

İşte, '90 Ağustos'unda Irak'ın Kuveyt'i işgaliyle patlak veren Körfez krizi, emperyalistlerin böyle saldırgan bir yönelim sürecine denk geldi. ABD emperyalistleri derhal bölgeye askeri yığınak yapmaya başladı. Ve bir kaç ay içerisinde muazzam bir silah ve asker gücü yığdı. BM aracılığıyla saldırganlığını bütün dünyaya onaylatmak isteyen ABD, bir yandan da alelacele düzenlenen Helsinki zirvesi ile dünya bekçiliği rolünü Sovyetler Birliği'ne de onaylatmayı başardı. Helsinki'de yapılan Bush-Gorbaçov görüşmesinden sonra, Sovyetler, burnunun dibindeki Ortadoğu'ya ABD'nin böylesine müdahale etmesini resmen onayladığı anlamında açıklamalar yaptı. BM'deki oylamalarda da benzer tutum izledi.

ABD emperyalistleri BM'de istedikleri doğrultuda kararlar çıkarabildi. Sovyetlerden de her hangi bir tepki ile karşılaşmadı, aksine belki de umduklarından da fazla bir anlayış ve onay gördüler. Ayrıca TC gibi her dediğini yapmaya hazır kukla yönetimler bulmakta da pek zorlanmadı. Ancak Avrupalı dostlarından, gerekli veya kendilerinin beklediği destek göremediler. Almanya başta olmak üzere pek çok NATO ülkesi, ABD'nin yanında bölgeye asker göndermede fazla istekli davranmadı. Bazıları sembolik miktarlarda kuvvet gönderdiyse de bu, ABD'nin beklentilerinin çok gerisinde kaldı. Bu durum ABD emperyalistlerini daha çok düşünmeye ve daha dikkatli adım atmaya zorladı. 2. Dünya Savaşı ardından özellikle Süveyş Kanalı bunalımında İngiltere'nin durumuna düşme kaygısı belirdi. Körfez krizinin patlak verişi üzerinden aşağı yukarı 6 ay geçti. ABD'nin şimdiye dek bir saldırıyı göze alamamasında da bu olgunun da payı vardır.

Şu anda Saddam yönetimi bir abluka ve kuşatmaya alınmış olsa da, aslında ABD'nin de büyük sıkıntılar yaşadığı ortadadır. Dışardan ve ilk bakışta pek fark edilmese de, bir kaç ay önce devlet dairelerinin bile açılamaz hale geldiği gösteren olayların yaşanması, önemli bir ekonomik sıkıntının varlığını göstermektedir. Ayrıca Vietnam yenilgisinin etkileri gün geçtikçe kitlelerin belleklerinde daha da canlanıyor ve savaş aleyhtarı akımlar güçleniyor. Kısacası ABD emperyalistleri bir yandan saldırması halinde kolay bir başarı ve zafer elde edememe kaygısı, diğer yandan saldırmaması durumunda yitireceği prestij kaybı nedeniyle oldukça sıkıntılı ve zor bir kararın eşiğinde bulunmaktadır.Her şeye rağmen Ortadoğu'da geniş çaplı bir savaş olasılığı hala gündemdedir ve hayli de yüksektir.

'90 yılının gelişmeleri TC'yi nasıl etkiledi?

ABD-Sovyet görüşmelerine paralel olarak dünyada görülen yumuşama havasının TC üzerinde son derece olumsuz etkileri oldu. Çünkü TC'nin özellikle 2. Dünya Savaşı'ndan bu yana politikalarının temel ekseni, sistemler arasındaki gerginlik ve soğuk savaşa dayanmaktadır. 1940'lı yılların sonlarında bir numaralı soğuk savaş kışkırtıcısı kesilmesi de bundandır. Yıllar yılı Sovyet tehditine karşı kendisini Batı'lı emperyalistlerin çıkarlarının bekçisi olarak kabul ettirmek için olmadık yöntemler denedi. Stratejik konumumuz, önemimiz laflarıyla da bu bekçilik rolü oldukça abartıldı.

Ancak soğuk savaşın sona erdirildiğinin açıklanması ve Doğu-Batı ilişkilerinde yumuşama görülmesi TC'nin bu politika ve iddialarının boşlukta kalmasına yol açtı. Bunun üzerine faşist rejim yetkililerinin, stratejik önemimiz kalmadı diyerek nasıl paniğe kapıldığı hatırlardadır. O günlerin burjuva basının sayfalarına sıradan bir göz atmak bile, TC'nin bu telaşını görmeye yetmektedir. En çok güvendikleri ABD'nin bile kendilerine sırt çevireceği sarısına kapıldılar. Aynı dönemde ABD ve Yunanistan arasında öteden beri hazırlıkları sürdürülen antlaşmanın imzalanması Bush'un Ermeni sorunu üzerine yaptığı açıklamalar ve takındığı tutum bu sanıyı daha da güçlendirdi. Ve faşist rejim bir anda kendini adeta yapayalnız hissetti.

TC'nin bu yalnızlıktan kurtulmak için yoğun bir çaba içerisine girdiği 1990 yılının ilk ayları, ABD emperyalizminin de Doğu Avrupa yönetimlerinin "işini bitirip" Ortadoğu'ya yönelmeye hazırlandığı döneme denk geldi. Amerika'nın bölgeye yönelik senaryolarında yine baş piyon olarak görev alan Özal kliği, böylece tekrar ABD'nin gözdesi olabileceğini hesaplıyordu. TC'nin bu tür senoryalarda rol almaya hevesle soyunması, aynı zamanda "Sovyet tehlikesi"nden sonra bu kez de emperyalistlerin Ortadoğu'daki çıkarlarına bekçilik yapabileceğini kanıtlamak içindi. Ancak Körfez krizi çerçevesinde gelişen olaylar, TC'nin böyle bir bekçilik yapamayacağını da açığa çıkardı. Çünkü eğer bunu yapabilseydi, Amerikanın bölgeye bunca asker yığmasına gerek kalmayacaktı. Dolayısıyla TC'nin bir bekçilik yeteniğinin de bulunmadığı somut olarak anlaşılmış oldu.

Bir sonraki başlık altında göreceğimiz gibi TC'yi çıkmaza sokan asıl etken Kürdistan'daki ulusal kurtuluşçu direniştir. Yine Türkiye'de gerçek anlamda bir önderliğe henüz ulaşamamış da olsa işçi hareketlerinde görülen kabarma rejimin bunalımını ağırlaştıran diğer önemli bir etkendir. Bunlara bir de uluslararası gelişmelerin faşist rejim açısından yol açtığı olumsuzluklar eklendiğinde, TC'nin yeni bir Enver Paşa çılgınlığı ile maceralara atılmaktan başka bir çıkış yolu bulamadığı görülecektir. TC yönetimi bu nedenle Körfez krizinin başlangıcından beri sürekli savaş kışkırtıcılığı yapmaktadır. Böyle bir maceranın faşist rejimi çıkışa değil tam tersine Enver'in ve Osmanlı İmparatorluğu'nun sonundan daha kötü bir akıbete götüreceği açıktır.

1990 yılı siyasal gelişmelerini ve bu gelişmelerin TC'yi nasıl

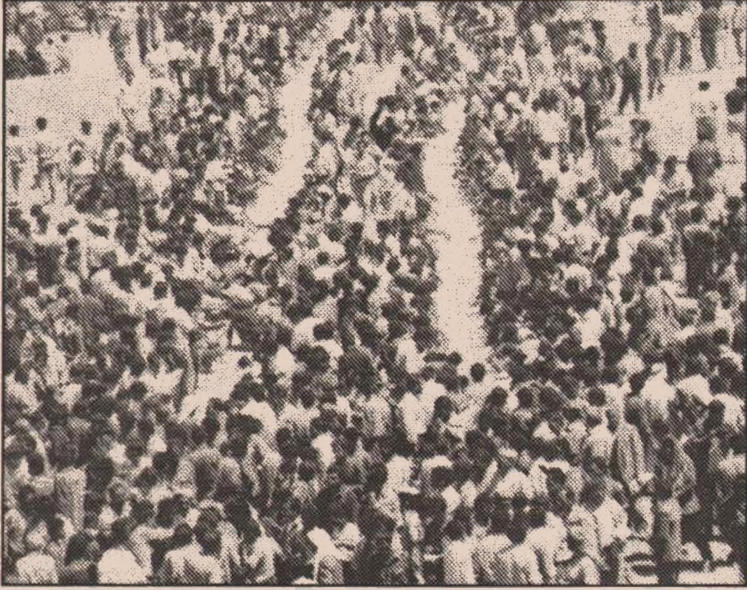

etkilediğini kısaca böyle özetledikten sonra, ulusal kurtuluş mücadelemizin bu yıldaki durumuna ve bunun düşman cephedeki etkilerine de göz atabiliriz.

'90 yılında dünya sosyalist ve devrimci güçleri bir gerileme yaşarken, Kürdistan Devrimi en büyük atılımını yaptı

Sovyetler Birliği ve diğer Doğu Avrupa ülkelerinde yaşanan olayları ağızları kulaklarında izleyen emperyalist çevreler, yoğun bir propaganda kampanyası ile bütün dünyaya "Sosyalizmin bittiği, iflas ettiği" yalanını yaymaya çalışmaktadır. Reel sosyalizmin

çözüldüğü ve dağıldığı, kendisine sosyalist diyen ama gerçekte sosyalizmle hiç de bağdaşmayan hatta ilgisi bile olmayan yönetimlerin yıkıldığı doğrudur. Ancak bunun hiçbir şekilde emperyalistlerin yalanlarına gerekçe olamayacağını, sosyalizmin bittiği yaygaralarının en çok koparıldığı bir dönemde Bilimsel Sosyalizmin rehberliğinde gelişen Kürdistan Devrimi en güçlü atılımını gerçekleştirerek somut biçimde ortaya koymuştur. Bu, önemi mutlaka kavranması gereken son derece anlamlı bir olgudur. Ayrıca buradan çıkarılması gereken sonuçlar da vardır.

Daha somut ve yakından bakmak gerekirse 1990 yılı Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ile sömürgeci-faşist Türk devletine ne getirdi? Bir başka deyişle bu yılda kim neler kazandı veya neler yitirdi? Kısacası kazanan kim kaybeden kim oldu?

Bu tür sorulara yanıt vermek bazı ana noktalar çerçevesinde de olsa yaşanan somut olaylara göz atmayı gerektiriyor. Hatırlanacak olursa '90'ın başlarında, yani kış aylarında sömürgeci yetkililer PKK'nin bahar aylarında olası bazı eylem ve saldırılarını önlemek için her türlü tetbirin alındığını sık sık ilan ediyorlardı. Ayrıca özel savaş yönetiminin planı, gerillayı 1990'da Botan'da kuşatmak, sınırlandırmak ve giderek imha etmekti. Fakat '90 baharı düşman beklentilerinin gerçekleşmesi şurda kalsın, TC'ye tam anlamıyla korkulu bir kabus haline geldi.

Nusaybin ve Cizre'den başlayıp Kürdistan'ı bir anda boydan boya saran Serîhildanlar, mücadelenin artık kitleselleştiğini bütün dünyaya ilan ediyordu. Bu durum aynı zamanda ulusal kurtuluş mücadelemizde de yeni ve daha ileri bir aşamanın başlangıcı oldu. Mücadele ilk kez bu boyutlarda kitleselleşiyor ve artık öncü ile birlikte kitleler de doğrudan mücadeledeki yerlerini alıyor, gerektiğinde kadın, çocuk, yaşlı demeden sömürgeci güçlere, onların silah ve tanklarına göğüslerini siper ediyor, kanlarını dökmekten çekinmiyorlardı. Bu görkemli adım ülkemiz Kürdistan için daha değişik yönlerden de anlamlıdır. Bir kere yüzyılların sömürgeci politika ve uygulamaları altında kendi gerçekliğine yabancılaştırılan ve kişiliksizleştirilen halk, öncünün yıllarca süren kararlı savaşımı neticesinde kişilik kazanıyor eski köle ve sinmiş ruhu atıyor ve Serihildanlarla adeta bu yeni kişiliğini tüm dünyaya ilan ediyor. Ayrıca dünyanın en çok bölünüp parçalanmış halkı, birlik olamaz, birliğini sağlıyamaz denilen Kürdistan halkı; kendilerine sosyalizmin temsilcisi diyen güçlerin çözülüp dağıldığı bir süreçte en gelişkin birlikler yaratıyor ve ayaklanıyor.

PKK-ERNK-ARGK önderliğindeki bağımsızlık ve özgürlük mücadelemizin bu görkemli adımına faşist Türk sömürgecilerinin verdiği cevap, 28 Mart tarihinde çıkarılan ve bir darbe niteliği taşıyan sansür ve sürgün kararnameleri oldu. Böylelikle meclisi, hükümeti ve basınıyla faşist devletin tüm kurumları özel savaş yönetiminin denetimine alınmış oldu. Aynı zamanda '89 Ağustos'unda bizzat faşist rejimin genelkurmay başkanı tarafından yurtsever Kürdistan halkına karşı resmen ilan edilen savaş, fiilen de başlatılmış oluyordu.

Bu adım, işte Avrupalılaşıyoruz, Avrupa demokrasisinin ölçülerine ulaşacağız diyen faşist rejimi dışa karşı hayli güç durumlarda bırakıyor olsa da başka çıkış yolu bulunamadığından zorunlu olarak atıldı. Böyle bir uygulamanın uzun süre devam ettirilemeyeceğinin bilincinde olan düşman,altı aylık bir süreyi gözüne kestirmişti.Bu nedenle altı ayda sonuç alması gerekiyordu. Eğer sonuç alınır, yani halk sindirilerek mücadeleye destek vermekten alıkonulur ve sonuçta mücadele geriletilebilirse, dışarda gelecek eleştiriler nasıl olsa karşılanabilir diye düşünüldü.

Ne var ki, sonuç hiç de sömürgecilerin umduğu ve istediği tarzda olmadı. Kürdistan'ın geniş kesimlerinde çeşitli protesto eylemleri, yürüyüşler, mitingler, kepenk kapama eylemleri biçiminde ayaklanmalar durmaksızın devam etti. Toplumun yarısını teşkil eden kadınların eylemlerde en ön saflarda yer alışı –hele Kürdistan kadınının nasıl katmerli baskılar altında köleleştirildiği düşünüldüğünde– gelişmelere bambaşka bir renk kattı. Kitlesellik daha bir anlam kazandı. Dolayısıyla kararnamelerle gelen darbenin kitleleri mücadeleye destek sunmaktan alıkoyması hülyaları daha ilk günden suya düşmüş oldu. Tam tersine ANAP'ı, SHP'si ve DYP'siyle tüm düzen partileri Kürdistan'da dikiş tutturamaz duruma geldiler. Demirel demagogu bile o günlerde Kürdistan'da basın mensuplarına "PKK'nin etkin olduğu yerlerde siyaset yapmamız güçleşiyor" diyerek gerçeği itiraf etmek zorunda kalmıştı. ANAP'ta zaten hiç bir umut kalmamıştı, durumu kurtarabilmek umuduyla Kürdistan'a sefere çıkarılan İnönü ise, tank ve panzerlerin gölgesinde gittiği her yerde bulabildiği yegane dinleyicileri olan çocuklar tarafından taşlanarak boyunun ölçüsünü alıyordu. Bütün bunlar kitlelerin nasıl düzenden koparak ulusal kurtuluşçu saflara aktığını somut kanıtları oluyor.

Özal savaş yönetimi rejimin bütün olanaklarını harekete geçirdi. Asker-sivil, ekonomik-siyasal, sağ-"sol" kullanabileceği ne varsa tümünü ulusal direniş mücadelemize karşı seferber etti. Bu amaçla, aydın geçinen ve ne idüğü belirsiz bazı kişilere "yasal marksist parti" kurdurulmak istendi. Yine aynı amaçla ceza yasasının 141. ve 142. maddeleri tartıştırılarak Mayıs ayında TKP şefleri de salıverildi. Akbulut'un geri zekalılığı üzerine fıkralar anlatmakla kendilerini akıllı sanan ve ilerici geçinen birtakım avanaklar da, hükümete geri adım attırdıklarını, salıverme olayının kendi başarıları olduğunu sandılar. TKP'yi desteklemek suçundan 141. ve 142 maddelerden yargılanan sıradan insanlar hala cezaevlerinde yatarken, nasıl olup da TKP şeflerinin salıverildiklerini düşünmek istemedikleri gibi, Haydar Kutlu ve Nihat Sargın salıverildikten sonra sanki 141. ve 142. maddeler sorunu çözümlenmiş gibi bir daha dönüp soruna bakan, hatta adını anan bile olmadı.

Bu taktik de hiç kuşkusuz özel savaş yönetiminin ulusal direniş mücadelemize karşı bir oyunudur; ancak yenilgiye mahkumdu ve iflas etmesi de uzun sürmedi. Yine SHP'ye bir "Kürt Raporu" hazırlatılması olayı ile TEVGER vb. güçlere dayalı otonomi, kültürel özerklik gibi planlar da, aynı taktiğin değişik parçalarından başka bir şey değildi. Ama bağımsızlıkçı direnişimiz tüm bu oyunları boşa çıkararak yıl boyunca büyüyüp gelişmesini sürdürdü.

Öncü güç PKK, sömürgecilerin en yoğun biçimlerde imha planları oluşturduğu ve bu amaçla oyunlar tezgahladığı bir dönemde, 4–11 Mayıs tarihlerinde 2. Ulusal Konferansını başarıyla gerçekleştirerek düşmana önemli bir darbe de böylece vurmuş oldu. Mücadelenin her alanına ilişkin sorunların tartışıldığı Ulusal Konferansta alınan güçlü kararlar sürecin daha yetkin bir biçimde karşılanmasını sağladı.

Denilebilir ki, faşist Türk sömürgeciliğinin ulusal kurtuluş mücadelemize karşı yürüttüğü özel savaşın, halk ayaklanmalarını ordu gücü ile ezme biçimindeki son temel stratejileri de 1990 yılında uygulandı ve sonuçsuz kaldı. Yine bu stratejinin bir parçası olarak, son aylarda yoğun biçimde uygulanan köyleri yakıp yıkma ve boşaltma girişimleri de, en son Lice örneğinde somut olarak görüldüğü gibi ters tepmekte ve sömürgecileri ürküten radikal çıkışlar doğurmaktadır. Dolayısıyla sömürgeciler açısından bu da çözüm yolu olamamaktadır.

Kaldı ki, TC'nin çözümsüzlüğü bununla da sınırlı değil, çok yönlü ve kapsamlıdır. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında sömürgeci özel savaş iflas etmiştir. Özel savaş yönetiminin başı ve fiili yürütücüsü Torumtay'ın istifası, bu iflasın en açık kanıtı niteliğindedir. Diğer bir kanıt ise Kürdistan'a NATO çevik kuvvetlerinin çağrılmasıdır. Ayrıca kendiliğinden gelişen ve henüz önderliğini yaratamamış bir eylemlilik de olsa, Türkiye işçi sınıfı hareketi tarihindeki en gelişkin kabarmalarından birini yaşıyor. 150 bini aşkın maden ve metal işçisi grevde bulunmakta ve her gün grevcilere çeşitli işkollarından binlerce yeni işçi eklenmektedir. Dipten gelen dalgaya sarı sendika Türk-iş'in bile daha fazla dayanma gücü kalmadı ve 3 Ocak'ta genel grev kararı alındı. Yani rejimin bunca ağır krizine, bir de '91 yılını genel grevle karşılama boyutu eklendi. Öte yandan Körfez krizi konusunda benimsediği ABD uşağı politika, TC'yi bölge halkları ve Arap alemi nezdinde tamamen yalnızlığa ve tecrit durumuna itmiştir.

İşte yukarda da belirtildiği gibi, bu denli ağır bir bunalım girdabında kıvrandığı ve bir çıkış yolu bulamadığı içindir ki, faşist rejim ABD'nin güdümünde savaşa girme macerasını göze alabiliyor. Yine NATO'dan resmen çevik kuvvet istenmesi olayı da, TC'nin yaşadığı krizin derinliğini ele veren önemli bir olgudur.

O halde '90 yılının sonuna geldiğimizde ne görüyoruz? Dersim'den Uludere'ye kadar, ARGK gerillalarının yaygın eylemliliği yoğun biçimde sürüyor. Gün geçmiyor ki, herhangi bir kent merkezine gerilla baskını gerçekleşmemiş olsun. Yine gün geçmiyor ki Kürdistan'ın herhangi bir alanında halk ayaklanması gerçekleşmesin. Cizre ve Lice ayaklanmaları bunun en son ve en somut örnekleridir. Manzara çok net. 1990 yılına, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini ve öncü gücü PKK'yi bitireceği iddiasıyla giren kemalist-faşist TC, yılın sonuna geldiğinde öylesine çürümüş ve ayakta duramaz bir haldedir ki, kendisini koruması için NATO'dan çevik kuvvet talebinde bulunmaktadır. Ve işte '90 yılının kimin kazandığı, kimin kaybettiği gerçeğini bu manzara yoruma gerek duyulmayacak tarzda ortaya koymaktadır.

Peki bütün bunlardan hangi sonuçları çıkarmalıyız? Herşeyden önce 1990 yılında dünyadaki genel siyasal koşulların olumsuzluğuna rağmen Kürdistan Devrimi'nin atılım yapması gerçeğini iyi kavramalıyız. Eğer halkının öz gücüne ve Kürdistan'ın öz dinamiklerine değil de, dışardaki şu veya bu güce dayanmış olsaydı, o güçlerin kendileri sarsılıp çözülürken mücadelemizin bu şekilde gelişmesi mümkün olamazdı. Her koşul altında gelişmesini bilmenin ve başarmanın kanıtı olan bu özellik, devrimimizde zaferin güvencesi oluyor. Kürdistan Devrimi'nin bu başarılı gelişimi sadece halkımız değil, genelde de ilerici, devrimci ve sosyalizmden yana güç ve çevreler açısından da bir coşku ve moral kaynağı olmuş, tüm saldırganlığına rağmen emperyalizmin dünyadaki devrim odaklarını tümden yok edemeyeceğini kanıtlamıştır. Bizler açısından elbette ki, onur verici olan bu durum, aynı zamanda görevlerimize daha istekli ve coşkulu biçimde sarılmamızı da gerektiriyor.

Yine Körfez krizi nedeniyle dünyanın gözleri ve dikkatleri Ortadoğu bölgesi üzerindeyken ve 1990 yılı halk ayaklanmalarıyla Kürdistan sorunu dünya siyasal gündemindeki yerini daha da sağlamlaştırmışken, artık güncel ve kaçınılmaz bir görev haline gelmiş bulunan bir Ulusal Kongre'nin gerçekleştirilmesi için, ulusal kurtuluştan yana tüm çevreler bu konuda sorumlu davranmalı, gerçekçi bir yaklaşımla herkes üzerine düşeni mutlaka yapmalıdır.

Ve son olarak bir de, bu tarihi aşamada ekonomik, siyasal ve askeri alanda tam bir başarısızlığa uğramış, herşeyini bağladığı özel savaşta iflasla karşı karşıya gelmiş, özel savaş yönetiminin ve o çokça güvendiği faşist ordusunun başı genel kurmay başkanının savaş meydanını terketmiş bulunduğu ve rejimin artık kendisini ABD askerleri ve NATO çevik kuvvetlerinin eline teslim edecek kadar tükenmiş olduğu bir süreçte; Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ile Türkiye devrimci-demokratik hareketi arasındaki birlik ve dayanışmanın acil bir görev haline geldiği ve bunun için koşulların her zamankinden daha elverişli olduğu kavranmalıdır.

Eğer 1991 yılını görev ve sorumluluklarımızın gereğini kavrayarak karşılayabirlirsek, bu yılı, can çekişmekte olan Türk burjuva egemenliğinin son biçimi 12 Eylül faşist rejiminin cenaze merasiminin yapıldığı bir yıl olarak tarih sayfalarına işlememiz olanaklıdır.

Δ

Türk sömürgeciliğinin son oyunu:

Özel savaş yasalarında numara değişikliğiyle ömür uzatma çabası

15 Aralık günü bir açıklama yapan sömürgeci-faşist rejim yetkilileri kamuoyunda sansür-sürgün SS Kararnameleri olarak bilinen 424 ve 425 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamelerin yürürlükten kaldırıldığını, bunların yerine 430 sayılı yeni bir kararnamenin çıkarıldığını açıkladılar.

Bu açıklamanın ardından Türk basınında yoğun bir tartışma başladı ve herkes kendine göre yorum getirmeye çalıştı. Pekçok köşe yazarı, bu değişikliği, SHP'nin 424 ve 425 sayılı kararnamelerin kaldırılması için Anayasa Mahkemesi'ne yaptığı başvurunun büyük olasılıkla iptal kararıyla sonuçlanacağı, bu durumun Anayasa Mahkemesi içindeki bir köstebek tarafından ANAP iktidarına bildirildiği, bunun önlenebilmesi için de hemen yapılan Bakanlar Kurulu toplantısıyla değiştirme zorunluluğunun doğduğu tarzında değerlendirdiler. Cumhuriyet gazetesinin başyazarı Hasan Cemal'in 17 Aralık 1990 tarihli gazetede "Ha Ali Veli, Ha Veli Ali" başlıklı yazısında olduğu gibi, gerçekte herhangi bir değişikliğin olmadığı, kararnamelerin özünün 430 sayılı KHK'de de aynen korunduğunu vurguladılar ve bunun bir aldatmaca olduğunu belirttiler.

Hiç kuşkusuz bu ve benzeri yorum ve değerlendirmelerde gerçeklik, doğruluk payı var. Fakat herşey bu kadar değil. Ama buna geçmeden önce şimdi güya yürürlükten kaldırılan 424 ve 425 sayılı kararnamelerin çıkarılma nedenleri ve sonrasındaki gelişmeleri kısaca özetlemekte yarar var.

Bilindiği gibi, Kürdistan'daki bahar halk ayaklanmalarının ardından 28 Mart'ta örtülü bir darbeyle özel savaşın karargahı durumundaki Sömürge Valiliği'ne çok geniş yetkiler tanıyan özel savaş yasaları çıkarıldı. Zaten "Olağanüstü Hal Bölge Valiliği" "Özel Kolordu" vb. de özel savaşın birer parçaları olarak gündeme konmuşlardı. Çıkarılan soykırım, sansür ve sürgün yasaları, 424 ve 425 sayılı KHK'ler, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini ve giderek tüm Kürdistan'a yayılan halk ayaklanmalarını bastırabilmek amacını güdüyordu ve bunların Kürdistan tarihinde çok çeşitli örnekleri de vardı. İstiklal Mahkemeleri, Takrir-i Sükun Yasası, Mecbur-i İskan Yasası bunlardan sadece birkaçıydı.

Ulusal kurtuluş mücadelemiz karşısında iyice köşeye sıkışan TC, çareyi tarihte deneyip de kısa süreli sonuçlar aldığı yeni içerikte yasaları yeniden devreye sokmakta, sömürgeci devlet terörünün dozunu akılalmaz boyutlara çıkarmakta buldu. Soykırım, sansür, sürgün, köy yakma, boşaltma, katliam, keyfi toplu tutuklama vb. gibi son derece kuralsız ve ölçüsüz kirli özel savaş taktikleri ve uygulamalarının resmi devlet yasaları haline getirilmesi demek olan kararnamelere Kürdistan halkının cevabı gayet netti: Kitlesel direniş, kitlesel itaatsizlik... Sömürgecilerin yasalaştırarak, ihlali durumunda büyük ve ağır cezai yaptırımlar getirdikleri 424 ve 425 sayılı KHK'ler, uygulamaya konuldukları ilk andan itibaren halkın direniş duvarına çarparak etkisizleşti. Zaten bu yasalar ölü doğmuştu. Kürdistan artık eski Kürdistan değildi ve geçmişte olduğu gibi Takrir'i Sükun yasaları uygulayarak ulusal kurtuluş mücadelesini bastırmanın, boğmanın imkanı yoktu. Kürdistan halkı, gerillayla bağ içinde toplu kitle gösterileri, şehitler için cenaze törenleri vb. ile Türk sömürgeciliğini tanımadığını ve özel savaş yasalarına da asla boyun eğmeyeceğini daha ilk günden gösterdi ve bu günümüze dek gelişerek devam etti. Bu durum, TC'nin Kürdistan politikası ve özel savaşı için tam anlamıyla bir iflas demekti. Çünkü, halk eylem ve sloganlarında bağımsızlık, özgürlük ve demokrasi taleplerini dilinden düşürmüyor, tam tersine daha gür bir sesle haykırıyor ve otorite olarak da sadece PKK-ERNK ve ARGK'yi tanıdığını ve bunların yasalarına uyacağını açık açık ifade ediyordu.

Bu nedenle, soykırım kararnameleri eşliğinde "Kürtlerin bağımsızlık ve özgürlük mücadelelerine, en temel haklarına ölüm, Kürtlere ölüm, Kürtçe'ye özgürlük" anlamına gelen SHP'nin Kürt Raporu da, rejime istediği soluklanmayı getirmedi. Tam tersine, Türk sömürgeci re-

15 Aralık 1990 günü çıkarılan ve 16 Aralık 1990'da Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 430 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararname'nin tam metni :

Şiddet olaylarının yaygınlaşması ve kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması sebebine dayalı olarak olağanüstü halin devam süresince alınacak ilave tedbirlere ilişkin kanun hükmünde kararnamenin kabulü; anayasanın 121'inci maddesi 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı kanunun 4'üncü maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu'nca 15 Aralık 1990 tarihdinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1– *10/7/1987 tarihli ve 285 sayılı kanun hükmünde kararname ile ihtas edilen Olağanüstü Hal Bölge Valiliği ve olağanüstü halin devamı süresince; Olağanüstü Hal Bölge Valisi, görev alanına giren illerde, 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı kanunla il valilerine verilen yetkilerle İl İdaresi Kanununu, Ceza Muhakemeler Usülü Kanunu ve diğer kanunların valilere verdiği görev ve yetkilerden 285 sayılı kanun hükmünde kararnamenin 1. maddesinde belirtilen hususlarla ilgili olanlarını kullanır ve görevleri yerine getirir.*

Genel güvenlik, asayiş ve kamu düzenini korumak ve şiddet olaylarının yaygınlaşmasını önlemek amacıyla aşağıdaki ilave tedbirler de alınabilir.

a) Olağanüstü Hal Bölge Valisi veya Olağanüstü Hal Bölgesi'ndeki il valisi, bölgedeki faaliyetleri yanlış aksettirmek veya gerçek dışı haber ve yayınlar yapmak suretiyle bölgedeki kamu düzeninin ciddi şekilde bozulmasına veya bölge halkının heyecanlanmasına neden olacak veya güvenlik kuvvetlerinin görevlerini gereği gibi yerine getirmelerini engelleyecek şekilde yayımlanan her türlü basılmış eserin; kitap, dergi, gazete, broşür, afis ve benzeri matbuanın basılmasını, çoğaltılmasını, yayımlanmasını ve dağıtılmasını, bunlardan Olağanüstü Hal Bölgesi dışında basılmış veya çoğaltılmış olanların bölgeye sokulmasını ve dağıtılmasını yasaklar veya izne bağlar: basılması ve neşri yasaklanan kitap, dergi, gazete, broşur, afiş ve benzeri matbuayı toplatmakla beraber, bu gibi tedbirlerin yetersiz kalması halinde, Olağanüstü Hal Bölge Valisi'nin teklifi üzerine veya görüşünü almak suretiyle İçişleri Bakanı; bu yayınların bölge içinde veya dışında basılmış olup olmadığına bakılmaksızın, yayımlarının durdurulması veya yayımdan kaldırılması için sahip ve/veya yayın sorumlularına yazılı ihtarda bulunur; buna rağmen yayına ve dağıtıma devam edilmesi halinde, basılmalarını, çoğaltılmalarını, yayımlanmalarını veya dağıtılmalarını süreli veya süresiz yasaklayabilir, gerektiğinde bunları basan matbaaları on güne kadar, tekerrüründe ise bir aya kadar kapatabilir.

b) Olağanüstü hal ilan edilen illerde genel güvenlik ve kamu düzeni bakımından, yer değiştirmek talebinde bulunanlar ise isteyerek veya zor ve baskı sonucu zararlı faalyetlerde bulunanlar veyahut kamu düzenini bozan veya kamu düzenini bozacağı kanısını uyandıran kişi veya topluluklardan gerekli görülenler, Olağanüstü Hal Bölge Valisi'nin takdirine göre olağanüstü hal süresini aşmamak üzere bölge dışına çıkarılır. Gerektiğinde bunlara İçişleri Bakanlığı'nca belirlenecek esaslara göre belli bir yerde ikâmet etmeleri şartıyla Geliştirme ve Destekleme Fonu'ndan mali destek sağlanır.

c) Olağanüstü Hal Bölge Valisi'nin, 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 4. maddesinin ikinci fıkrasının (h) bendinde yazılı yetkileri kullandığı yerlerde ikâmet edenler veya bu gibi yerlerde ikâmet etmekte olup da can ve mal güvenliği gerekçeleriyle yerlerini daha önce terk etmek zorunda kalanlar ile yaptırıları inceleme sonucu işe yerleştirilmelerinde zaruret görülenler diledikleri takdirde, Olağanüstü Hal Bölgesi içinde veya dışında ikâmete tabi tutulabilirler. Bunlara yerleşmeleri için Geliştirme ve Destekleme fonu'ndan mali destek sağlanabilinir veya kendilerine iş temin edilebilir. Bu maksatla ekli cetvelde yer alan kadrolar ihtas edilerek İçişleri Bakanlığı'nın emrine tahsis edilmiştir. Bu kadroların sayısını % 25'e arttırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Gerekli hallerde İçişleri Bakanlığı'nca bu kadroların hiyerarşik yapıyı bozmamak kaydıyla sınıf, unvan ve dereceleri değiştirilmek suretiyle söz konusu kişilerin müşterek kararla bu kadrolara atanmaları sağlanır.

Bu kişiler, görevlendirildikleri kamu kurum ve kuruluşlarına kadroları ve/veya pozisyonları ile birlikte devredilirler. Bunların ücret ve her türlü özlük hakları bu kuruluşlarca karşılanır.

Bu gibi kişilerden işçi statüsünde olanlar için ise en çok kırk bin adet işçi pozisyonu ihdas edilmesi hususunda İçişleri Bakanı yetkili kılınmıştır.

Bu kadroların pozisyonların kullanma şartları, personelin niteliği, sınav yapılıp yapılmayacağı, kadroların ve pozisyonların herhangi bir nedenle boşalması halinde İçişleri Bakanlığı'na iadesi ve diğer hususlar, adı geçen bakanlıkça tespit edilir.

MADDE 2–*Olağanüstü Hal Bölge Valisi, 285 sayılı kanun hükmünde kararnamede sayılan ve olağanüstü hal ilan edilen illerde ve olağanüstü halin devam süresince grev, lokavt yetkisinin kullanılması, irade beyanı, referandum gibi sendikal faaliyetleri durdurabilir veya izne bağlar; tahrip, yağma, işgal, fiili durum, boykot, iş yavaşlatılması, çalışma özgürlüğünün kısıtlanması ve işyerlerinin kapatılması gibi hareketleri yasaklar, önler veya gerekli göreceği başkaca önleyici tedbirleri de alabilir.*

MADDE 3–*Olağanüstü hal ilan edilen illerde ve olağanüstü halin devamı süresince Olağanüstü Hal Bölge Valisi;*

a) Görev alanı içindeki illerde güvenlik, asayiş ve kamu düzeni bakımından çalışmalarında sakınca görülen ve hizmetlerinden yararlanılmayan kamu personelinin yer değiştirmesini veya görev alanı dışında geçici veya sürekli olarak görevlendirilmesini ilgili kurum veya kuruluşlardan isteyebilir. Bu istekleri derhal yerine getirilir. Bu personel hakkında kendi özel kanunlarındaki hükümler uygulanıyor.

b) Olağanüstü hal ilanına neden olan olaylara ilişkin suç dosyalarının dava açılmak üzere mahalli Cumhuriyet Başsavcılığı'nda, Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin görevine giren suçlarda dava açılmasını da Devlet Güvenlik Mahkemesi nezdindeki Cumhuriyet Başsavcısı'ndan isteyebilir ve bu istekler yerine getirilir.

c) Hükümlü veya tutuklulardan olağanüstü hal ilanına neden olan suçların soruşturmasında ifadelerine başvurulması gerekenler, Olağanüstü Hal Bölge Valisi'nin teklifi üzerine yetkili Cumhuriyet Başsavcısı'nın talebi ve hakimin kararı ile her defasında on günü geçmemek üzere ceza infaz kurumu veya tutukevinden alınabilir. Bu süre hükümlülük veya tutuklulukta geçmiş sayılır. Hükümlü veya tutuklu, ceza infaz kurumu veya tutukevinden ayrılış ve dönüşlerinde sağlık durumunun doktor raporu ile tespitini talep edebilir.

Bu süre içinde tutuklama kararının kaldırılması ya da hükumluluk sürelerinin sona ermesi durumunda, keyfiyet derhal bulundurulduğu yer Cumhuriyet Başsavcılığı'na bildirilir.

d) Gecikmesinde sakınca görülen hallerde zabıtanın talebi üzerine veya gerek gördüğünde, yollarda, meskun mahallerde genel aramalar, özel ve tüzel kişilere ait ev, işyeri ve eklentileri ile umuma açık olmayan mahallede aramalar yaptırabilir.

e) Bölge illerinin iktisadi, sosyal ve kültürel yönden kalkınmasına ve görevinin ifasına ilişkin yatırım tekliflerinde bulunabilir.

f) Olağanüstü hal bölgesine dahil illerle ilgili veya bu bölgeyi etkileyecek yayınlarda Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı ve Milli Güvenlik Kurulu genel Sekreterliği ile koordinasyon ve işbirliği yapmakla yükümlüdür.

g) Görev alanında yürütülen çalışmalar konusunda bölge Valiliği'nce hazırlanan bildiri, bülten ve açıklamaların TRT kurumundan aynen yayımlanmasını isteyebilir.

MADDE 4–*285 sayılı kanun hükmünda kararnamenin 4. maddesinin son iki fıkrasında yer alan "yetki devri" ile İçişleri Bakanı'na tanınan diğer yetkilerin ilgili hükümleri, bu kanun hükmünde kararname ile getirilen ilave tedbirlere ilişkin yetkiler için de geçerlidir.*

MADDE 5–*285 sayılı kanun hükmünde kararname ile ihtas edilen Olağanüstü Hal Bölge Valiliği ve olağanüstü halin devamı süresince Olağanüstü Hal Bölgesi ve mücavir illerde ilgili kanun hükmünde kararnameler gereğince alınan tedbirler, yapılan uygulamalar, kullanılan yetkiler ve bu maksatla alınan kararlar neden gösterilerek, görevli ve yetkililer hakkında Olağanüstü Hal Bölgesi ile mücavir iller içinde veya dışında basılmış olup olmadığına bakılmaksızın yapılan yayınlar sebebiyle kişisel haklarına bulunulan görevli ve yetkililerin Türk Medeni Kanunu ve Borçlar Kanunu'nun hükümlerine dayanan manevi tazminat talepleri sonucunda tazminata hükmedilmesine karar verildiği taktirde, tazminatın miktarı; yayının mevkuteler ile yapılması halinde, mevkute aylık veya bir aydan fazla süreli ise bir önceki fiili satış miktarının toplam satış bedeli tutarının; mevkute bir aydan az süreli ise bir önceki fiili satış miktarının toplam satış bedeli tutarının; mevkute niteliğinde bulunmayan basılı eserler ile yeni yayına giren mevkuteler hakkında ise en yüksek tirajlı günlük mevkutenin bir önceki ay ortalama satış tutarının yüzde yetmiş beşinden az olamaz.*

MADDE 6–*Olağanüstü Hal Bölgesi'ne dahil illerde ilgili kanun ve kanun hükmünde kararnameler gereğince alınan tedbirler, yapılan uygulamalar, kullanılan yetkiler ve bu maksatla alınan kararlar neden gösterilerek görevli ve yetkililer hakkında, Olağanüstü Hal Bölgesi'ndeki iller içinde veya dışında basılmış olup olmadığına bakılmaksızın Türk Ceza Kanunu'nun 480'inci maddesinde yazılı hareket suçların, gerçeğe aykırı yazı, haber, havadis, fotoğraf veya vesikaların neşredilmesi veya her türlü olay ve vesikaların tahrif edilerek yayımlanması suretiyle işlenmesi halinde, faillere ilgili maddelerde yazılı cezalara ilave olarak yüzmilyon liradan iki yüz milyon liraya kadar ağırpara cezası verilir.*

Bu fiilerin 15/7/1950 tarihli ve 5680 sayılı Basın Kanunu'nun 3. maddesinde belirtilen mevkuteler vasıtasıyla işlenmesi halinde, sahiplerine de aynı cezalar verilir. Ancak hükmedilecek ağır para cezası yüz milyon liradan az olamaz. Bu mevkutelerin sorumlu müdürlerine, sahiplerine verilecek cezanın yarısı uygulanır.

Bu maddenin tatbiki, bu hususta ayrıca şikâyette bulunulmasına bağlıdır. Şikâyet dilekçesi verilmediği takdirde gerçeğe aykırılık re'sen araştırılamaz. Bu husustaki şikâyetin Türk Ceza Kanunu'nun 490. maddesindeki süre içinde yapılması gerekir.

Türk Ceza Kanunu'nun 158, 159 ve 268. maddelerinde yazılı hakaret suçlarına, birinci ve ikinci fıkrada yazılı şekilde işlenmesi halinde, bu maddelerde gösterilen suçları işleyen failler de yukarıdaki fıkralar hükümler uygulanmak süretiyle cezalandırılır.

Türk Ceza Kanunu'nun 481'inci maddesinin uygulandığı hallerde bu madde ve hükümler tetbik edilemez.

MADDE 7–*285 sayılı kanun hükmünde kararnamede sayılan iller veya olağanüstü halin devamı süresince; Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesindeki suç işleyenler ile ilgili olarak aynı kanunun 169. maddesindeki eylemlerde bulunanlar hakkında, 169. maddeye göre verilecek cezalar, bir kat artırılarak hükmolunur.*

MADDE 8–*Bu kanun hükmünde kararname ile İçişleri Bakanı'na Olağanüstü Hal Bölge Valisi'ne ve Olağanüstü Hal Bölgesi dahilindeki il valilerine tanınan yetkilerin kullanılması ile ilgili her türlü karar ve tasarruflarından dolayı bunlar hakkında cezai, mali veya hukuki sorumluluk iddiası ileri sürülemez ve bu maksatla herhangi bir yargı merciine başvurulamaz. Kişilerin sebepsiz uğradıkları zararlardan dolayı devletten tazminat talep etme hakları saklıdır.*

MADDE 9–*Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü bozmaya, Türk Devleti'nin ve Cumhuriyeti'nin varlığını tehlikeye düşürmeye, temel hak ve hürriyetleri yok etmeye yönelen eylemlerin mücavir illerde de genişleme istidadı göstermesi hallerinde, bu kanun hükmünde kararname ile İçişleri Bakanı'na, Olağanüstü Hal Bölge Valisi'ne verilen görev ve yetkiler, bu kişilerce mücavir illere de münhasır olmak üzere kullanılır.*

MADDE 10–*25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı kanun ile 10/7/1987 tarihli ve 285 sayılı kanun hükmünde kararname hümümleri saklıdır.*

MADDE 11– *10/5/1990 tarihli ve 424 sayılı kanun hükmünde kararname yürürlükten kaldırılmıştır.*

MADDE 12–*Bu kanun hükmünde kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.*

MADDE 13–*Bu kanun hükmünde kararname hükümlerini Bakanlar kurulu yürütür.*

jiminin tüm kurum, kuruluş ve partileriyle teşhir ve tecrit olmasını beraberinde getirdi.

Elbette rejim, Kürdistan halkının direnişinin silahlı mücadeleyle bütünleşerek büyük bir ulusal kurtuluş gücü haline gelmesi karşısında çareyi vahşetin dozajını arttırmakta buldu. Köyler, bağlar, bahçeler, ormanlar yakıldı, sivil halk zorla kendi topraklarından sürüldü, göçertildi, katledildi, tüm özel savaş yöntemleri uygulanarak işbirlikçiliğe zorlandı, Botan, insandan, hayvandan, bitkiden velhasıl tüm canlılardan arındırılmış ölü bir toprak haline getirilmeye çalışıldı. Katliamlar, yaygın ve kitlesel gözaltı ve tutuklamalar birbirini izledi. Tüm basın-yayın organları üzerinde sansür uygulandı, zaten sömürgeci basın yayın organları bunu isteyerek otosansür biçiminde yapıyorlardı. Ama Kürdistan'daki gelişmeleri sınırlı da olsa yansıtan, TC'nin insanlıkdışı uygulamalarını teşhir eden bazı gazete ve dergiler kapatıldı, toplatıldı. Ve bu uygulamalar çok daha katmerli bir şekilde hala devam ediyor.

Ancak, Türk sömürgeci rejiminin vahşeti, onun başarısını değil, başarısızlığını ve aczini kanıtlıyor, özel savaş uygulamalarının sonuçsuzluğunu, ulusal kurtuluş mücadelesi önünde bir engel olmadığını, tam tersine, her insanlıkdışı uygulamanın kitlesel direniş ve silahlı mücadelenin gelişiminin birer gerekçesi haline geldiğini ortaya koyuyor.

Bu durumda, kararnamenin adının 424–425 veya 430 olması neyi gösterir, neyi değiştirir? Bu, sadece bu insanlıkdışı rejimin tamamen çürüdüğünü, kararnamelerin kitlesel direniş karşısında tamamen iflas ettiğini ve rejimin de kendi içinde büyük bir çıkmazı yaşadığını ifade ediyor. Yine, kendi yasalarını bile ayaklar altına alacak kadar ucube bir rejimin sahtekarca bir girişimle özel savaş yasalarını, işlemedikleri halde ısrarla yürürlükte tutmaya çalışmasının bir sonucudur.

Biraz da bu yüzden, 15 Aralık günü kararnamelerin "değiştirildiği"ne ilişkin yapılan açıklamada, sanki halk açısından olumlu bazı değişiklikler varmış gibi gösterilmeye çalışıldı. Oysa gerçekte, Kürdistan halkı açısından olumlu hiçbir değişiklik yoktu. Tam tersine, Sömürge Vali-si'nin yetkileri öylesine genişletildi ki, onun isteğiyle, yıllardan beri cezaevinde bulunan tutuklu ve hükümlüler her an yeniden polis merkezlerine alınarak işkenceden geçirilebilecek, grevler, boykotlar engellenebilecek ve daha önceki kararnamelerde varolan sürgün, soykırım ve sansür uygulamaları da aynen devam edecek.

Fakat, bu durumu yine de kısmi bir geri adım olarak değerlendirmek mümkün. Çünkü, Kürdistan ve Türkiye'deki ulusal-toplumsal muhalefet karşısında sonuna kadar zorlanan ve kendi içindeki istifalarda da görüldüğü gibi çatırdayan rejim, eğer zorlanmamış olsaydı, özel savaş yasalarının numaralarını da değiştirmeye gerek görmezdi. En azından bu bile, onun ne derece açmazda bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Ancak şu gerçeği bir kez daha vurgulamakta yarar var: Türk sömürgeciliğinin daha fazla yaşatma şansı yoktur. Gerek Kürdistan'daki gerilla ve halk eylemliliği gerekse Türdiye'de son dönemlerde onbinlerce işçinin katıldığı ve giderek genişleyen grevlerde somutlaşan toplumsal muhalefet karşısında sömürgeci-faşist rejimin daha fazla dayanma ve kendi varlığını devam ettirme olanağı yoktur. Çıkardığı her yeni özel savaş yasası, yaptığı her insanlıkdışı uygulama kendi sonunu hızlandırmaktan, ulusal kurtuluş mücadelemizi geliştirmekten başka hiçbir sonuç vermeyecektir. Bunun için de 430 sayılı özel savaş yasası ölü doğmuştur, işlevsiz kalmaya mahkumdur.

nato

KÜRDİSTAN

430 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararname'nin tam metni

Anayasa Mahkemesi, 424 ve 425 için inceleme kararı aldı

Kararname rapor bekliyor

PARLAMENTODAN

Milletvekillerine şeriat çağrısı

Avrupa basınından

Solidair, 17 Ekim, (Belçika)

Kürdistan'da yolculuk

TC terörü Kürtler'i bir daha dirilmemecesine susturmak istiyor

Bu güne kadar "Doğu Anadolu" diye tabir edilen Kuzey Kürdistan, sarp ve terkedilmiş bir görüntü vermesine karşın çok harika bir doğa parçası. Ebediyen karla kaplıymış ve öyle de kalacakmış hissi veren, 5165 m. yüksekliğindeki Ağrı Dağı bütün heybetiyle insanı kendisine hayran bırkmaktadır. Yine dünyanın sayılı nehirlerinden olan Dicle ve Fırat, bütün hırçınlığıyla burada doğup güneye doğru akmaktadırlar. Kuzey Kürdistan bir zamanların en verimli topraklarına sahip Mezopotamyası, belki de dünyanın en uzun zorbalık ve mücadele tarihine sahiptir. Medlerin soyundan olan Kürtler yüzyıllardır acımasız bir zulme hedef olmuşlardır. Kürt kültürü ve dili TC tarafından hiç bir şekilde tanınmadığı gibi, özel yasalarla da yasaklanmıştır. Herşeye rağmen Ortadoğu'nun en eski halklarından biri olan Kürtlerin kültürünü oluşturan, dil, müzik, folklor, giyim-kuşam bu halkın övünç ve gurur kaynakları olarak yaşamakta ve yaşatılması için de her türlü çaba sarf edilmektedir. Geçen yaz, '90 yazı Kürdistan'da geçirdiğimiz 3 hafta boyunca ailelerin misafirperverliğinin gereği olarak her yerde çok candan karşılandık ve ağırlandık.

Köyler genellikle fakir ve ilkel bir görüntü veriyorlar. Ne belli bir sokak ne de kanalizasyon şebekesi sözkonusudur. Altyapı hizmetlerinden sadece bir elektrik verilmiş. Her evin içinden musluğu açıp su akıtmak ulaşılması mümkün olmayan çok uzak bir hayal. Hemen her köyde çevremizi her yaştan çocuklar sarmaktadır. Ortak amaç fotoğraf makinasının görüntüsüne girmek. Ve sonra gelsin çaylar, zira o kavurucu sıcakta başka seçeneğimiz de yok.

Evler küçük, fakat derli-toplu ve serin, ayrıca yerlere serili halıların üzerine serpiştirilmiş minder ve yastıklar bizde çok hoş bir duygunun uyanmasına sebep oluyor. Duvar önünde üst üste dizilmiş döşekler ise, sayısı 10'u bulan ev halkı için bu akşam yerlere serilecek. Köylülerin gelir kaynaklarını, hayvancılık, tarım, kilim ve halı dokumacılığı oluşturmaktadır. Nadir olarak bazı yerlerde tütün ve şekerpancarı yetiştirilmektedir. Ancak buralarda elde edilen bütün mahsül, ihracata yönelik olarak Türk devletine aktarılmaktadır. Yazları birazcık da olsa çeşitlenen ve zenginleşen öğünler, kışları tamamen tekdüzeleşip yavanlaşmaktadır.

Feodal yapı yaşamın her alanında kendisini hissettirmektedir. 30 pare köyden oluşan İran sınırına yakın Albayrak'ın sahibi olan işibitik yaşlı ağalar, kurtuluşu sadece tarım ve hayvancılıkta buluyor. Çocukların ve torunların ne zaman okulu bırakıp baba mesleğine atılmasına karşı konulmaz bir şekilde karşılık veren yine kardeş olan bu iki dedecik oluyor. İleri derecede öğrenim gören hemen hemen yok denecek kadar azdır. Zaten bu çocukların okula gitmesi neredeyse tabu sayılmaktadır. Bölge nüfusunun ancak %30'u okur-yazardır.

Bölge halkı ne kadar fakir olsa da, gelenek ve göreneklere olan bağlılık onlara ayrı bir zenginlik kazandırmaktadır. Bir köy düğününde karşılaştığımız manzara bu düşüncemizi daha da pekiştirdi. Candan davet edildiğimiz düğünde müzik, halk oyunları eşliğinde çok neşeli saatler geçirdik. TC'nin asimilasyon ve sürgün politikası, binlerce yıllık bu eşsiz kültürün yaşamasını engelleyemediği gibi gün gectikçe etrafında daha da kenetlenilmektedir.

Op reis in Koerdistan

Turkse terreur wil Koerden het zwijgen opleggen

Editoriaal

Interprofessionele loonflexibiliteit?

Baskı ve sansür

TC'nin hergün daha da şiddetlenen baskısı yıllar süren ulusal bağımsızlık mücadelesini hiç bir şekilde önleyemiyor. Özgürlük ateşiyle tutuşan Kürt halkı, kendisinden kat kat güçlü olan siyasi ve askeri bir güce karşı inançla ve cesaretle mücadele etmektedir.

Nisan 90'dan sonra dalga dalga yayılan Serîhildanları bastırmak için hükümet yeni bir önlemler paketi çıkarmak zorunda kaldı. Bu, bir çeşit şiddet dozu günde gün artırılan, hiç bir yasa ve kural tanımayan sürekli bir sıkıyönetim demektir. Her-yer TC askeriyle doldurulmuş, her adım başı kimlik kontrolüne maruz kalıyorduk. Fakat dikkatimizi çeken, askerlerin bölge halkına yapılanın tersine bize, turistlere karşı nazik ve kibar davranmalarıydı. Turizm gelirinin TC için önemi gözönünde tutulursa aksini düşünmek zaten budalalık olur.

Yine dikkat çeken diğer bir nokta ise, işgacilerin, bütün olanaklarını seferber ederek gerek bizi gerekse halkı, bölgedeki "terör" tehlikesine karşı uyarma çabalarıydı. Kurtalan'da sivil giyinmiş güvenlik görevlileri "teröristler olabilir" gerekçesiyle engelliyorlardı. Her nedense bizim güvenliğimize çok önem veriyorlar ve istediğimiz taktirde bizleri koruma eşliğinde daha "güvenli" bir yere götürüp kendileriyle bir kadeh, bir şeyler içmeyi teklif ediyorlardı. Bu arada "güvenilir güzergahlar" tavsiye etmeyi de unutmuyorlardı.

Cumhurbaşkanı Özal'ın bölgeyi ziyareti bizimkiyle aynı döneme rastlamaktaydı. Gezdiği 11 Kürt ilinde de bölge halkını devletle işbirliğine çağırıyordu. Özal'a göre bölgede hayata geçirilmek üzere hazırlanan ekonomik ve sosyal hizmetlerin önündeki en büyük engeli, PKK'nin devlet güçlerine karşı olan silahlı-bölücü faaliyetleri oluşturmaktadır. Her ne pahasına olursa olsun öncelikle bunun imha edilmesi gerekiyordu. Ancak o zaman yöre halkına istenilen hizmet sunulabilmesi mümkün olabilecekti. Yine Özal'ın ağzından açıklanan çok ilginç bir yasa daha: "Polisle halk arasında olası bir sürtüşmenin sonucu 30 ile 100 milyon lira arasında değişen para cezası ya da temelli sürgün olacaktır".

Televizyon ve basında, hatta turistler için basılan broşürlerde baş haberleri "teröristlerle" girilen çatışmalar oluşturmaktadır. Tabiki bunların düzmece oldukları, yalan ve dolanla şişirildiği artık bilinen bir gerçektir. Ama yine de TC, bu taktiğe gün geçtikçe daha sıkı sarılmaktadır. Amaç kitleler üzerinde "teröristler"e karşı bir korku psikolojisi oluşturmak oluyor. Ancak başında biraz etkili olan bu taktik, artık beklenen etkiyi yapamamaktadır. 9 Ağustos'da Türk gazetelerinde çıkan bir habere göre "PKK militanlarından 7'si ölü biri de sağ" ele geçiyordu. Yöre halkının ağzından ise olay değişik bir şekilde yayılıyordu. Bir silahlı çatışma sözkonusu değildi. Gerçek, bir grup silahsız köylünün bizzat TC'nin silahlı özel timleri tarafından saldırıya uğrayıp hunharca katledilmelerinden ibarettir. Bir silahlı çatışmaya benzetmek için ölen masum köylülerin cenazelerinin silah vs. ile donatılması ise olayı kendi senaryolarına uydurmanın bir gereğiydi. Bu köylülerden hiç birinin PKK ile (gerilla düzeyinde) bir ilişkisi yoktu. Bu yönde gelişmesi olası araştırmalar ve protestoları önlemek için köylülerin cesetleri hemen aynı gün bilinmeyen bir yere götürülmüştü.

Türk ordusunun bölgede kimyasal silahlar ve napalm bombaları kullandığı bilinen bir gerçektir. Zira gerek yerli gerekse yabancı basın mensuplarının bölgede araştırma yapma istekleri otoriteler tarafından gerekirse şiddet kullanılarak geri çevrilmektedir.

Halen Kuzey-Kürdistan'dan bize yok denecek kadar az haber ulaşmaktadır. Türk ordusunun estirdiği acımasız terör, halkın isyanının bize ulaşmasını büyük ölçüde engellemiştir. Gazetecilerin bölgeye girişlerini engellemek için her türlü çareye başvurulmaktadır. Bu yüzden Kürt halkının haklı mücadelesini ülkemizde daha iyi tanımak için, bizim de bir katkımızın olmasını istiyoruz.

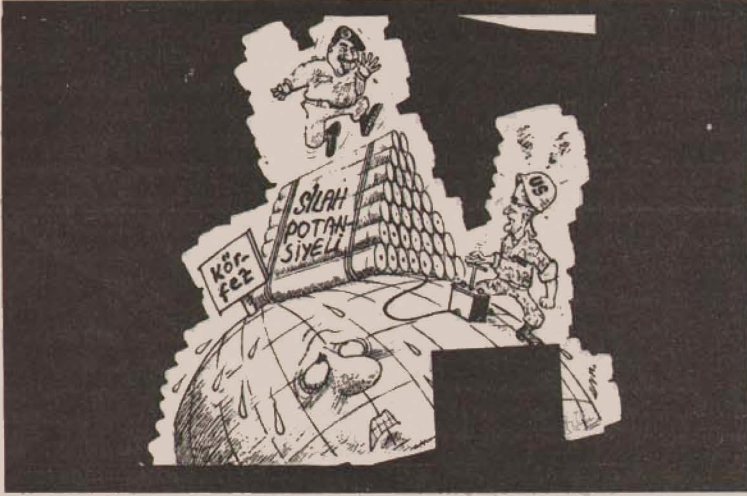
Sara Di Martin

Körfez krizi, Kürdistan üzerinde yeniden paylaşım savaşına dönüştü

Ecevit'ten sonra SHP Genel Başkanı İnönü'nün, Bağdat gezisindeki misyonu ne idi?

İnönü, 23 ve 24 Aralık günlerini kapsayan gezisi boyunca Amman ve Bağdat'a gitti. Başarısız ve hafif devlet adamlığı görülmüş olacak ki, Suudi yetkilileri görüşmeyi reddettiler.

İnönü, Amman'da Saddam'ın sesi durumundaki ve tüm geleceği Körfez krizinin gelişim yönüne bağlı olan Ürdün Kralı Hüseyin ile görüştü. İnönü, amaç ve niyetlerini, melikle yaptığı görüşmelerden çok gazetecilerle yaptığı görüşmede ortaya koydu. "Kuzey Irak'ta bir Kürt devleti kurulursa kendilerinin tavrının ne olacağı" sorusuna, İnönü "Ermeni Cumhuriyetiyle de komşuyuz. Toprak talebi olsa ne çıkar? İran'da da Türkiye'nin devlet anlayışına ters düşen bir devlet yapısı var. Müdahale mi etmemiz gerekiyor?" şeklinde oportünist bir cevap verdi. İnönü, başka bir soru üzerine "Güneydoğu'ya silah ve asker yığmanın, Türkiye'nin NATO'dan çevik kuvvet istemesinin, Irak'ı tehdit etmediğini, sorunun Irak'ın Kuveyt'i işgal etmesiyle ortaya çıktığını" söyleyerek (Nur Batur, 24 Aralık 1990 Milliyet), hem TC'nin savaş politikasını savundu hem de Irak'a adeta, "Korkma biz sana karşı değil, Kürtlere karşı silahlanıyoruz" demek istedi.

İnönü, Bağdat'ta Saddam Hüseyin'le görüşürken de, ABD'nin görüşlerinin savunuculuğunu yaptı. İnönü, "Irak Kuveyt'ten, ABD askerleri de ona bağlı olarak Körfez'den çekilsin" diyebildi. Saddam, bu izaha, "Bu, ABD'nin görüşü" cevabını vermekle gecikmedi. Görüşmelerde Türk tarafı ayak ayak üstüne atmama konusunda adeta azarlandı.

Görüşmelerde, Saddam'ın söyledikleri üzerinde de durmak gerekir. Gazetecilerin sorusu üzerine, "Siz, topraklarınızdan Irak'a saldırıya razı olur musunuz?" cevabını vererek, Türkiye üzerinden olacak bir emperyalist müdahaleye karşı Türkiye'yi de savaşan taraf göreceklerini söylemeye götürdü sözü. Saddam, 1982 yılında imzalanan ve her iki devlete de sınır ötesinde 30 km.lik bölgede Kürt direnişine karşı operasyon yapma hakkı tanıyan antlaşmasına atıf yaparak, "teröristlere karşı Türkiye ile işbirliği yaptıklarını" söyleyerek, Kürt halkına karşı tekrar birlik olunabileceği mesajını Türk tarafına verdi. Saddam Hüseyin, Türk gazetecilerinin, "Savaş çıkarsa bir Kürt ayaklanması olabilir mi?" sorusuna da maruz kaldı.

Erdal İnönü, gezisinin amacını, "Irak'a Türk halkının savaşa karşı olduğu mesajını vermek" şeklinde açıkladıysa da bu gerçekçi değildi. Türk devleti harıl harıl savaşa hazırlanırken, İnönü gibilerinin çabası, devletin bu savaş hazırlıklarını tamamlamaktadır. TC, tarafından düşman ilan edilen Irak yönetimiyle bu defa "dostluk" ilişkileri aranıyor, hem de sömürgeci sınırların değişmemesi ve statükonun korunması için.

Aksi durumda Türkiye'de gerçekten savaşa karşı olacak bir burjuva politikacısının, eğer biraz dürüst ise yapacağı o kadar çok şeyi var ki. Çünkü, savaşı durdurabilecek en büyük güç halktır ve muazzam bir hareketlilik içinde olan emekçi muhalefetidir. Bu gücü değerlendirme yerine, Saddam'dan aman dileme, hem acizlik, hem sahtekarlık ve hem de Türk burjuva politikacılarına has bir ikiyüzlülüktür.

ABD'den bitmeyen Kürt senaryoları

ABD'nin Irak'la görüşme planı kilitlenir ve bölgede savaş olasılığı ağır basarken, Kürtlerle ilgili açıklama ve senaryolar da basına yansımaya devam etti. Bunlardan en ilginci Türk basınında da geniş olarak verilen, ABD Temsilciler Meclisi Silahlı Kuvvetler Komitesi'nden yapılan değerlendirmeler oldu. Bunlardan, "İran'ın, Irak'ın, Türklerin ve ABD'nin geçmişte Kürtleri kullandığı, bulundukları ülke ve topraklardan memnun olmayan milyonlarca Kürt olduğu, ABD'nin Kürtlerle gizli görüşmeler yaptığı, bir savaş durumunda Kürtlerden yararlanılıp yararlanılmayacağının değerlendirildiği" görüşleri ileri sürüldü (20 Aralık 1990 Cumhuriyet, 20 Aralık 1990 Milliyet).

Aynı değerlendirmelerde tekrar "Türkiye'nin Musul üzerindeki emelleri, petrol ile Kürt sorunundan dolayı Türkler için bu bölgenin cazip olacağı" görüşlerine yer verildi.

Kuşkusuz, bu senaryo ve söylentiler yeni değil. ABD'nin, herhangi bir Kürt direnişini günümüzde destekleyebileceğini ileri sürebilmek amaçlı bir izahtır. Türk basını bu çarpıtmayı özellikle yapıyor, hem Kürt sorunu, Türk ordu saldırısına zemin yaratmak için manşette tutuluyor, hem de ABD'nin TC'yi savaşa sürükleyen temel güçlerden biri olduğu gerçeği örtülmek isteniyor.

Aynı gazeteler, aradan birkaç gün geçmeden bu görüşlerin tam tersini veriyorlar. 24 Aralık 1990 tarihli Cumhuriyet gazetesinde, Ufuk Güldemir, adını vermediği ABD kaynaklarına dayanarak şu haberi veriyor: "ABD, çevik kuvvetin gelmesinin Türkiye'ye yarar sağlayacağı, çevik kuvvetin Türkiye'de bulunması durumunda Kürtlerin, Türkiye'yi suçlamalarını önleyeceği görüşündedir."

Körfez krizi, Türk sömürgeciliği ile bölge halkları arasındaki çelişkiye dönüşüyor

Tüm bölge halklarının tedirginliği bu yönde. Türk devleti, politikası, savaş hazırlıklarıyla NATO'nun haçlı ordusunun bölgedeki kalkanı durumunda. Bölgenin tüm başkentlerinde bu durum değerlendiriliyor. Bu konuda İran devletinin resmi görüşü, "Bölgedeki dürdüncü kriz, Türklerle Araplar arasında olacak" şeklinde yansıdı (Tahran Times). Ayrıca İran Devlet Başkanı Rafsancani'nin "ABD, Irak'a saldırırsa karşı koyacakları" sözleri de Türk gazetelerine yansıdı. Muhtemel bir ABD saldırısı durumunda Türkiye'nin de yer alacağı bir sır değil artık. Demeç ve son görüşmelerinde gerek Kral Hüseyin, gerekse de Saddam, Türk devletinin yayılmacı emellerinden duydukları endişeyi ifade ettiler. Kuşkusuz, halkların duyarlılık ve tepkisi, çok daha değişik ve çok daha fazla.

Türk devleti, Irak'la arasındaki 1926 Bağdat Antlaşması'nı çöpe atıyor

12 Aralık 1990 tarihli Cumhuriyet'te, gazeteci Yasemin Çongar'ın geçtiği haber şöyle: *"Bağımsız Kürt devleti projeleri karşısında yeni bir önlem alındı. Ankara, Irak'ın toprak bütünlüğünün bozulması durumunda bu ülkeyle arasındaki 1926 sınır antlaşmasını geçersiz sayacağını Batılı başkentlere hissettirdi."*

Bu ne anlama geliyor? 1926 antlaşmasının içeriği nedir?

Kemalist Türk devleti kurulduktan sonra da, Güney Kürdistan'ın Musul ve Kerkük bölgeleri, kemalist burjuvazi ile İngiliz emperyalistleri arasında sorun olarak kaldı. İki devlet arasında imzalanan 1923 Lozan Antlaşması'na rağmen bu sorun giderilemedi.

Ancak önce Güney'de Şeyh Mahmud Berzenci, sonra Kuzey'de Şeyh Sait Ayaklanması

Devamı 17. sayfada

Şevardnadze'nin istifasının ardındaki gerçekler

Her şey Aralık ayı başında, istifa eden İçişleri Bakanı Vadim Bakatin'in yerine eski KGB Tümgenerali Boris Pugo'nun atanması ile başladı. Boris Pugo, İçişleri Bakanlığı'na atanmadan evvel en son olarak parti merkezi denetim kurulu üyesi olarak görev yürütüyordu. Ondan evvel de Letonya parti başkanlığını yürütmüştü. Pugo, SSCB'yi yıkıcı akımlara karşı tavrından dolayı da tanınıyordu, Yardımcılığına ise Boris Gromow atandı. Boris Gromow, Afganistan'daki savaş boyunca Sovyet ordu birliklerinin komutanlığını yapmıştı. Gromow, Afganistan'dan geri çekilen Sovyet ordusunun onurunu koruması ile bilinen ve bu nedenle kitleler içinde de oldukça popüler olması nedeniyle daha evvel Halk Temsilciler Meclisi'ne seçilmişti ve en önemli askeri bölgelerden biri olan Kiew'de komutanlık yapmıştı. Gorbaçov'a ve reformlarına duyduğu kuşkularını hiç bir zaman saklamayan Gromow ve Pugo'nun bu görevi üstlenmesi, parti içinde dengelerin yeniden düzenlenmesi anlamına geliyordu. Bu değişiklikleri, tanınmış batı yorumcuları, parti içinde KGB'nin ve ordunun etkinliğinin artması biçiminde yorumluyorlar.

Daha bu gelişmelerin üzerinden bir ay bile geçmeden, bu kez Sovyet Dışişleri Bakanı Eduard Şevardnadze'nin istifa etmesi olaylara yeni bir boyut kazandırdı. "Dış politika sınıf savaşının bir aracı olmaktan çıkarılmalı" tezinin baş savunucusu olarak tanınan Şevardnadze istifa gerekçesini şöyle açıklıyordu: *"Ben istifa ediyorum... Ülkedeki gelişmeler ile bir türlü uyum sağlayamıyorum... Bir diktatörlük geliyor... Ve hiç kimse bunun nasıl ve ne tür bir diktatörlük olacağını bilmiyor– ne biçim diktatör ve ne tür bir düzen."* İstifasından önce Şevardnadze'ye yönelik sert eleştiriler duyulmaya başlamıştı. Halk Temsilciler Meclisi ve Yüksek Sovyet Şürası'nın tek tek milletvekilleri Şevardnadze'nin bir mahkeme önünde hesap vermesini bile istemişlerdi. Şevardnadze'ye yönelik temel eleştiriler Sovyet ordusunun Almanya'dan çok hızlı geri çekilmesine yol açmak, Parti 2. Konferansı'nda fazla ödün vermek, Avrupa konvensiyonel silahları indirme anlaşmalarında Sovyetler Birliği aleyhine sonuçlara yol açma gibi savlar da bulunmaktadır. Halk Meclisinin temsilcileri devamlı *"Eğer Varşova Paktı'nın kendisini feshetmesi söz konusu ise bu NATO için de geçerli olmalıdır"* demekteler. Diğer taraftan TASS haber ajansının yorumcuları Şevardnadze'nin bu adımını bir taktik olarak değerlendiriyorlar. Onlara göre Gorbaçov, öngördüğü değişiklikler için ihtiyaç duyduğu 2/3 çoğunluğu kazanabilmek için partinin "sağ" denilen kanadının milletvekillerinin oylarına ihtiyaç duyuyor. Onlar ise temel koşul olarak sağ bir dış politika yürütüp SSCB'nin çıkarlarını gözardı etmekle itham ettikleri Şevardnaze'nin geri çekilmesini şart koyuyorlar. Bu yorumculara göre Gorbaçov bu manevradan sonra Şevardnadze'yi eski görevine davet edecektir. Bu istifanın üzerinden birkaç gün sonra KGB'nin başkanı Viktor Kiryuckov, Halk Temsilcileri Meclisi önünde yaptığı konuşmasında *"Batılı gizli servislerin anti-Sovyetik odaklarla beraber yeni yöntem ve biçimlerle SSCB'ye karşı faaliyetler"* tasarladıkları suçlamasında bulundu ve ticari ilişki içinde bulundukları devletleri ekonomik sabotajlarından dolayı uyardı. Devamla Batılı servislerin SSCB'nin savunma, bilim ve teknik potansiyeli, hammadde, enerji, gıda maddesi ve para rezervini uluslararası ilişkilerde artan ve hissedilir bir biçimde izledikleri belirtti. Ulusal nitelikteki sorunların para-militer karakter kazanmaya başladığını söyleyen Kiryuckov, bunların arkasında batılı istihbarat örgütlerinin bulunduğunu belirtti. Bu devam ederse ülkenin bir kaosa sürükleneceğine değinen Kiryuckov, eğer ülkemizde istikrar hüküm sürmesini istiyorsak kan dökülmesine hazır olmalıyız dedi. *"Bu yıkıcı güçlere karşı mücadeleyi derhal başlatmazsak, hiç bir sonucu ciddi bir biçimde engelleyemeyeceğiz... batan gemimiz, kaptanı ve ekibi için durum oldukça vahim, ancak şunu hatırlayalım ki bu gemi, bizim büyük Sovyetler Birliğimiz'dir."* KGB'nin rüşvetçiliğe karşı mücadelede daha fazla desteğe ihtiyaç duyduğunu belirten Kiryuckow, özel mülkiyeti serbest kılan kanunlara da karşı olduğunu, çünkü bunun *"ülkeyi karaborsanın ve gölge ekonomisinin eline düşüreceğini"* belirtti.

Eduard Şevardnadze, 25 Ocak 1928 yılında Mamati (Gürcistan) de doğdu. Genclik yıllarında Gürcistan Komsomol örgütünde faaliyet gösteren, daha sonra Kafkasya'da ordu birliklerinde parti faaliyetleri yürüten Şevardnadze, Gürcistan güvenlik gücleri (istihbarat) icinde cesitli sorumluluklar üstlendi.

1965 yılında Gürcistan Sosyalist Sovyet Cumhuriyeti'nin İcişleri Bakanlığına atanan Şevardnadze, burada özellikle parti icinde rüsvetciliğe ve bürokratizme karsı verdiği mücadele ile tanındı. Gürcistan Komünist Partisi'nde en üst düzeyde bir yolsuzluk olayının ortaya cıkması ile birlikte 1972 yılında Şevardnadze, parti'nin basına geçti ve Gürcülerin milli cıkarlarını savunarak bir cok sefer Moskova'dan gelen talimatların değismesine yolactı. 1985 yılında Gorbaçov tarafından dısisleri bakanı olarak atanırken bu alanda hic faaliyet yürütmemisti.

Körfez krizi Kürdistan...

Baştarafı 16. sayfada

(1925), taraflara sorunu giderme olanağı tanıdı. Kürt ayaklanması, hem Türk burjuvazisini, hem de Irak krallığı ve İngiliz emperyalistlerini iyice korkutmuştu. Taraflar, paylaşımında uzlaşılmayan tartışmalı Musul ve Kerkük bölgelerini Irak krallığına bırakan 1926 Bağdat Antlaşması'nı imzaladılar. Bu antlaşma ile sadece Kürdistan'ın parçalanması tamamlanmıyor, aynı zamanda herhangi bir parçada Kürtlere kültürel özerklik dahi verilmemesi konusunda taraflar kendilerine bir nevi garantörlük hakkını vermiş oluyorlardı. İki devlet, 1936 Sadabat ve 1955 Bağdat Paktı ile bu sıkı dayanışmalarını sürdürdüler. 1961'de Güney'de Kürt halk direnişi başlayınca ve 1980-88 İran-Irak savaşı sırasında Türk devleti, Irak'a bu antlaşmanın yükümlülüklerini sık sık hatırlattı, yani ne zaman Kürt halkı bir şeyler elde etme olanağına kavuşur göründüyse TC, bu paylaşım antlaşmasına dayanarak müdahale "hakkını" kullanmak istedi.

Görülüyor ki, sorun artık Kuveyt'in kurtarılması sorunu olmaktan çıkmış, Kürdistan'ın yeniden paylaşılması sorununa dönüşmüştür.

Kürdistan'da bu kadar askeri yığınak neyin göstergesi

Bir an gazetelerin manşetlerine bakalım:

"Körfez'deki ABD kuvvetlerinin komutanı General Norman Schwarzkopf, Türkiye'den sınıra daha fazla kuvvet yığmasını istedi."

"Türkiye, sınıra 130 bin asker yığacak (Cumhuriyet, 17 Aralık 1990),

"NATO müttefikleri, Saddam Hüseyin'in saldırganlığına izin vermemeye kararlıdır" (NATO Genel Sekreteri Manfred Wörner).

"Muş, Batman, Diyarbakır ve Malatya-Erhaç havaalanlarında 150 savaş uçağı. Erhaç'a, 42 çevik kuvvet uçağı geliyor. İncirlik Üssü'nde F-16, F-15 ve F-111'lerden oluşan 48 ABD savaş uçağı var."

"Batman havaalanında NF-Keşif uçakları, havaalanlarının etrafı elektronik sinyal sistemi döşendi. Diyarbakır havaalanının etrafında güvenlik amacıyla seyyar karakollar kuruluyor."

"Güneydoğu'da karartma."

"Ankara'daki Ana Jet Komutanlığı Üssü'ndeki F-16'lar 10 dakikada sınıra ulaştırılabilecek."

"Adana'daki İncirlik Üssü Komutanlığı'na, Vietnam'da savaşmış, özel harp uzmanı Amerikalı Albay Garry Lorenz atandı."

"Almanya'nın Bitburg Hava Üssü'nden İncirlik'e 24 adet F-15 daha geldi."

"Sınır köyleri boşaltılıyor."

"Bolu, Kayseri, Siverek ve Diyarbakır'daki komando birlikleri Silopi'de."

"Cizre ile İdil arasındaki füze rampaları yerleştirildi."

"Dicle ve derelere seyyar köprüler."

"Türkiye son haftalar içinde Güneydoğu'ya sadece asker yığmakla kalmıyor, aynı zamanda özellikle Almanya'dan gelen silahları da yine bölgede konumlandırıyor." (Yalçın Doğan, Milliyet, 21 Aralık 1990)

Bu liste uzatılabilinir. Ancak Türk devletinin niyetini anlamaya yeter de artar bile. Kürdistan'dan, çeşitli kaynak ve muhabirlerimizden aldığımız bilgiler, durumun çok daha ciddi olduğunu yansıtıyor:

Silopi'de Habur Sınır Gümrük Kapısı kapatıldı. Memurlar, aileleriyle birlikte iç gümrüklere gönderildi. Silopi'ye tankçı, topçu, piyade ve komando birlikleri aktarılıyor. Bu birlikler ilçe merkezinde marşlı gösteriler yapıyorlar. Sınırda ordu teyakkuza geçirilmiş durumda. Cudi etekleri boyunca derin mevziler kazılıyor. Tüm sınır bölgesinde, özellikle Silopi ve Cizre'de halkta panik yaratılarak göç ettirilmek isteniyor, halk buna zorlanıyor. Cizre ve Silopi'nin boşaltılacağı söylentileri Ankara'dan yayılıyor. Askeri hastanelerin yöneticiliğine subaylar getiriliyor. Karartma tatbikatları yapılıyor. Trakya'daki birlikler, Hakkari'ye aktarılıyor. Askeri araçlar yetmediğinde, Bingöl'den askerler 60 sivil otobüsle sınıra aktarıldı. Elazığ ve Muş'taki birlikler Van gölü üzerinden Hakkari'ye aktarılıyor. Hakkari'den günde ortalama 100 askeri cemse, cephane dolu olarak Şemdinli, Yüksekova, Çukurca'ya aktarılıyor. Siirt, Batman, Mardin, Diyarbakır ve diğer Kürdistan merkezlerinde sömürgeci yöneticiler ailelerini Batıya tahliye ediyorlar. Ayrıca, fiili bir savaş durumunda etkin tüm yurtseverlerin tutuklanması, bir ölçüde tasfiye edilmesi planlarının hazırlandığı da söyleniyor.

Durum çok açık, görünen köy klavuz istemez. TC, her an bir provokasyonla fiili bir savaşın fitilini ateşleyebilir.

Kuveyt işgal edildi, kabak Kürt halkının başına patlatılmak isteniyor. Bir yanda Türk ve diğer yanda Irak sömürgeciliği, ellerinde son derece imha edici silahlarla binlerce askerini Kürdistan'ın suni sınırının iki yanına yığmışlar ve arkalarında çevik kuvvetleri ile savaş uçaklarıyla NATO'nun haçlı ordusu.

Kürdistan'da sömürgeci özel...

Baştarafı 10. sayfada

çocuğu, özel tim tarafından taranarak katledildi.

- 4 Eylül 1990, Qilaban'nın Hilal köyünde **Halit Benek** adlı yurtsever, özel tim ve çeteler tarafından katledildi.

- 5 Eylül 1990, Cizîra Botan'da **Abdurrahim Tanrıbilir** adlı yurtsever genç işkencede katledildi.

- 5 Eylül 1990, MİT, Müş-Zengök otelini ikinci defa bombaladı. Patlamada **Mehmet Türkan** ve **Ertan Sevim** adlı öğretmenler hayatlarını kaybetti.

- 6 Eylül 1990, Dih'ın Reşîna (Dikboğaz) köyü yoluna özel timin döşediği mayının patlaması sonucu **Şakir Kaçan** (şoför) ve **Mehmet Yıldız** adlı masum Kürt yurtseverleri hayatlarını kaybetti.

- 5 Eylül 1990, Pîran (Dicle) ilçesinin Kurudere köyü, Cemağası mezrasında akli dengesi yerinde olmayan **Hüseyin Akaslan** adlı masum Kürt köylüsü askerler tarafından taranarak katledildi.

- 20 Eylül 1990, Dih'ın Reşîna köyü yoluna döşenen ikinci bir özel tim mayınına çarpan **Abdullah Özen** adlı yurtsever hayatını kaybetti.

- 28 Eylül 1990, Xizan (Hizan)'ın Os (Kayadeler) köyünün imamı **İbrahim Döner**, cuma namazını kıldırırken, özel tim tarafından vurularak katledildi.

- Eylül 1990, Dih'te imam **Ömer Aslan**'a işkencede rakı içirildi.

- Eylül 1990, Heweng (Bozova)'in Kırağlı köyünden 12 yaşındaki **Adile Çoban** adlı kız çocuğu işkenceye alındı.

- Ekim 1990, Hezo (Kozluk)'-nun Ayraz (Tosunpınar) köyünün korucuları, aynı köyden 11 yaşındaki **Ş. Pınar** adlı kız çocuğuna tecavüz edip, öldürdüler.

- 28 Kasım 1990, Derika Çiyayê Mazî (Derik)'de **Yakup Aktaş** adlı genç yurtsever işkencede katledildi.

- 8 Aralık 1990, Çewlik-Gêxî (Kiğı)'nin Tarî (Yavuztaş) köyünden 63 yaşındaki **İsmail Danışan** ve 61 yaşındaki **Şagül Danışan** adlı yaşlı karı-koca, köy içinde askerler tarından kurşunlanarak katledildiler.

- 10 Aralık 1990, Girgê Amo ya yakın sınır alanından Kuzey'e sığınmak isteyen Güneyli Kürt aileye askerler ateş açtı, baba **Mehmet Ahmet** hayatını kaybetti, anne **Çınar Ahmet** ve çocuklar da yaralandı.

- 12 Aralık 1990, Lîcê'de silahsız halka ateş açan özel tim ve askerler, **Kudret Filiz** adlı yurtsever kadın ile **Hadi Dalan** adlı çocuğu katlettiler.

- 14 Aralık 1990, Cizîra Botan'da **Şexmus Adlım** adlı yurtsever sömürgeci güçlerce kurşunlanarak katledildi

Sıraladıklarımız ordu, polis, özel tim ve korucu terörünün sadece özetlenmiş bir bölümüdür. Kitlesel tutuklamalar, işkence, köy yakma, kimyasal gaz kullanma, şehit gerillaların parçalanmış cesetleri, idam cezasına çarptırılmış çocuklar, ağır hapis cezaları vb. uygulamaların örneklerini sıralamadık bile.

Kitlelerin ulusal kurtuluş bilinci ve eylemi artış gösterdikçe, devlet de terörünü tırmandırmaya başladı. Eğer Türk devleti için yasa varsa, yasalar da bu teröre göre düzenlendi. Olağanüstü Hal yasaları, Nisan 1990 kararnameleri ve en son bu kararnamelerin ad değiştirmişi olan 430 sayılı KKK hükümleri, Kürdistan halkına uygulanan her türlü şiddeti meşrulaştırdı. 1985 yılında Türk ordu birliklerine dağıtılan bir genelgede, "a) İstihbarat sisteminin kurulması, b) Yıkıcı ve bölücülerin halktan, yeraltı unsurlarından ve himayeci dış güçlerden ayrılması (ESİRGEME HAREKATI), c) Tespit edilmiş şer unsurlarının kandırılarak, zorlanarak, tesliminin temini veya imhası (İMHA VE TAKTİK HAREKAT), d) Halk içindeki sempatizan veya muhalif unsurların siyasi, ekonomik, sosyal ihtiyaçlarının karşılanması ve ideolojik telkin suretiyle kendilerinin kazanılması (İÇ KALKINMA HAREKATI)" olarak özetlenen, daraltılmış özel harp taktiği, bugün halkın da hedef haline getirilmesiyle genişletilmiş ve tüm Kürt toplumunu soykırıma uğratmayı hedefleyen bir stratejik yönelime dönüşmüştür.

Devam edecek

Kürdistan'da NATO çevik kuvvetlerine hayır!

Türkiye ve Kürdistan halklarının ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinin kaydettiği gelişmeler karşısında tamamen çıkmaza giren 12 Eylül faşist rejimi; çareyi kukla hükümet aracılığı ile NATO'dan çevik kuvvet talebinde bulunmakta arıyor. Türk hükümeti bu amaçla NATO'ya resmen başvurarak Kürdistan'a çevik kuvvet gönderilmesini talep etti.

Faşist TC'nin bu çağrısı, Varşova Paktı'nın kendisi için bir tehlike olmaktan çıktığına inandığı günden beri kendisine yeni işlev bulma arayışında olan NATO'nun hesapları ile çakışmaktadır. Kendilerini dünyanın bekçileri sayan gözü dönmüş emperyalistler, saldırgan örgütü NATO'nun kuvvetlerini kendi sınırları dışında kullanmak, yani dünyanın hangi alanında bir devrim dalgası yükselirse oraya saldırtmak için öteden beri planlar geliştirmektedir. İşte çevik kuvvetlerin Kürdistan'a yerleştirilmesi, emperyalistlerin bu tehlikeli ve kirli planının pratikteki ilk adımı olacaktır. Bu nedenle, ilk etapta doğrudan Kürdistan halkını hedeflese de, tehlike başta Türkiye ve bölge halkları olmak üzere emperyalizmden zarar gören tüm dünya halklarına da yönelik ciddi bir tehlikedir.

Yaşamakta olduğu bunalımdan bir türlü çıkış bulamayan faşist rejim, Körfez'de ABD emperyalistlerinin yanında ve güdümünde savaşa girmenin bir çıkış yolu olabileceğini sanıyor ve bu amaçla hazırlıklar yapıyor. Oysa böyle bir durum benzer amaçlarla Osmanlı İmparatorluğunu Alman emperyalizminin yanında Birinci Dünya Savaşı'na sürükleyen ve yüzbinlerce yoksulun kanlarını boş yere akıtan İttihat ve Terakki paşalarının-kinden çok daha çılgınca bir macera olacaktır. Dolayısıyla böylesi bir çılgınlık faşist rejim için bir çıkış değil, tam anlamıyla bir çöküş olacaktır. TC'nin başlangıçtan beri yaptığı tüm savaş kışkırtıcılığına karşın devrimcilerin görevi emperyalist savaşa hayır demek ve halkların devrimci savaşını yükseltmektir.

Diğer yandan NATO çevik kuvvetlerini Kürdistan'a yerleştirilmesi için TC'nin öne sürdüğü gerekçeler tamamen göstermeliktir, Faşist TC'nin NATO'dan kuvvet istemesinin bir kaç temel nedeni vardır. Bunlardan ilk ve esas olanı Kürdistan ve Türkiye halklarının gelişen bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin bastırılmasıdır.

Faşist rejim, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini durdurmak için bütün olanaklarını seferber etmesine rağmen sonuç alamamıştır. On yılı aşkın süredir sıkıyönetimler, olağanüstü hal yasaları, mecburi iskan, sürgün ve sansür kararnameleri ile dizginsiz bir faşist devlet terörü biçiminde yürütülmekte olan dört başı mamur bir özel savaşa rağmen Kürdistan halkının bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini durduramamış, tam tersine Kürdistan'da mücadele kitlesel ayaklanmalar düzeyine varmış ve sorun dünya siyasal gündemindeki yerini almıştır.

Öte yandan Türkiye'de işçi hareketlerinde yeniden boyutlanan kabarmalar, faşist rejimi ürküten diğer bir olgudur. Zonguldak'ta 50.000'ne yakın maden işçisinden sonra 10.0000 civarındaki metal işçilerinin de greve başlaması ve genel grev kararının giderek somutlaşması; iki doğal müttefik olan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ile Türkiye devrimce hareketinin her türlü iş ve güç birliği için koşulların son derece el verişli hale gelmesi, faşist rejimin kendisini koruyamaz duruma gelmesi ve iyiden iyiye NATO'ya teslim etmesi sonucunu doğurmuştur.

İşte NATO çevik kuvvetlerine çağrının böyle bir dönemde gündeme gelmiş olması son derece anlamlıdır. Çeşitli emperyalist odaklar arasında bir takım çıkar çatışmaları ve çelişkiler bulunsa da, NATO çevik kuvvetlerinin Kürdistan'da konumlandırılması olasılığı yüksektir. AGİK konferanslarında Kuzeybatı-Kürdistan'ın silah indirim alanları dışında bırakılmasının bu planla yakından ilişkisi vardır ve bu şimdi daha iyi anlaşılıyor. Ayrıca ABD, Almanya, Belçika, İsviçre gibi emperyalist ülkelerden son aylarda önemli miktarda silah aktarıldı ve halen aktarılmaya devam ediliyor. Böylesi bir girişim, NATO'-nun Kürdistan'a doğrudan müdahalesi, Kürt halkına karşı savaş açması demektir. Bu karar, aynı zamanda Türkiye ve Ortadoğu halklarına, ilerici, devrimci güçlerine de yöneltilmiş ciddi bir emperyalist saldırıdır. Halklarımız emperyalizmin bu fiili saldırganlığına şiddetle karşı koyacaktır.

Avrupalı demokrat ve ilericiler!

Sizlerden alınan vergilerle hükümetlerinizin, en doğal insanlık hakları için mücadele eden yoksul halklarımız üzerine silah, savaş ve ölüm taşımasına izin vermeyiniz.

Türkiye ve Kürdistanlı devrimciler, demokratlar, ilericiler!

Halklarımızı her türlü haklarından yoksun bırakarak, ağır bir baskı ve sömürü altında inleten faşist rejim, yükselen devrimci mücadelemiz karşısında kendisini ayakta tutamaz hale geldiği için NATO çevik kuvvetlerinden yardım istemektedir. Eğer güçlerimizi birleştirerek halklarımızın ortak direnişini geliştirebilirsek, bu çağdışı, çürümüş kukla rejimi yerle bir etmek bugün her zamankinden daha olanaklıdır. Halklarımızın, işçi ve emekçi sınıflarının biricik kurtuluş yolu da buradan geçmektedir.

- Kahrolsun emperyalizm ve onun saldırgan gücü NATO!
- Kahrolsun emperyalizmin kuklası faşist TC!
- Yaşasın halkların bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm
- mücadelesi!
- Yaşasın enternasyonalizm!

Devrimci Birlik (PKK, TKP-Kıvılcım, TKP-B, DKP, THKP-C Acil, 16 Haziran) Devrimci Partizan, ATIK, TDKP-YDÖ, Kurtuluş Hareketi, EKİM-YDK, Devrimci Dayanışma, TİKB-Taraftarları Direniş Hareketi Almanya Taraftarları, Devrimci İşçi.

Destpêk di rûpela dawî de

Navên 45 şoreşger û welatparêzên ji daweya PKK a Mêrdînê hatine berdan ev in: **Abdullah Abak**, Şêxmus Beklo, **Suleyman Çoşkun**, M. Emîn Çayir, **Şakîr Eren**, Habîp Enez, **Mecît Gumuş**, Mehmet Kaya, **M. Îsa Kizil**, Abdulazîz Oktay, **Suleyman Solhan**, Osman Şen, **Fîkrî Tunç**, Mehmet Dîlek, **Abdulvahap Akin**, Ramazan Bora, **Îbrahîm Bîlen**, Halît Guleç, **M. Alî Huseyînoglu**, Demîr Ay, **Şemsettîn Ayetemur**, Eyup Erol, **M. Salîh Dundar**, Nevzat Fîdan, **Abdulcabbar Gezicî**, Huseyîn Işik, **Ahmet Oner**, Nazim Ozdurak, **Şêxmus Tay**, Huseyîn Duran, **Alî Demîr**, Sînan Korkmaz, **Muhammed Soyural**, M. Emîn Yalçin, **Mahmut Aslan**, Huseyîn Bariş, **Mehmet Şirîn Tunç**, Tacettîn Dolu, **Zubeyir Yalçin**, Mustafa Gezgor, **M. Emîn Yîgît**, Ahmet Demîr, **Beşîr Gozen**.

Mehkemeya vê daweyê roja 25'ê Kanûnê çêbû. Hîna 15 şoreşger û welatparêzên nehatine berdan hene. Em heya niha agahdarê rewşa vebir û encamê nebûne.

Lê ji bo teviya Kurdistanê guman heye ku hîna gelek şoreşger û welatparêzên din jî werin berdan. Ji ber ku, pirraniya van girtinan li dora sala 1980'an bûbûn û şoreşgerên ceza girtibûn, piştî sala 1990'an cezayên wan bi pirranî dawî dibin.

Greva birçîbûnê ya di girtîgeha Buca de, di roja 39'an de dawî bû

ÎZMÎR / 20 girtiyên ramyarî (siyasî) û du girtiyên "kirîmînalî", tev bi hev re 22 girtî, roja 19'ê Mijdarê dest bi greveke xwebirçîhiştinê kiribûn û livbaziya xwe roja 28'ê Kanûnê gihandin dawiyê.

Li gora daxweyaniyeka berpirsiyarên Komeleya Mafên Mirovan Şaxê Îzmîrê, ji daxwazên girtiyan 20 bend hatine pejirandin. Daxwazên di barê fermannameya Tebaxê de nehatine pejirandin. Hîna em agahdar nebûne, ka naveroka bendên hatine pejirandin an jî nehatine pejirandin, çi ne.

Girtî, di roja 36'an de greva xwebirçîhiştinê zivirandibûn rojiya mirinê. Berî vê livbaziyê jî girtî, serî dabûn greveke xwebirçîhiştinê. Di nava wan de endamê PKK **Fuat Kav** jî, gelek ji girtiyan paşê xistibûn hûcreyan. Ji berxwedana vê dawiyê hîna baş agahî negihane me, lê eşkere bû ku girtiyên bi navên **Ahmet Zincîrlî** û **Nevzat Kalaycî** nexweş ketine û wan rakirine nexweşxaneyê.

Di "dadgeha" Amedê de welatparêzekî Cizîrî yê bi navê Abdulkadir Aslan hate kuştin

CIZÎRA BOTAN / Roja 18'ê Kanûnê, di dema çêbûna mehkemeyekê de, di eywana "dadgehê" de welatparêzek hate kuştin. Welatparêz **Abdulkadîr Aslan** bi rengê ne girtî be, dihat pirsiyarkirin. Bi xwe ji gundê Sisirkê bajarê Cizîra Botan bû. Ji aliyê mirovkujên kirêkirî Mesut û Bahrî Yilmaz hate kuştin. Di domana vê êrîşê de welatparêzê bi navê **Ramazan Kasirga** jî birîndar ket.

Rojnameyên Tirkan vê bûyerê weke berberiyê spartin rûpelên xwe. **Abdulkadir Aslan**, ku hatiye kuştin, birayê **Adîl Aslan (Yasîn)** bû, ku roja 15'ê Mijdarê 1989'an gava têkoşerê ARGK bû, şehîd ketibû. Berî şehîd bikeve **Adîl Aslan**, tevlî gêrîllayên din êrîşan biribû ser cehşan û hinde "parêzkar" bi mirinê hatibûn cezakirin. Bi kêmasî çar çehş hatibûn kuştin. Piştî van bûyeran, birayê **Adîl Aslan** û hinde merivên wî hatibûn girtin û dihatin pirsiyarkirin.

Eşkere ye, ku ev bûyer ne berberiyek e. Rast û rast livbaziyeke terorê ye, ku ji aliyê MÎT û komên taybetî hatiye dirust kirin.

Di "dadgeha" dagîrkeran de navê zimanê Kurdî: "Zimanê nayê fahmkirin"

Ji ber ku welatparêzên bi navên Vedat Aydin û Zekî Okçuoglu di Kongreya Gelemperî ya Komeleya Mafên Mirovan de bi Kurdî peyivîbûn, hatibûn girtin. Ev herdu welatparêz û welatparêz Mustafa Ozer piştî pirsyariyan hatin berdan

AMED / Roja 28'ê Cotmehê li bajarê Ankara Kongreya Gelemperî ya Komeleya Mafên Mirovan (ÎHD) çêbû. Endamê şaxê Amedê **Vedat Aydin** di komcivînê de bi Kurdî peyivîbû. Abukat **Zekî Okçuoglu** jî axiftina wî wergerandibû Tirkî. Tevlî wan serekê Partiya Gelê Kedkar (HEP) Abukat **Mustafa Ozer** jî hatibû girtin. Paşê **Mustafa Ozer** hatibû berdan.

Pirsiyariya **Aydin**, **Okçuoglu** û Ozer roja 18'ê Kanûnê 1990'an di "Dadgeha Parastina Dewletê" de, li bajarê Ankara çêbû.

Ji bo şopandina mehkemeyê ji Tirkiyê, Kurdistanê û hinde welatên Ewrûpî gelek şopdarên piştgir çûbûn eywana dadgehê. Polis, li dora avahiya dadgehê serî dabûn amadekariyên dijwar. Demeke dirêj destûr nedan şopdaran, da bikaribin derbasî eywanê bibin. Li ser daxwaza abukatan, mehkeme paşê mecbûr ma, ku destûr bide hinek ji şopdaran da bikaribin derbasî eywanê bibin.

Gava hakim dest bi pirsan kirî, **Vedat Aydin** bi Kurdî bersiva wî da.

Gava ji wî hat pirsîn, "Ma tu Tirkî nizanî", **Aydin** bersiva xwe bi Kurdî da û got, "Ez bi tirkî dizanim." **Aydin** axiftina xwe domand û paşê axiftina wî ji aliyê mehkemeyê hate birrîn. Hakim paşê gotinên wî weha da nivîsandin, "Bi zimanekî neyê fahmkirin axifî û dema ev hate nivîsandin keniya."

Dema **Aydin** vê bihîstî, bi Kurdî got, "Ez ne bi Tirkî, ez bi Kurdî keniyam."

Kêliya kesbûna **Zekî Okçuoglu** û **Mustafa Ozer** hatî xwendin, ji bo wan hate gotin, "Tirk û Misilman." Herdu jî li dijî vê rawestîn. **Okçuoglu** got, "Ez tenê Kurd im." **Ozer** jî got, "Ez pêşî Kurd im û paşê Misilman im." Herdu ji, eşkere kirin, heke destûra peyva Kurdî neyê dayin, devê xwe venakin û wê mehkemeyê protesto bikin.

Abukat ji mehkemeyê xwestin, ku mafê parastina bi zimanê Kurdî were pejirandin û ji bo vê yekê wergervanek jî were bi nav kirin. Ev daxwaz nehatin pejirandin, û paşê mafê axiftinê jî êdî nedan abukatan. Li ser vê yekê abukat mehkemeyê protesto kirin û ji eywanê derketin.

Piştgirekî Ewrûpî jî di eywanê de da çepikan, her çendî mehkeme li dijî wî gelek caran gotinan got jî. Paşê mehkeme, bêyî ku tiştekî fahmbike, biryara berdana tevan da. Ev welatparêz, ji ber ku Kurdî axiftibûn hatibûn girtin, lê paşê ji ber ku Kurdî axiftin, hatin berdan jî; ev ji bo dewleta Tirk binkeftineke herî mezin e.

NÛÇEYÊN CÛRBECÛR YÊN BI KURDÎ

BISMIL / **Kesbûna şervanê şehîd eşkere bû.** Roja 29'ê Mijdarê 1990'an şervanekî ARGK ê qehreman narînçokekê (bombeyekê) avêtibû navgîneke komên taybetî û tevlî serleşkerekî du endamên komên xweser kuştibû. Di encama bûyerê de şervanê ARGK jî şehîd bûbû. Niha eşkere bû, ku şervanê qehreman ji gundê Girê Çolan, **Musa TOPRAK (Ferhat)** e.

GERCEWS / **"Parêzkarên" gundan çek ji dest avêtin.** Li gundê Kehniya Mezin bêhtirî 20 "parêzkarên" gundan çûn qereqola dijmin û çekên dijmin ji destên xwe avêtin. bi vî awahî dev ji "parêzkarî" û cehşitiyê berdan.

QAQIZMAN / **Nêçîrvan, endamên komên taybetî û sîxur derketin.** Berî niha çar kes li Qaqizmanê hunda bûbûn. Dewleta Tirk dabû bihîstandin ku çar nêçîrvanên bêguneh hatine revandin. Niha derkete holê, ku yek ji wan endamekî komên xweser, yek polis û dido jî sîxur in. Serleşkeriya ARGK li Serhedan da bihîstandin, ku ev çar kes ji aliyê gêrîllayan bi mirinê hatine cezakirin. Bûyer di destpêka meha Mijdarê de qewimîbû.

QAQIZMAN / **Kesbûna şervanên şehîd eşkere bû. Welatparêzê kal di şikenceyan de hate kuştin.** Roja 12'ê Mijdarê li gundê Akyayla şerek di navbera gêrîllayên ARGK û yekeniyên leşkerî yên dijmin de derketibû. Sê gêrîlla şehîd ketibûn. Navên şervanên şehîd ev in: **Azad** û **Doxan** û şervaneka ji navçeya Gogsî êrdima Erziromê.

Di dema şer de têkoşer di mala gundiyekî kal de bûn. Leşkerên dijmin gundiyê kal **Hacî Şamîl** jî girtibûn û tevlî xwe biribûn. Paşê vî welatparêzî di şikenceyên giran de, bi hovîtî kuştin.

ŞIRNEX / **Kuştineke cehşan a nuh.** Leşkerên dijmin û "parêzkar" roja 24'ê Kanûnê li dora zivinga Gewran gundê Biryanê berik reşandin ser çar nobedarên ocaxên komirî. Cerdevanên Mala Tataran li Şirnexê di vê bûyerê de nobedar **Musa Ugur** kuştin. Paşê jî nobedar **Naîf Zeyrek** girtin û wî dan ber şikenceyên giran.

QILABAN / **"Parêzkar" di qada navçeyê de lêdan xwarin.** Cerdevanên Mala Bayrê reşandin ser navgîneke ku diçû gundê Hîlalê û nesekinîbû. Piştî vê bûyerê, ku çi kesek nehatibû kuştin, cerdevan çûn navenda navçeyê. Li wir gel, wan da ber lêdaneke di qada bajêr de. Bi koteka polis û leşkeran, cerdevan karin xwe ji destê gel xilas bikin.

HEZEX / **Livbaziyeke vedana mayinan.** Roja 24'ê Kanûnê li nêzîkî Newala Hespistê, li ser riya navçeyê û gundê Haltanê, mayinek peqî. Mayin, gava trimbêleke tijî dar dibuhurî, peqî. Di encama peqînê de keyê gundê Haltanê Murat Uyanık û gundî Hikmet Gunduz mirin, kesek jî bi xedarî birîndar bû.

Hîna ne diyar e, ev livbazî ji aliyê kî hatiye çêkirin. Herweha, hîna diyar jî nebûye, ka yên hatine kuştin, piştgiriya kî dikiran.

BERWARÎ / **An "Parêzkar", an "Apoxwaz" an jî "Rêwî."** Dagîrkerên Tirk pîkoliyên giran li gundiyên Harxurê dikin; dibêjin, "An hûne bibin parêzkar, an Apoxwaz an jî rêwî." Bilî vê tehdîtê, gundî herweha di bin pîkoliyên giran de ne. Gundî, ji bo nebin "parêzkar" xwe amadeyê koçê dikin. Gundî niha pez û sewalên xwe difiroşin.

TÛX û XÎZAN / **Koma taybetî: "Me başê we kuşt, ma hûn dikarin çi bikin..."** Di kirinên komên taybetî û leşkeran de li van derdoran zêdebûnek xwe dide şanî kirin. Bê rawestan êrîşan dibin ser gundan, dafan diavêjin ser riyan, derketina kolanan qedexe dikin û tehdîtan dibarînin ser gundiyan. Dibêjin, "Qencê we mela **Îbrahîm Doner** bû, me wî kuşt, ma we karî çi bikira?.." Bi gotinên weha dixwazin gundiyan bînin provokasyonê.

ÇOLAMERG / **Sê welatparêz hatin girtin.** Roja 26'ê Mijdarê Hinde welatparêzên bi navên **Yusuf Sutçu**, Osman Degîrmencî, **Alî Boga, Alî Kaya, Hidir Tunç** û **Cengîz Ergul** ketibûn destê dijmin. Sisê ji wan, ku derêxistin pêşiya "dadgehê", xistin girtîgehê. Sê welatparêz jî hatin berdan.

AMED / **Pêşmergeyekî ji başûr di ordîgehê de hunda bû.** Di qampa li Amedê de **Mêrem Remezan Bîdax**, da bihîstandin, ku mêrê wê **Ehmed Bîdax** ji roja 17'ê Kanûnê pêve hunda bûye. **Mêrem** serî da waliyê Amedê û roja 26'ê Kanûnê nameyekê gihand walî. Di nameya xwe de weha nivîsîbû:

"Şeş zarokên me hene. Mêrê min **Ehmed** dem bi dem ji bo debariyan tevlî hevalên xwe diçû sûkê. Roja dawiyê, roja 17'ê Kanûnê dîsa çû sûkê, lê dîsa venegeriya. Ez ketime nava tirsê. Ez nizanim çima vengeriya ye. Lê ez vê dizanim; berî wê rojê bi rojekê, berpirsiyarê qemqê polîsê bi navê Sabrî û polîsekî din bi navê Fîkret ê sivîl wî ji malê biribûn cem xwe. Bi wî re axiftibûn. Lê çi gotibûn wî ez nizanim. Ez û zaro, ji ber hundabûna wî, em perîşan ketine. Em bê xwedî mane..."

Berî vê bûyerê jî, bi hevkariya sîxur û ajanan, gelek pêşmergeyên di qempan de, bi destê dewleta Tirk ketibûn destê Iraqê. Guman heye, ku dîsa bûyereke weha pêkhatibe.

ANKARA / **Mûkûrhatî wê werin çekdar kirin.** Weka ku di rojnameyan de hatî nivîsandin, kesên "sûd" ji Zagona Poşmaniyê standine, wê werin çekdar kirin. Rojnameya "Hürriyet" di nûçeyeke xwe de li ser vê pirsê weha nivîsîbû: "Di vê dema dawiyê de mûkûrhatî (îtîrafkir) bûne hedef. Da ev kes bikaribin xwe bi xwe biparêzin, wê werin çekdar kirin."

Zagona Poşmaniyê di meha Sibatê sala 1985'an de hatibû danezane kirin. Gelek derfetên weke yên diravî, cihê kar, ameliyata rû, guhartina cih û hwd. ji bo mûkûrhatiyan hatibûn pêşkêş kirin. Lê dîsa jî Şahîn Donmez, Mehmez Gîrgîn, Îbrahîm Gungor û gelek bêbextên din, nekarîbûn xwe ji mirinê rizgar bikin. Niha dewleta Tirk di vê barê de jî ketiye nava bêgaviyê. Riya parastina mûkûrhatiyan, tenê ji nebûna mûkûrhatiyê derbas dibe...

SKENDERÛN / **Serokê Komeleya Mafên Mirovan (ÎHD) Hasan Huseyîn Reyhan hate girtin.** Reyhan, bi hiceta ku li cem wî weşanên qedexe hebûn, hatiye girtin. Pirtûkek bi postê ji wî re hatiye şiyandin û polîsan dest daniye ser. Roja 21'ê Kanûnê avêtin ser mala wî û li pirtûkê geriyan.

Piştî sehkirina mala wî, Reyhan hate girtin. Wî birin û xistin girtîgeha li bajarê Meledî. Gava wî xistin girtîgehê, ji bo protestokirina vê nemafiyê, Reyhan dest bi greveke xwebirçîhiştinê kir. Huseyîn Reyhan, Kurdekî welatparêz e. Roja 24'ê Kanûnê hîna di greva birçîbûnê de bû.

GEVER / **Her şevê komên xweser narînçokan diteqînin.** Endamên MÎT û komên xweser bi armanca tirsandina girsên gel, hema her şevê li gelek derên navçeyê narînçokan (bombeyan) diteqînin.

Piştî teqandina narînçokan diavêjin ser malên welatparêzan û cihên mîna çayxaneyan. Bi vî awahî dixwazin di nava mirovan de tirsê belav bikin. Ciwanên Geverê van leyistokên dijmin bi hişyariya xwe di avê de dibin. Herweha serî didin livbaziyên cûrbecûr jî, da gel berê xwe bide li ber xwe danê. Gerîna bi hev re û xwendina xweşxaneyên bi hev re, ji bo ciwanên Geverê, bûye weke serpêhatinekê.

WAN / **Encûmanên (heyetên) navnetewan li Kurdistan digerin.** Di hefteya yekemîn a meha Kanûnê de, encûmaneke ji Rêkxistina Bijijkên Nenasîna Tixûban, çû Kurdistanê. Du berpirsiyarên vê rêkxistinê (yekî ji Belçîka û jineke Hollandî) li êrdimên Wan, Çolamerg û Sêrtê gereke şopandina rewşê pêkanîn. Çûn kîjan derê, da nekaribin tiştekî bişopînin, dagîrker her babêt zehmetî derêxistin pêşiya wan. Berpirsiyarên Komeleya Mafên Mirovan ji li kêleka wan bûn û bêhtir ev, ji bin kontrolên hişk hatin derbas kirin. Dagîrker xwestin endamên encûmanê bibizdînin û lewma li kêleka kontrola kesanî, gelek caran bi demên dirêj wan li ser riyan rawestandin.

Encûmaneke duwemîn ji pênc parlamenterên Belçîkî jî, roja 26'ê Kanûnê berê xwe da Kurdistanê. Ev parlamenter tevlî vê gera şopandinê bûne: Willy Kypers (Senatorê Partiya Yekîtiya Gel), Jef Sleecx (Mebûsê Partiya Sosyalist), Hugo van Dienderen (Partiya Keskan a Çep), Hugo van Rompaey (Partiya Gel a Fillehan) Tijl Declercq (Parlamenter). Encûman, gera şopandina êrdimên di wan de gund hatine valakirin, gera bajaran û qempên penahan xistiye bernameya xwe. Ev ger, roja 5'ê Çilê 1991'ê wê bigihe dawiya xwe.

AMED / **Pêşmergeyekî ji başûr Nîşana Mafê Mirovan stand.** Kargeha çêkirina solan a Emerîkî, ku bi navê Roebek dihê nasin, vê salê Nîşaneke xwe ya Mafê Mirovan da pêşmergeyekî ji başûr. Ev sazî her salê nîşanên weha belav dike.

Pêşmerge Ekram Maî (28 salî), ku li bakurê Kurdistanê di qempekî penahan de dimîne û peyvdarekî penahan e, vê nîşanê stand. Lewma nîşan girt, ji ber ku "li hemberê zilm û şikenceyan kariye wê dilêriyê bide şanî kirin, da berpirsiyariya gelê xwe bike." Ev nîşan di navnetewan de xwediyê hirmeteke bilind û buha ye.

AMED / **Dengbêjekî Kurd ê kop (seqet) ji bo heşt sal û nîv cezayê hepsê yê giran girt.** Dengbêjê Kurd ê Amedî **Adnan Sêvik**, ku ji diya xwe ji herdu lingên xwe kop hatiye dinê, ji ber ku di mehên Cotmeh û Mijdarê de, di dema grevên xwebirçîhiştinê de stranên bi Kurdî gotiye, wî dabûn mehkemeyê. "Dadgeha" dagîrkeran ceza giran ji bo heşt sal û nîvê da wî, lê hîna nehatiye girtin û xwe vedişêre.

Adnan Sêvik 23 salî ye. Bi stranên xwe di greva xwebirçîhiştinê de, livbazîkaran kiribû nava şahiyê. Paşê wî bi hiceta "kêrîkirina welat" û "bûyina endamê rêkxistineke kêrîkar" dan mehkemeyê.

Biryara girtina wî û cezaya hepsa giran li dermafê wî, bûye tiştekî vebir. Ji ber ku dengbêj xwe vedişêre, dagîrkeran biraye wî girtine û xistine girtîgehê.

Rojnameya me **Berxwedan**, piştî ku agahdarê bûyerê bû, salox gihand Rêkxsitina Azadiyê (Amnesty International) li bajarê London, da alîkariya dengbêjê kop bike.

STANBOL / **Hemû hejimarên rojnameya "Yeni Ulke - Niştimana Nuh" û kovara "Ozgur Halk - Gelê Aza" dihên komkirin.** Hejimarên 9 û 10 yên rojnameya "Yenî Ulke" û hejimarên 1 û 2 yên kovara "Ozgur Halk" bi fermana "dadgeha" dagîrkeran hatin komkirin.

Rojnameya "Yenî Ulke" ji ber nivîseke Dursun Alî Kuçuk (endamê PKK û di girtîgehê de ye) û ji ber nivîseke Îsmaîl Bêşîkçî hate komkirin. Birêvebirê rojnameyê Gunay Aslan daxweyaniyek çêkir vê biryarê protesto kir.

Kovara "Ozgur Halk" ji, ji ber nivîseke li ser şerê taybetî hate komkirin. Berî niha jî hejimara 8 rojnameya "Yenî Ulke" hatibû komkirin û belavkirina rojnameyê hatibû qedexe kirin.

Brûsknameyeke pîrozbahiyê ji seroketiya Partiya Karkerên Kurdistan – PKK re

Ji Sekreterê gelemperî yê Partiya Karkerên Kurdistan (PKK) Abdullah OCALAN re.

Hevalên di Komiteya Navendî ya PKK de

Silavên hevaltiyê,

Em hêzên pêşverû yên ku li Yugoslavya cih digirin. Pîrozbahî û silavên xwe yên hevalbendiyê bi bîranîna 12 saliya damezirandina Partiya we ya pêşeng pêşkêşî û diyarî we dikin.

Ev koçbera ku, herêma me Rojhilata Navîn tê de dijî gelek pêwîst e. Ji lew divê hêzên pêşverû yên di herêmê de hîma xwe bikin yek û mentîqê bi kêmtirîn ziyan ji mirinê bi dûrxin.

Di vê demê de em dibînin ku awira cihanî tev bervî aloziya Xelîcê hatiye kişandin. Mêtingerên Sihyonîst jî vê deliveyê bi dest xwe ve tînin û fêdeyê jê dibînin. Li aliyekî mirov dibîne ku, her çendî ji dest tê macirên Soviyetê li ser xaka Filistînê niştecih dike. Li aliyê din jî bi her hovîtiya xwe êrîşî serhildana gelê Filistînê dike û lêdanên mirinê lêdixe. Wekî ku tê zanîn li vê dawiyê ne mirovahiye-ke nuh bi derheqê girsên gelê Filistînê li mizgefta Eleqsa kir.

Rewşa ku Lubnan tê de dijî ber bi baş bûnê ve diçe. Em dibînin roj bi roj ew hêz, rêkxistin û komikin bi împeryalîzmê ve girêdayî tune dibin û bê hîm diminin.

Hevalên bi rêz,

Em têkoşîn û xebata we ya şoreşgerî, a ji bo pêkanîna serxwebûna Kurdistanê û azadiya gelê Kurd mafdar dibînin. Bi rastî ev şoreşa ku hûn seroketiya wê dikin, serbilindiyeke ji tevayî gelên Rojhilata Navîn re.

Xebata we ya çekdarî, a ku ji 15'ê Tebaxa 1984'an ve li ser bingeha şerê gerîlla destpêkiriye, îroj li her êrdim û navçeyên Kurdistanê belav bûye, xurt û bilind bûye. Belê, ev şerê gerîlla bû sedema serhildanên vê dawiyê, ên ku bi rûyê mêtingerê Tirk ê faşist ve teqiyan.

Têkoşîna gelê Kurdistanê, ji bo rizgariya netewî, di bin seroketiya partiya we de, perçeyeke ji wan têkoşînên gelên Rojhilata Navîn li dijî împeryalîzm, sihyonîzm, faşîzm û paşverûtiya herêmê. Qonaxa ku ev têkoşîn tê de li berxwe didin şanî me dike ku Dinamikiya şoreşgerî ya gelên Rojhilata Navîn gihaye çi bilindiyê.

Duh gelê Filistînê, da xuyakirin ku serhildan û pêdariya gel darê xwesipariyê dişikîne û na hêle ku bigihêje armancên xwe. Îro jî gelê Kurdistanê vê rastiyê dide ber çavan û ji bo mafê xwe yê çarenûs, ji bo serxwebûn û azadiyê ditêkoşe û serî hil dide.

Hevalên bi rêz.

Bîranîna 12 saliya damezirandina partiya we me digihîne hev. Em jî careke din hevalbendiya têkoşîna gelê Kurdistanê dikin. Ew têkoşîna ku di bin seroketiya Partiya Karkerên Kurdistan (PKK) de lêdanên giran li dijminê xwe yê mêtinger dixe û gel ji serxwebûnê nêzîk dike.

Li gel silavên hevaltiyê.

– Yekîtiya gelemperî ya Xwendekarên Filistînî - şaxê Yugoslavya

– Rêkxistina Partiya Komonîst a Lubnanî - şaxê Yugoslavya

– Rêkxistina Eniya gelî ya rizgariya Filistînê - şaxê Yugoslavya

– Rêkxistina Eniya rizgariya Filistînê - şaxê Yugoslavya

– Rêkxistina Eniya demokratî ya rizgariya Filistînê - şaxê Yugoslavya

– Yekîtiya Xortên Demoqratî yên Lubnanî - şaxê Yugoslavya

– Rêkxistina Partiya Komonîst a Filistînî - şaxê Yugoslavya

– Yekîtiya Xwendekarên Welatparêzên Urdinê - şaxê Yugoslavya

– Partiya Gel a Demoqratî ya Urdinî (Heşed) - şaxê Yugoslavya

Yekîtiya Xwendekarên Welatparêzên Kurdistan
şaxê Yugoslavya

7.11.1990

"Dost û hevalbendên PKK tevlî şadîmaniya Oktoberê li Yekîtiya Sovyet dibin"

Silavên Şoreşgerî û lehengiyê

Em xwendekarên Kurd, li bajarê Daxistanê (Yekîtiya Soviyet), silavên germ, ji giyanê we û yên li serê çiyan, ji gerîllayên qehreman re, ew gerîllayên ku rûmeta gelê me diparêzin dişînin.

Hevalên bi rêz,

Dîrokê rûpelên xwe yên sipî, reş û sor vekirine. Xinizî, lehengî û mêranî tê de tê dîtin. di vê sed sala ku Atom tê de gihaye bilindiyeke mezin, li Kurdistanê rastiyek derdikeve holê. Riyeke rast xwe şanî mirov dike. Ew jî riya azadî, rûmetî û riya serfiraziya gelê Kurd e. Riya ku mêtingerên faşist bê jiyan dike.

Di salên 70 yan de ramana serxwebûn û azadiyê tovên xwe reşandin. Ji zanîngehên faşîzmê ev ramana şoreşgerî derket û li ser tevayî welatparêzan, li her gaveke Kurdistanê belav bû. Li şûna ku zindan bibin cihên xwesipariyê, bûn zanîngehên berxwedan û qehremaniyê. Çiyayên Kurdistanê bûn bargehên leşkerî û pozberiya NATO kirin.

Belê, gelê me di bin duruşmeya "Kurdistaneke serbixwe û azad" û bi seroketiya Abdullah OCALAN, ji razanê hişyar bû û êdî dest bi tolhildanê kir.

Em îro dimeyzînin ku, bi hezaran ji girsên gelê me amadene jiyana xwe ji bo niştimanekî azad û serbixwe pêşkêş bikin û bi lehengiya xwe dîwarê bê dengiyê biçirînin.

Herkesê Kurd ê niştiman perwer û welatparêz, ê ku li ser xaka welat û dûrî welat dijî, xwe bi rûmet dibîne, xebata xwe di bin ala ERNK de pêşve dibe. Di bin duruşmeya "Her tişt ji bo rizgarkirina perçeyekî welat" alîkariyên diravî û giyanî diyarî şoreşa me ya netewî dikin, roja hesabdayînê ji dijmin re vedikin.

Em xwendekarên Kurdistanê yên li derveyî welat (Yekîtiya Soviyet), bawerîya me bi vî şerê mafdar û bi serok APO pir bilind e.

Em soz didin gelê xwe û sond dixun bi xwîna şehîdan, ku emê roj bi roj cihê xwe di vê xebatê de bilind bikin û bi delameta xwe ya mirovahî rabin. Eşkere û tazî bikin wan noker û xwediyên modelên Frensî û bazirganên dozê.

Di 7.11.1990'de ji bo bîranîna şoreşa Oktober a bilind, girûpek ji hevalbend û dostên PKK tevlî rêveçûna ji bo vê bîranînê bû.

Di vê rêveçûnê de wêneyên serok APO, Lenîn û ala ERNK hatin hildan. Di vê meşa girseyî de ala Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan li ezmanê Yekîtiya Soviyet pêl da û xwe bi her kesî da şanîkirin û mizgîna Sosyalîzma gel a rast diyar kir.

Li derdora nîv seetekê ev kesên hevalben di Televizyoneke navçeyî ya bajêr de şanî bûn.

– Em li hember şoreşa rûmet û şerefê dest girêdayî namînin!

– Careke din hezar silav ji Serok APO re!

– Silav ji gerîllayên li ser çiyayên Bagok, Şirnex, Gabar û Cûdî re!

– Silav ji deştên Amed, Nisêbîn û Munzurê re!

– Silav ji Şikeftên Agirî, Dêrsim û Helepçe re!

– Silav ji zanîngeha berxwedanê, zindana Mazlûm, Diyarbekrê re!

– Silav ji gelê Kurdistanê, yê berxwedanvan re!

Yekîtiya Xwendekarên
Welatparêzên Kurdistan
Yekîtiya Soviyet - 7.11.1990

Rewşenbîriya welat dixwaze çawa ye?

Abdullah Osman

Hevalên birêz,
silavên herî baş ji we ra!

Ez ji we ra gotarekê dişînim, hêvîdar im ku, hûn biweşînin. Ez bawerim ku zehf witarên tûj û rastîdar li ser tehzîkirina çavpehnî, tirsonakî û lezokiyên rewşenbîrên Kurd pêwîst in.

Yek ji taybetiyên çeqelan ev e ku, bi bîra xwe ve naçin nêçîrê (rawê, awê), lê eger bi rê ve û ji nişkê ve rastî laşeyekî werin, li ser goşt û hestiyên işk digrine hev. Ew laşe dibe ku, bi lepên cinawirekî birçî û xwedar hatibe êxistin, an jî ji ber nexweşiya pîrbûnê ketiye mirinê. Qeşmer jî bi xwe va dilîze; jiyana wî lîstik e; destkarê wî qeşmerî ye. Ger taybetiyên herduwan bighînin hev, jê taybetiyeke nuh çêbibe, ev dibe yek ji taybetiyên hinde rewşenbîrên Kurd, ên ku îroj bi bextê gel û welatê Kurd dilîzin û bazarganiyê pê dikin.

Li katê ku, cihên derveyî, biyanî, ji dagîrkeran û piştgiryarên van, çend hestiyên rût diavêjin pêşiya wan, ev kes jî bi pehlewanî dibezin wir û hin caran jî li ser van paşmahiyên hişk qirtikên hev gezdikin. Lê di wê demê de, ger dagîrkerên wan xwe diyar bikin, xwe peyda bikin û li zengil bixin, ev kes zû direvin; ger çeqelên me, bêhna welatparêzekî bikin, niznain çawa û li kuderê xwe veşêrin. Zengilê dagîrkeran wan ditirsin e û dilivîn e, bêhna welatparêzan jî di civînan de wan pirr diqeherîn e û dicirifîn e. Li hember wan welatparêzan, ew di qulên dijminên serxwebûna welat de şêr in, xwe xwedanê Kurdistanê dibînin, lê ji aşkeretiyê pirr dilerizin. Bi rastî ew bin şil in, lezok, leqok, xwesipar û tirsonek in.

Ji ber ku welatê me ne serbixweye, mixabin pirr kesên weha ji rewşenbîrên me peyda bûn e, beşekî mezin jî ji wan wek penahberan, xwendekaran û hw. hatin Ewrûpa û li vir cihgirtin. Çunkî Ewrûpa jî ne dosta serxwebûna gelê Kurd e, dewletên wê rewşenbîrên me mehfkirin kesbûna wan pîskirin û ew bi dûva xwe ve girêdan. Ewrûpiyan bi wan ra digotin: "Em xwedan zanistî û tiwêjîn in, emê bi we ra bibêjin, çi rast e û çi ne rast e, bê me hûn ne tişt in!" Ewrûpiyan hinde rewşenbîrên me berî her tiştî kirin penahberîxwaz, pişt re penahberên bê maf, dûra penahberên mafdar, piştra jî nîv Ewrûpî. Li dawiyê kirin hamwelatiyên Ewrûpî. Di encamê de, ev cure rewşenbîr, divê di bin fermanên Ewrûpa de, bi xwe û bi bextê gel bilîzin. Li gora berjewendên Ewrûpa bixebitin û nepakiyê bikin. Ji ber ku Ewrûpa wan têr xwarin û vexwarin dike, divê ew jî koletiya xwe gir bikin û hinekî bikine û xurt bitevgerin.

Çeqel ji birçîbûnê ditirsin û Qeşmer jî ji rastî û aşkeretiyê direvin. Ewrûpa hêlînekê dide van kesan û şanoyekê bexşî wan dike. Dibêje: "Hûn li vir bin, emê ji we re Kurdistanê sazbikin!" Peywendiyên Ewrûpa bi Kurdan re ji demeke dirêj ve hene. Ji dema ku împeryalîzma Ewrûpî çêbûye, dijîtiya Kurdan dike û ti caran nehêştiye, Kurdistan serbixwe bibe. Ji bo pêkanîna vê armancê, ji bo împeryalîzma Ewrûpî, kuştin, koçkirin û tunekirina gelê Kurd jî ne xem bû û ne xem e.

Di katê, dema ku imperyalîzma Ewrûpî, bi destên mêtingerên Ereb (li Iraqê) û Tirkên nijadperest û xwînvexwarên gelê Kurd li başur û bakura Kurdistanê, serjê dikir, koçdikir û êrîş dijî welatparêzan dibir. Di wê domanê de jî, ev cure rewşenbîrên me dihanî ser hev, bo dirustkirina komcivînên qeşmerî li ser babeta mafên miroveti li Kurdistanê. Ewrûpa û mafên miroveti?!

Îroj jî împeryalîzma Ewrûpa leşkerên xwe dişîne Kurdistanê. Piştî bêtara Helebçe û geliya Bazeh bi zihêrên kîmawî ya Almanî, niha doba Botanê ye? Leşkerên dagîrkerên Tirkên nijadperest, bi hovîtî, koçkirin û tunekirinê bi serê gelê me dihêne; bi ser ve jî niha Almanya dixweze leşkerên xwe di Botanê de bi cih bike, ji bo piştgiriya kolonyalîstên hov ên li dijî cenga serxwebûna Kurdistanê. Di dema împeryalîzma Ewrûpî alîkariya faşîstê Saddam bi çekan, peran, şarezayî û zihêran bê sînor dikir, gelê Kurd dihat kuştin, li bakura welat dihat şewtandin, çeqel û qeşmerên me jî, li Ewropa li gora berjewendên împeryalîzmê dicivilîn, komcivînên qeşmerî çêdikirin û li pê çend hestiyên hilweşî dibezîn.

Ewrûpa îro jî di navçeyên xwe de rewşenbîrên Kurd dicivîne û ji wan re dibêje: "Hûn niha bûn Ewrûpî, ti peywendiyên we bi bûyerên li Kurdistanê re neman, hûn gelekî bê nivîs û ziman in, werin em dersên zimanê Kurdî ji zarokên we re dirust bikin..." Ev kes jî, ji xebata serxwebûna welat direvin û bi rastî jî tên xapandin. Bi tiştên erzan û bê buha razî dibin.

Yekbûna zimanê Kurdî, xizmeta yekbûna gelê Kurd û serkeftina Serxwêbûna Kurdistanê dike. Ev rastiya împeryalîzma Ewrûpî ji 200 sal û vir ve beriya ev cure rewşenbîrên me naskiriye û niha jî bi temamî lê dipe. Ti caran împeryalîzm û koloniyalîstên Kurdistan fersendê ji dest xwe bernedin, ku prosêsa yekbûna zimanê Kurdî tê wernekin û hilneweşînin. Heta niha jî komplotên wan hene. Ew di dergûşa împeryalîzmê ya nerm û germ de dibêjin: "Em û ne kes". Ne Kes jî, yanî gelê Kurd e û xebata serxwebûna welat e. Lê ji ber ku ji gelê xwe bi dûr ketine, ti caran naxwazin vê gotinê hîn û fêrbibin: "Yekbûna zimanê Kurdî yê nûjen, bi xebata serxwebûna Kurdistanê û azadiya gelê Kurd ve sedî-sed girêdayî ye. Bi tenê wê serxwebûnxwazên welatparêz, berjewendên gelê xwe di yekbûna Kurdî ya nûjen de nasbikin. Û herweha: "Dijminên serxwebûna Kurdistanê bi xwe jî dijminên yekbûna zimanê Kurdî ne!"

Berlîn
28.10.1990

Rewşenbîr û hozanê nemir Xebat wê di dilê gel de herdem bijî

RENGÊ MIN

Ezim volqan, ez dikelim
Difûrim divêm biteqim

Ezim çira, ez agirim
êzanim, ez hogirim

Rê ronahî dikim
Qadê şîn dikim

Bi xwîna xwe ez av didim
Birçîyan ez bi nan dikim

Bo piçûka ezê biçim
Ez Şoreş im, ez evîn im

Aaşîtî ez im, ez bi dilim
Dilbirîn im ez bahoz im

Gula şîn im, bihara sor im
Bi hêvîme ez dil girim

Welat diya minî pêşî
Kaniya evîn û êşî

Evîna te ez helandim
Derd û kula ez kewandim

Ez bahoz û ba û pêt im
Dijî sitemkarî ezê lêdim

Groî te yadê canê min
Sînga te bûye warê min

Yadê tu bawerke ji min
Bawer im dawî serkevtin

1.3.1984

Dema ku milletek radibe ser piyan, serî hildide û radipere. Dema ku doza serxwebûn û azadiya çarenivîsa xwe dike, bê guman wê tiştê herî giran û buha bike gorî û pêşkêşî wê doza mafdar bike. Nexasim, dema ku baweriya xwe bi wê dozê were. Li aliyekî din, dema ku agirê şoreşê dest pêdike, ew rewşenbîr û hozanên şoreşger, dikarin wî agirî gurrbikin û roleke mezin tê de bilîzin.

Bi dermafê vê rastiyê gelek nimûne hene. Di şoreşên cîhanî de pir hozan, rewşenbîr, nivîskar û mûzîkvanên netewî xwe kirin goriya serxwebûna welat û azadiya gelê xwe. Can û xwîna xwe kirin find û mûm û pê riya serfiraziyê ronî kirin.

Di şoreşa Filistînê de nivîskar mezin **Kemal Nasir** heye. Ev kes helbestvanekî bi nav û deng e, giyanê xwe ji bo xweşiya jiyana gelê xwe diyarî kir û bû sembola rewşenbîrên şoreşger di nava gelê Ereb de. Her weha **Xassan Kenefanî** û hinde kesên din jî hene ku ji bo hebûna gelê xwe çûne ber kêndira daleqandinê.

Belê, şoreşa Kurdistanê jî, hemû refên girsên gel li hev civandin, yekîtiya gel afirand û ew li ser riyeke bi nirx, bi rûmet da meşandin. Da xuya kirin ku bi rastî ji serxwebûn û azadiyê bi rûmettir tiştek nîne. Ev duruşmeya di dilê gel de şêrîn kir û cihê wê bilind kir.

Hêrsa rewşenbîran, dîsa xurt û germ dibe. Di şoreşa me ya mafdar de cihekî bilind digirin û bê westabûn û rawestan ditevgerin û dixebitin. Bi rastî mirov dikare bêje bi bang, helbest û stranên xwe bûne dengên şoreşê. Ne tenê bi xam, nivîsok û tenbûrê. Lê belê tiştê ku digotin û dinivîsandin, wusa jî di warê karvanî de bi kar dihanin, di jiyana xwe de pêkdihanin.

Çi carî rewşenbîrên bilind, ên mîna hozan, şoreşger û nemir **Delîl DOGAN**, mîna mamostayê şoreşê, helbestvan **Hamîd AVCÎ** û bilbilê serxwebûnê, hozan û rewşenbîrê nirxdar **SEFKAN**, xwe ji bo hebûn û doza gel a rast nedane paş û ji qada rûmetê bi dûr neketin. Her weha Hozan û şoreşgerê dilgerm jî bi xam û xwîna xwe ji bo xebata serxwebûn û azadiyê tevgera xwe roj bi roj bilind dikir. Heya roja şehîdbûn û rewan pakbûnê bi welatê xwe ve girêdayî û kesên dilsozbûn.

Belê, hîn berdewame ev rêveçûna şervanî. Hîn xwîn tê rijandin û pêlên xwe bervî jor davêje, xurt dibe. Her ku xwîna mirovekî me dirêje, her ku çiyayê Kurdistanê yê hêzdar û cengawer, deşt û zozanên welatê me, her ku şoreşgerekî rewanpak hembêz dikin. Wusa ji gul û gulilik vedibin û dibişkivin. Dehl û zevî dixemilin. Nemaze dema ku Kurd û Kurdistan di bîr û baweriya felatê de dijîn.

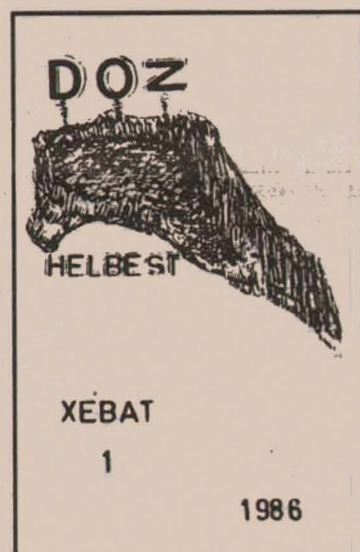
Dîsa xam û tenbûrê pişt dan ber hev, bi çek û tifingê re yekîtî sazkirin û bi hev re ketin eniya cengê.

Pesindarê çiyan, perwerê zozan, şikeftên kûr û Kela Mêrdînê, rêheval **Xebat**. Ew hozan û têkoşerê Kurdistanê, rind dizanî bû ku çawa rewşenbîrî di şoreşê de rola xwe dilîze. Baş dizanî bû ku çawa dost û dijmin ji hev cuda dibin û çawa pênivîs û tenbûr mîna tifingan li ser çiyan deng didin.

Belê, dilê wî hêlîna gelê wî bû. Her dem, mirovekî dev li ken, peyv şêrîn û xweş bû. Li hêla din jî, li hember feodal, kevinperest û qirêjên civatê kesekî bi kîn, girr û hêrs bû. Li hember dijminê mêtinger û dagîrker jî rêberê sînor û tixûbên çêkirî bû. Gerîllayên ARGK, di ser wan sînor û tixûpên çêkirî re derbasî qada germ dikirin û neyar li hember xwe diqijiland. Mîna bazekî ku nayê girtin karvanê şoreşgeran dibir û dihanî.

Dema ku rêheval **Xebat** tembûra xwe berhembêz dikir, her tişt dihanî ziman, berxwedana zindanan, şerê li ser çiyayên Botanê û Kela Mêrdînê ya berxwedanê. Çi tişt ji bîra nedikir, şehîdên serxwebûn û azadiyê yeko-yeko jiyan dikirin û ewana di dilê wî de mezin û bi qdir û qîmet dibûn.

Ji ber ku rêheval **Xebat** gelek qehremanên şer dîtibûn, bi wan re dabû-standibû, ji ber ku pir hevalên wî yên dilovan û dilsoz, ên ku wî ew tev derbasê qadên şer kiribûn, mîna şehîd **Zinar**, şehîd **Şervan**, şehîd **Rûken** û **Dicle**, ... û şehîd **Cemîl**. Tevlîbûna şerê germ di dilê wî de bûbû hesreteke giran. Her dem di hesreta welat de jiyan dibû, pê re dikeliya û bê westabûn di destpêka helbesteke xwe de tim weha digot.

Li welat şer heye
wa hevalê min
Govenda min û teye
wa hevalê min
Çûna welat hesrete
wa hevalê min
Hêvî, xwestek tim ew e
wa hevalê min

Li cihekî din jî vê hesretê û dûr bûna ji şer û qada rûmetê, bi stiraneka xweş û şêrîn tîne ziman, weha dibêje:

Bê hews kirim vê dûrbûnê
Ebter kirim vê neçûnê
Li dora min serhildan e
Ez li benda teme çûnê
* * *

Aram nema da hilgirim
Hawîr xwe dibînim xwînê
Li ber çavan şehîdbûnê
Hiş, nema li vir dimînê
* * *

Ji bo demê ez deyndarim
Ger deyn nedim bar giranim
Dayîna deyn bi zanebûnê
Buhayê deyn şehîd bûn e
* * *

Bawerim ku çûn xuyaye
Ne dûr e, ew pir nêzîk e
Pir dilşadim bi vê çûnê
Dayîna deyn bo hebûnê...

Kela Mêrdînê, Dêrîka Çiyayê Maziya û Girê Sêvan, evîna dilê wîbûn. Her dem bi hesreta dîtina wan bû. Weha stiran davêtine ser wan û digot:

Hey Mêrdînê, hey Mêrdînê
Bûka welat, xemla jînê
Ma kî Kor e, te nabînê
emê te avdin bi xwînê

Di çavên feodal û reformîstan de, rêheval **Xebat** kelemeke tûj bû. Politika wan a çewt û ne rast tazî dikir û nerastiya wê derdixist holê. Ji her kesî re dida xuya kirin ku polîtîk û bîrdoziya rast a ku gel serbixwe û azad dike, ya Partiya Karkerên Kurdistan (PKK) ye. Ji ber vê sedemê, êrîşa wan kesên feodalîst, ên ku bi navê rêkxistin û komikên Kurdî pîlanên ku nakevin xizmeta gel çêdikirin, li ser rêhevalê me xurt dibû. Lê hema wî jî çi caran xwesiparî nedipejirand, her ku diçû ne rastiya wan dida ber çavan û ew ji bin perdeya ku xwe di bin de veşartibûn derdixistin û şût dikirin.

Rêhevalê nemir **Xebat**, dîwaneke helbestan bi sernivîsa DOZ nivîsandibû û kuta kiribû, Bêhtirî wan bi stiran û awaz pêşkêş kiribûn.

Bi rastî dema ku mirov dîwana wî ya helbestan vedirêse, bê guman welatparêzî û girêdana wî bi welêt re berî hertiştî xwe şanî dikin. Her beşên ku têkiliya xwe bi jiyanê re hebûn naveroka helbestên wî bûn. Folklor, civat, evîna sembolîk, welatparêzî û şoreşgerî bi pozikê xama xwe dihanî ziman û di warê karvaniyê de herçendî ku jê dihat bi kar dihanî û xwe ji xebatê nedida paş.

Hevalê riya serxwebûn û azadiyê **Xebat**, folklor perwer bû, evîndarê niştiman û dîlan û semayên kurdî bû. Bi her hebûna xwe çand û hunera netewî diparast. Mirov dikare bêje li gel şoreşgeriya xwe kesekî çand parêz bû.

Sembola xortan, xwendevanan, hozan û rewşenbîran, hogirê bilind **Xebat**, heya dilopa xwîna xwe ya dawiyê fedekarekî, bê dudilî bi seroketiya partiya xwe ve girêdayî bû. Lewmajî di dilê herkesî de cihê xwe çêkiribû.

Dema ku birêket û berê xwe da qada şeref û namûsê. Bi tenbûr û dengê xwe yê şêrîn bangî diya xwe dikir û digot:

Dê destên te ramûsim,
tu jî serê min
Ez bêjim dayê, tu,
bêje kurê min
Bêjim bi xatirê te,
bêje oxir be
De megrî yadê,
megrî yada min

Belê, negiha mirad û meqseda xwe, bi Mêrdîna xwe jî şanebû. Di Êlûna 1990'î de piştî ku grûpeke şervanan derbasê ser qada welat (Mêrdîn) dike. Bi berxwedaneka mezin li dijî hêza dagîrkerên Tirk şehîd dikeve.

Lê hema sond û peyman be, emê riya te berdewam bikin û armanca ku te ji bo wê canê xwe da pêkbînin. bizanibe tu di dilê me de nemirî.

H. Sefqan

Çand * Pîşe * Wêje

Kêliyek ji lêdana dil

Bêrîvana min,

Min bibexşîn, demeke dirêj buhurî û min tu name ji te re bi rênekirin, dibe ku sedem ew bazê çav belek be, yê ku nikarîbû ji ber mija li ezmanan û dûmana barûdê, nameya min ji ser vî çiyayê ku êdî poz gihaye sînga ezmanê heftan bigihanda nava destên te yê şêrîn û şepal. Lê dibe ku sedem ne ew be, gelo di gumana te de sedem çibe? Tu ji kerema xwe destûrê bide bavê xwe da ku ew bersiva vê pirsê bide. Delala min, tu baş dizanî bavê te, ji serê beyanê, dema ku roj çavên xwe vedike û ta ku dikeve razanê, di keft û lefteke gira de ye. Roj bi roj bar giran dibe, her ku birîna qehremaneki me dilopan dike, hewqas jî barê bavê te giran dibe û kîna di dilê wî de hêrs dibe.

Delala min,

Çiqas tu mîna vî bayê sivik, ê ku hênik hênik di ser pesara çiyan re dixuşe û xwe davêje ser rûyê min, têyî bîra min. Ew herdu lepên te yên bi çûk, dema ku min di ser rûyê xwe re dibirin, dîsa ev bayê delal wê rojê tîne bala min. Ez di vê kêliyê de te tînim ber çavan. Belê, çiqas ew bejn û qama te şêrîn dibe dema ku tu van rextên fişekan bi ser sînga xwe de berdidî û piştana Botanî bi ser de girêdidî! Gelo tu dizanî piştana rengîn girêdî? Xeman nexwe, heke te nizanîbû wê hevala Delal ji te re girêbide. Nebêje min "ez hîna bi çûkim, min tifing neteqandiye, ez nizanim biteqînim..." Na, nebêje ez mezin bibim hinge. Divê tu ji niha ve hînî teqandinê bibî, divê tu ji niha ve bizanibî meşa çiyan çiqas dirêj û zor e, divê tu li benda roja were nemînî, tu dizanî çima? Ez nema ji te dihêvişim (vedişêrim), girînge ez êdî hertiştî ji te re bêjim û rastiya ku ev gerdûna li ser dimeşe şanî te bikim.

Dema ku zarokên cîhanê, bi rojên cejnê şadibin û heya ku devê wan vedibe dikenin, wê demê ên mîna teji li ber dîwaran istuxar û belengaz hêstirên xwînî bi ser dememên xwe yên sêvîn de dibarînin û kezeba dayîka ku li rex dilore disojînin. Di rojên cejn û şahiyan de keçikên mîna te bi gazên kîmawî diqewûrin û tu kes bi ser wan de dilopek hêstir nabarine. Na keça min, kes nabêje yê mirî kîbû, çima mir, tewan çibû, guneh çibû, gelo kevir û kuç avêtin ewran, stêrkên şevan vemirandin, an şerê cîhanê yê sêwemîn li darxistin..?

Tu kesê van pirsan bike nîne, dibe ku hebûna me Kurdan ji xwe re mirin dibînin. Tu kes ji me hezanke, heke bi dest wankeve wê we keç û lawikên bi çûk di zikên diyan de bi sungiyan bikujin. Ez rewşa cîhanê weha dibînim, tu çawa dibînî?

Bêrîvan!

Tu têgihiştî ez çima dibêjim were? Da ku tu kes nikaribe careke din bi tere bêje xwe tazî bike; û bi te bilîze. Nebêje ez hîna bi çûkim, bi min nalîzin. Na, ew hov in, mirovahiyê nizanin, ma te Helepçe ji bîra kir! Negot in ev bi çûk e, ev pîr e û evjî hîna bi jiyanê şanebûye. Hûr û girs dane ber xwe.

Belê wê bêjin "bavê te rêgir e, terorîst e, mirovkuj e". Lê bizanibe yê ku ji mirovan hezdike bavê teye, yê ku xwîna xwe ji bo parastina mirovayê dirjîne ji dîsa bavê teye.

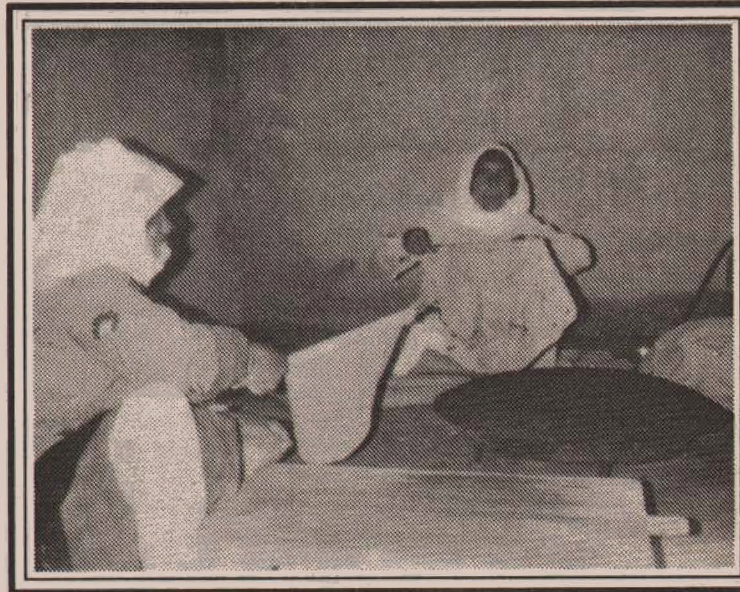
Li vir hertişt heye. Jiyana ku tu bi şev û rojan lê digerî û li ser dinalî, li vir e. Wêneyên Serok APO ji hene, tu dikarî serbest bilin biki û bangki "Bijî Serok APO! Bijî PKK!.." Tu kes nikare dengê te qedexe bike. Li vir, tuyî şêr, tuyî piling û tuyî egîd. Gelo yê ku bi te karibe kiye! Ez guman nakim ku hîna hatibe rûyê cîhanê. Wêneyên şehîdan bi xwe re neyne, ew bi xwe li vir in. Tenê tu dikarî wan di dilê xwe de veşêrî. Bila haya te ji dil hebe, vê demê diz gelek in, welatê me di nîva rojeke ronak de dizîn, wê çawa dilê te nedizin!

Bêrîvana min!

Dema ku tu hatî û me hevûdu nedît, ezê tifinga xwe ji te re yadigar bihêlim. Bila tu xurtbî, bila hêstir ji çavên te neyên xar û bila dilê te keser û hizrîngan nekişîne. Hewce nîne ku tu li min bigerî, hingê bizane ku ez bi qehremanî şehîd ketime û min heya dawiyê li berxwe daye. Heke te xwest were li laşê min bimeyizin, şerme dema ku lêdana fişengê di pişta min de be, na! Devê birînê di sînga min deye.

Ez li benda hatina teme. Ji bîra nekî, di nava gerîllayan de navê min Ehmedê Xanî ye. Li gel silavên min ên şoreşgerî û bi xatirê te.

Bavê te
Ehmedê Xanî

Ev çîrok ji bo gulîlkên nuh dibişkivin, ji bo zarokên Kurdistanê hatiye nivîsandin û pêşkêşkirin.

ŞENGÊ Û PENGÊ

Hebû tunebû keriyekî pez bê serî û bê binî. Di nav vî keriyê mezin de, hebû bizinek, bextê vê bizinê weke rengê wê reşbû.

Bizina bext reş, hedî hêdî dimeşî. Zikê wê mezinbû û li ber zayînê bû, kerî bi lez diçû lê bizina reben barê wê pir giranbû, kerî ji bizinê dûrdiket.

Bizina kedî, ma bi tenê bê xwedî. Kavilek ji xwe re dît, cî û warê xwe têde ji nuh çêkir. Demek bi ser de çû bizina reş za û du karên ciwan jêre çêbûn, yek bi navê Şengê û ya din bi navê Pengê.

Tu xem û kulên bizinê tunebûn, ji bilî êmkirina herdu karan.

Bizina reş ji beyanê diçû zozana da biçêre, êvarê ji vedigeriya û guhanên xwe pêşkêşî Şengê û Pengê dikirin.

Li ser herdû karê xwe, ji zilm û xedariya guran, geleki bi tirs bû. Ji ber vê yekê hergav dema beyanê, berî ku derkeve zozana, şîret li Şengê û Pengê dikir û ji wan re digot:

-Divê hûn derî ji tu kesî re venekin, gurê har wê were û we bixwe. Êvarê ezê ji zozanan vegerim û lnigê xwe li dîwêrxim û bêjim: "Şenga min, Penga min, diya we çû zozana, xwarî pelê Kuzwana, şîr ketiye guhana, werin dana". Piştî vê gotinê hûn dikarin derî vekin, ji bilî min hûnê derî ji kesî re venekin.

Bi vî rengî her êvar bizin ji zozanan vedgeriya, helbesta xwe ji Şengê û Pengê re dixwend û derbasî kavilê xwe dibû.

Li wê çolê gurekî har û xedar hebû. gur temaşekir, dît ku wa bizinek ji zozana tê. Gurê har bi dizî da pey şopa bizinê, ji bo ku kavilê wê nasbike.

Bizin giha kavil û Bankir: "Şenga min, Penga min, diya we çû zozana, xwarî pelê kuzwana, şîr ketiye guhana werin dana"!

Gurê har herdu guhên xwe miç dikirin û guhdardikir, ka bizin çi dibêje. Gur ev helbesta ji ber kir.

Roja din piştî ku bizin çû zozanan, gurê har berê xwe da kavil û lnigê xwe li dîwêr xist û bi dengekî stûr ban kir: "Şenga min, Penga min, diya we çû zozanan, xwarî pelê kuzwana, şîr ketiye guhana, warin dana". Deng çû Şengê û Pengê, herdu bi hev re mijûlbûn û bankirin: "Tu ne dayika meyî, tu gurê harî, tu dixwazî me buxwî, dengê te qalind e, dengê dayika me zirav e, em derî ji te re venakin."

Gurê har dev ji wan qeriya û çû bi hirçê şêwirî.

Gur jêre got: "Xûşka hirçê, dengê min ketiye û qirika min diêşe, ma çi jêre baş e, tu çi şîretê li min dikî?" Hirçê jêre got: "Divê tu du kîlo hingiv buxwî, ji bo qirikê baş e û hingiv deng zelal dikê."

Gur bi lez çû giha gund û êrîşî kewarê mêşan kir û hingivê têde hemû xwar.

Gur dengê wî bû weke zengil û bazda berê xwe da kavilê Şengê û Pengê. Lingê xwe li dîwêr xist û bankir: "Şenga min, Penga min, diya we çû zozana, xwarî pelê kuzwana, şîr ketiye guhana werin dana". Deng çû Şengê û Pengê û kêfa wan gelekî hat û derî vekirin.

Gurê har bi lez xwe çekir Şengê û Pengê û ew daqûrtandin.

Bû êvar bizina bextreş, bi kêf vegeriya mal, lê ne Şengê û ne Pengê, herdu ji ne di kêvil de bûn. Bizinê nerî, dît ku şopa gur xuyaye, da pey wê şopê, heya ku giha kovêlê wî. Bizinê bankir: "Gurê har, te Şengê û Pengê biriye, were dakeve meydanê emê pozekî li hevxin." Gur derrket û got: "Ez hazir im." Bizinê qoçên xwe tûj kiribûn, bazda û bi hêz qoçê xwe li zikê gur xist, zikê wî çirand û Şengê û Pengê derketin û bi kêf çûn guhane dayka xwe.

Mizgîn

Mizgîn li te Botanê,
va Artêş li kare pêşde tê
Dengê tifingên Partîzanan zêde tê
Li kêfa gelê me tê
Dijmin ji ber derba giran
bê hiş dibin
Noker hemî riswa dibin
Rûreş dibin
Nêrgiz li Botan geş dibin
Mizgîn li te wê xwendevan
Jar û xizan
Xaka te rizgar kin
ji dest koma dizan
Wê partîzan
Tev dakevin cenga giran
Wê bistirên saz û
sirûdên berxwedan.
Mizgîn li te
Nêzîke roja geş hilê
Wê bê buhar
Xwîna şehîdan rengê baranê
bişo birca belek
Dîwar û bircên wê kelê
Wê Sor bibin rengê gulê.
Wê barê bindestî ji
ser singa çiyayên te hilê
Şoreşgerên Artêşê wek
hîmên çiya wê dakevin
Alê bilind kin wê li ser
Gora Mem û Zîn û Melê[1]

(1)Mellê Cizîrî

Jan Dost

Dijmin bizane Kurd im

Ez Kurd im ser bilind im
Şêr û egîd û merd im
Welatê xwe naberd im
Dijmin bizan e Kurd im
Dijmin bizane mêr im
Wekî piling û şêr im
Şevger û şoreşgêr im
Dijmin bizan e Kurd im
Fîdekarê welat im
Her bi kar û xebat im
Wekî kewê ribat im
Dijmin bizan e Kurdim
Ez Kurdê dil birîn im
Ser Çiyayê Hemrîn im
Herdem çekan hilîn im
Dijmin bizan e Kurd im
Ne caş û pate xor im
Herdem çekan hilgir im
Ji bo welat birimir im
Dijmin bizan e Kurd im
Kurd im welatparêz im
Herdem bi hêz û rêz im
Serpel û qol û hêz im
Dijmin bizan e Kurd im
Ez Kurd im serfîraz im
Şoreşgêr û serbaz im
Qada xwe ez dixwaz im
Dijmin bizan e Kurd im
Heta Fesla buharê
Gerîlla hatin xwarê
Ku binûdên Adarê
Dijmin bizan e Kurd im
Welatê min Kurdistan
Me dayê soz û peyman
Yan dê bejîm yan neman
Dijmin bizan e Kurd im

Melle Darî

ÇERXA GEMARÎ

Aşîtiya çerxa gemarî çima xwe naçirrînî
Çima fedî nakî tu ta hîn bi nav jî dimînî
Van faşistan bi navî te zarok û zêç tune kirin
Di pişt te de xwe vedişêrin û tu wana dibînî

Şewata vê buharê bûye tîra ku li dil ket
Lê dilpijim ku ahîn bûye tofan û bi ser ket
Nizam mafê mirovan li kur wenda bû û ket
Dengê Lahayî û Cinêvê li kur ma û der neket

Wey bavo ez çi bêjim ji dest cîhana derewîn
Dibên: Durişm kuştin na, ne jî mirin, ne jî xwîn
Ne kuştina van fîlan û hin babetên ji masiyan
Nizam jê re çi dibêjin ev şewata li Pencewîn

Ew xelekên derewanin, aşîtî bi hêz çêdibe
Maf bi zorê tê dîtin ew, bar bi xwediyan radibe.
Koletî û bindestî namirê be rijandina xwînê,
Bi şehîdan gel firaz dibe û xweş al radibe.

Dilsoz

GIRTIYÊN CENGÊ, ŞIKENCEKARIYA SÎSTEMATÎKÎ YA DAGÎRKERIYA TIRK Û PIRTÛKA:

“12 Eylül Karanlığında Diyarbakır Şafağı”

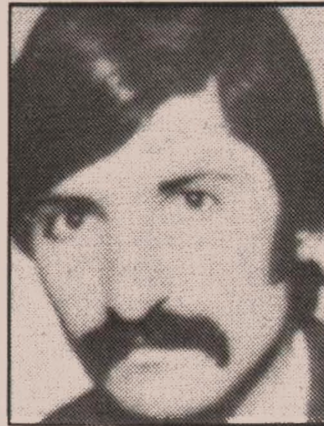
– Di Tariya 12'ê Îlonê de Berbanga Diyarbekrê –

Ji bo hindekî zelal kirina rewşa rewşenbîrên civata Kurdan, em guhên xwe bidin nameyeka nivîsevan, ku ji Yekîtiya Rewşenbîrên Welatparêzên Kurdistanê re şiyandibû:

«Min karta we ya ku dîmena zivistanê û rewşa bi êş û serbilind a welatê me li ser xuya bû, wergirt. Gava min belavokeka yekîtiya we xwandibû, pir dilxweş bûbûm. Yekgirtina rewşenbîrên me, bi riya navgîniya (wasitaya) wan, ronahîkirina paşeroj û pêşeroja me, gelekî girîng e. Berî ku em armancên yekîtiyê bizanibin, me xwast ku em li hundir, derbareyê rewşenbîrên xwe, lêgerînekê bikin. Ji bo vê yekê, em hem xwedî rewş û hem jî zeman in. Lê belê materyalên ku me bikaribûna jê sûd û kelkekê (istifadeyek) wergirin, tunebû. Bi alîkariya pirtûkên li ba me, gengaz (mumkun) nebûna deranîna rewşa me ya dîrokî, me dev ji lêkolînê berda. Rewşa "ronakbîr"ên welatê me yên di qonaxa feodaliyê de çawa ye? Ew mirovên ku îdeolojiya islamî form daye wan, bi çi awayî gelê xwe kirin biyaniya niştiman û nirxan? Feqiyê Teyran, Ehmedê Xanî li cem rewşenbîrên me çi ye? Wekî din jî, di serdema feodaliyê de, van kesên ku Quranê û pirtûkên oldariyê (dînî) dizivirandin ser zimanê me, merc û helwêsta (tewira) wan çi bûn? Bi şêweyeke diyar û eşkere vebir e, ku piraniya van "ronakbîr"an, di nav gelê me de rola Hespê Trûva leyîstine. Lê dîsa jî fêrbûna merc û helwêsta (tewir) wan, hûrlênêrîna berhemên wan, ji bo naskirina rewşa gelê me girîng e. Di dema tevgera Jon-Tirkan de, ew "ronakbîr"ên me yên ku li Ewrûpa û li Stanbolê dixwandin, rewşa wan jî bi serê xwe tenê babeta hûrlênêrînekê ye. Rewşa lawên axa û şêxên ku di xwendegeha taybetî ya Siltan Hemîd de dixwandin, rewşa komelên ku piştî şoreşa (îhtilala) "îttîhat-teraqî" ya sala 1908'an hatin damezirandin û di vê demê de hinde kovar hatin derxistin, ku rewş û pêwîstiya lêhûrnihêrîna wan heye. Rewş û rola wan "ronakbîr"an çi bûn? Çima naveroka neteweparêziya wan vala bû? Têkiliya kerta wan komeleyên ku damezirandibûn bi serîhilanînên ku paşê li welat destpêkiribûn, çi bûn? Di dema serîhilaninan de Elî Şêr, Nûrî Dêrsimî, M. Emîn Zekî hene. Divê mirov li ser van jî hûr bibe. Ez li vê derê jî dixwazim parantêzekî vekim; şayanê agahdariyê ye ku di serdema feodaliyê de, lêhûrbûna li ser Îdrîsê Bedlîsî û Şerefxanê Bedlîsî jî pêwîst e. Parantêza xwe digirim û derbasê roja me ya îroyîn dibim.

Divê mirov rewşa wan kesên di dema komarê de jiyane, rewşa wan kesên endam û rêvebirên DDKO, "R. Azadî" û rewşa wan hempayên din bi şêweyeke zanistî diyar bike. Cigerxwîn tenê bi serê xwe, şayanê hûrlênêrînê ye... Helbet wekî min li jor jî gotibû, kirina van hemû tiştan kar û barekî berfireh e. Eger li hundir li ba me materyal hebûna, wê gavê lêkolîn dê gengaz bibûya. Em nizanin, kêferateka we ya di vî bareyî de heya yan na? Eger em dixwazin bibin rewşenbîrên ji bo gel kêrhatî, wê gavê divê em mirovên berî xwe baş binasin. Bi çi awayî gelê me anîn ve derê? Çawa nirxên me yên çandî pêşkêşê hêzên biyanî kirin? Sûc û tewanbariya wan çi bû? Divê "rewşenbîr" piştî ku bersivên van pirsan dan, wê gavê, ev bersiv bibe alternatîfek ji bo deranîna cûreya rewşenbîrekî/a nuh. Di rojên buhurî de "ronakbîr" serê xwe çendîn bi beradayîtiyên serdestan dagirtibin, rewşenbîrên me yên îroyîn jî, divê serê xwe bi çanda rast a gelî, bi xwestek û daxwaziya gelî û bi îdeolojiya hemdemî ya gelî dabigire. Rewşenbîrê roja me, ew mirov e, ku dixwîne, lêdigere hûrdikole û tiştê ku fêrdibe, pêşkêşê gelê xwe dike. Ji bo rakirina zordariya li ser gel, van nirxan mîna manêvela (qiraseyê) bi kar dihêne. Em yên li hundir, dixwazin bi gelê xwe re bin. Em dixwazin çendîn ji destên me were, ji kul û derdên gelê xwe re bibin melhem û derman. Em dixwazin pêzanîn û ceribandinên xwe pêşkêş bikin û rojên li paş xwe jî vê bêjingê derbas bikin.

Eger hûn bikaribin di vî warî de alîkariya me bikin, emê pê gelekî dilxweş bibin. Di qonaxa pêşîn de, em dixwazin, eger di destê we de hebe, ji me re hûrkolîn û lêgerînên yekîtiya we yên li ser rewşenbîrên me, bişeyînin. Wekî dinê jî, eger hûn wan pirtûkên ku em li vê derê nikarin bibînin, bikaribin ji me re bişeyînin emê pê kêfxweş bibin. Lîsteya pirtûkan ev e: Mem û Zîna Ehmedê Xanî, Qewla Hespê Reşa Feqiyê Teyran, Kurd / Bazil Nikîtin, hemû volûmên (cildên) Kovara Jîn, Dîroka Kurdên Merwanî, Dîroka Dêrsimê... Wekî dinê jî pirtûkên li ser welatê me ku li dervayî welêt çap bûne û pirtûkên dinê ku em bi vê mebesteya xwe bikaribin jê sûd wergirin.

Dixwazim piçekî din rewşa me ji we re bibêjin. Em nêzî pêncî heval in. Rewşa piraniya me li dadgeha bilind e. Ji ber hebûna zemanê, em gelek dixwînin û dinivisinin. (...)

Eger tiştên ku hûn ji me bixwazin hebe, bê dudilî ji me bixwazin. Tiştên em dinivîsinin, eger derfetên (îmkanên) we hebin û hûn bikaribin çap bikin, emê ji we re bişeyînin. Eger hûn organa weşanî ya yekîtiya xwe ji me re bi rêbikin, wê baş be. Wekî din jî Kurdistan Report, ku bi almanî diweşe, ji me re bişeyînin.

Silav ji li hemû heval û hogiran.

M. Selîm Çurukkaya

Girtîgeha Ceyhan, 26. Çile 1990»

Nivîsevan, di pirtûka xwe ya bi navê **«12 Eylül Karanlığında DİYARBAKIR ŞAFAĞI - Di Tariya 12'ê Îlonê de BERBANGA DIYARBEKRÊ»** de, li ser rewş û dijwariyên girtiyên polîtîk nirxandineka li cî ya welê kiriye:

“Girtîgeh ji bo girtiyên polîtîk ne ciyê palvedan û ser piştê razan û her wisa roj jimartinê ye. Divê ev wisa nebe. Ji bo mirovê têkoşer bi girtinê, têkoşîn kuta nabe. Ew di pergal û hoyên nû de û bi şêweyeke cihêtir têkoşîna xwe berdewam dike. Dibe ku li hundir navgîn û azîneyên têkoşînê werine guherandin, lê belê têkoşîn ji derva jî bêhtir li vê qadê xwe li ser domanê dike 'ferz'. Çawa ku ji bo her têkoşînekê rêxistinek pêwîst e, her wisa jî, rêxistin ji bo têkoşîna li girtîgehê pêwîst e. Bêyî rêxistinekî li dar, bê posîde (tesîr) hiştina polîtîkaya berdirêj a dijmin ne gengaz (mumkun) e. Lewra **M. Xeyrî DURMUŞ** û **Mazlûm DOGAN** bi vê zanebûnê dest bi kêferata li dar xistina rêxistineke şoreşger kirin. Wekî di pêkanîna hemû cûre rêxistinan de, dê rêxistina girtîgehê jî bi materyalên mirovên heyî bihata pê. Ji bo vê yekê rewşa hemû girtiyên girtîgehê hat nirxandin. Li gor bingeha helwêsta (tewira) wî/wê ya li derva, li şikenceyê, li gor bingeha jiyana wî/wê ya li girtîgehê, jêhatîbûn, zanabûn, kerta girêdayîbûna wî/wê ya bi partiyê re, van xalan hat li ber çav girtin û li ser wan rêxistiniyeke dendikî hat damezirandin. Ji vê dendikê re erka bi rêxistinê ve girêdana hemû girtiyan hat dayîn. Di wê mêjûyê de, erînî yan jî neyînî, ango mirovê çak û mirovê neçak, li gora helwêsta wî/wê ya li hember polîs dihat pejirandin (qebûl kirin). Merc û prensîba bingehîn a helwêsta li cem polîs 'serîdan lê belê sir nedan' bû. Gava ev dûrişm (şiar), mîna merc û prensîbeke bingehîn hat dîtin û rewşa hemûyan li gora helwêsta wan a bi vê mercê re hat nirxandin; wê gavê her diçû yên pêwîstiyên vê dûrişmê dihanîn cî, kêm dibûn. Ji ber kêmbûna ceribandin û pêzanînan, li ber gelş û pirsan bi helwêsteke serpilkî (sathî) nêzîkî dihat kirin. Ji ber bi serpilkî lênihêrîna pirsan, li hember hinde mirovan gelekî hişk û req dihat axeftin û têkilî danîn. Ji ber vê çendê, heya palaftina (tasfiye) mirovan ji bê cî dihat kirin. Yek ji gelş û pirsên di girtîgeha '1 No' ku li ser girtiyan kor û posîdeyeke neçak dikir, ev bû. Li vê derê em çêla 'serîdan lê belê sir nedan' tiştekî nebaş bû, nakin. Ji bo her komûnîstek ev merc û prensîba bingehîn e dema ew bikeve destê polîs. Lê belê em dibêjin ji bo her komûnîstek... Em, vê merc û prensîbê ji bo sempatîzan û dilxwazek, ji bo welatparêzek û ji bo namzet (aday) ên kadrobûnê bingeh nagirin. Eger em vê merc û prensîbê ji bo hemû kesên di serpilkên (seviyeyên) cihêreng de, ku têkilê têkoşîna serxwebûna Kurdistan bûne bingeh bibînin, wê gavê em li ber rastiyê çavên xwe digirin. Pirbûn yan jî hindikbûna mirovên ku li polîs verisîne, ne tenê girêdayê viyana (îradeya) mirov e. Çawa ku viyana mirovî girêdayê hinde tiştan e, her wisa jî viyan bi girêdayê hoyên objektîfî re, xurt yan jî qels dibe. Li polîs veristin yan jî ne veristin, bi girêdayê posîde û pêkkiriyên wek biryardariya şoreşgerî re, zanebûn, fîdakariya bêserûbin, hezkirina welat, gel û proletarya, serpilka beşdarbûna girsan bi têkoşînê, helwêsta kesên tevî wî/wê hatine girtin, pozîsyona bi dest ketinê, belgeyên ku ketine destên polîs û hwd re ye.

Dema nirxandina helwêsta li şikenceyê ya kesekî dihê kirin, beyî ku van tiştan li ber çavan werin girtin, tenê 'serîdan lê belê sir nedan' mîna pîvan were girtin, serencama ku ji vê derkeve dê bi şêweyeke neyînî rojên dahatî bigire binê posîdeya xwe 'serîdan lê belê sir nedan' tiştê herî îdeal e. Her dem hejimareya mirovên îdeal kêm e. Ger rêxistineka şoreşger a girtîgehekê tenê ji mirovên îdeal pêk were, wê gavê ev rêxistin dibe, rêxistina hindikiyan. Eger ev rêxistina hindikî xwe baş bi girsan girê nede, têkiliyên xurt bi wan re çêneke, li ber êrîşên dijmin nikare hebûna xwe biparêze.

Kemal PÎR yek ji wan mirovên îdeal ê li cem me bû. Gava derketibû dadgehê, îfadeya tehqîqata wî tune bû. Li Kurdistanê her kes ne dikaribû û nikare bibe wekî Kemal PÎR. Ji ber vê yekê dema me rewşa mirovan dinirxand, diviya ku me li gora vî tiştî nirxandin bikira û pîvanên dinê bidîtaya. Ceribandin û pêzanînên me yên heyî, li ber derxistina me ya analîzên nuh, dibûn asteng. Ji bo sûd û kelk wergirtina ji ceribandin û pêzanînên welatên din, me çend pirtûk xwendibûn. Van romanan her dem çêl û kada mirovên îdeal dikirin. Yan jî bi gotineka dinê me her dem wan kesên îdeal ji xwe re mîna nimûne û nîşan digirt û li ser kesên dinê em ranediwestiyan û me ne dikaribû ji helwêstên wan dersan derxista û ji xwe re bikira kelepor. Ji bo nimûne, di pirtûka romana bi navê 'Ew mîlîtanek bû' de, kesê bi navê Van Troî ji wan kesên îdeal dihê jimartin. Di romanê de, hêl û helwêstên wî yên erînî û berxwedankar hatiye ber bi plana pêşî derxistin, lawazî û qelsokiyên wî hîç nayête çêl kirin. Nivîsevanê/a pirtûka 'Şerê Berxwedanê' çêla xwe kiriye û li polîs û li zindan bûye xwedî helwêsteke nîşandar û nimûne. Nivîsevan bîra her şoreşgerê ku vê pirtûkê bixwîne, dema têkeve destê polîs dê lehengê pirtûkê ji xwe re dike nîşan û nimûne, kiriye. Lê belê bîr kirin û bi cih anîna pêwîstiyên bîr û hizirê, tiştên cihê ne. Ev cûdabûn dema li polîs dozaja (mîktara) şikenceyê dihê bêhtir kirin, wê gavê bi şêweyeke zelaltir xwe nîşan dide.

Li hember gelek kêmasiyan, dîsa jî di girtîgeha '1 No' de, pêşiyê navenda (merkeza) rêxistinê û paşê jî yekeniyeke ji sê kesan pêkhatî bi navendê girêdayî hat li pê danîn. Yek kesek ji yekeniyê hat berpirsiyariya diravî, yek berpirisyariya perwerde kirin û yê mayî jî berpirsiyariya têkiliya bi girsan. Li dervayê vê jî, li her şikbeyekî (koxuş) berpirsiyarek hat xuya kirin ku kar û barên cihêreng bi rê ve bibe. Li şikbeyên ji şargehan yên ji pakiyê, yên ji kar û barên xwarin, vexwarin û çay berpirsiyar hatin xuyakirin. Navendiya rêxistinê ji bo lênihêrîna tiştên girîng, car ji caran diciviya ser hev û bi kadroyên xwe civîn çêdikir.

Piştî ku rêxistin bi vî cûreyî ji jor ber bi jêr ve hat li pê danîn, gelş û pirs hatin xuya kirin û rêxistin bi kûja lênihêrîna xwe, dest bi ketina nav kêferata veristina pirsên heyî kir. Ji bo perwerde kirina girsê, nivîsên semîneran hatin amade kirin û ew ji bo girsê hatin xwandin û bi wan hatin têgihîştindan. Hemû kar û bar dest pê kir ku bi ferman û diyardan (talîmat) ên rêxistina navendî bibe. Her bi vî awayî di dîroka Kurdistanê de ev cara yekemîn bû ku bi pêşengdariya proletar rêxistineke ramyarî ya girtîgehê, dihat pê. Ev rêxistin, di demeke kin de, hemû girsê me yê li hundir li dora xwe civand û kir yekpare. Hêzeka bi dîsîplîn hat çêkirin. Rêxistinî tenê di nava tara girtîgeha '1 No' de nema. Bêşek ji welatparêzên ku beşdarê têkoşîna serxwebûnê bûbûn û hatibûn girtin, di girtîgeha 'îstîhkam' û di girtîgeha '2 No' de diman. Girtiyên li van girtîgehan jî hat bi rêxistinkirin û ew yekeniyên ku hatibûn pê, bi navendê ve hatin bestin.

Ev rêxistinên ku li zindanan bingeha PKK dihanîn pê, dê rojên pêş de têketana nav têkoşînên dijwar, têkçûnên çendemî (muwaqet) tam bikirana, têkoşînên mazin bi rê ve bibirana û serfiraziyên mazin bi dest xistana. Di girtîgehê de, li tenişta rêxistina siyasî, hebûna rêxistina komun xwedî girîngiyeke mazin e. Rêxistineke ramyarî ya girtîgehê eger bêyî rêxistina xwe ya komun be, wê gavê ew rêxistineke komunîst nîn e, rêxistineke burjûwa bi xwe ye. Dema em 'Şoreşgerên Kurdistanê' me li girtîgehê dest bi li pê danîna jiyana bi komun kir, em xwedî hinde avantajan bûn: Lewra em ji wê roja xwe ya pêşî ku em mîna grûb derketibûn holê, me jiyana bi komun ji xwe re mîna merc û prensîbeke girîng dîtibû. Wê gavê, yên bi şêwêke profesyonel dest bi xebata şoreşgerî kiribûn, gengaziyên xwe yên heyî gihandibûn hev yan jî gengazî derhanîbûn holê û malên komunê danîbûn. Jiyana li malên komun, li ba kadroyan, jiyan û dîtina şoreşgerî pêşve dibir, hêl û dîtinên wan ên ez û ez û berjewendperestî qels û lawaz dikir. Ew mirovên me yên ku par ji vê babet jiyanê wergirtibûn, gava ketin girtîgehan ji yên dinan zûtir xwe bi vê jiyana komunê girêdan. Lê belê her çend mirov xwedî van awatajan be jî, di rewş û hoyên girtîgehê de danîn û damezirandin û bi kar anîna komunekî, wekî danîn û damezirandina rêxistineke ramyarî dijwar bû. Wekî di pêkanîna hemû tiştan de pêwîst e, di damezirandina komunê de jî kêferat, berxwedêrî û têkoşîn pêwîst bû. Berî her tiştî diviya ku pêwîstiya hebûna komunê bi girsan bihataya têgihîştandin. Lewra komûn navgîna herî girîng a têkoşîna girtîgehê ye. Komûn; hemû gengaziyên daringî (maddî) û ferhengî (kulturî) yên parçeyek ji jiyana me ya civakî ne û bîr û hizrên (fikrên) me yên ramyarî wan bi rê ve dibe; wan di pîvana gengaziyan de, bi şêweyeke kolektîfî wergirtin û bi kar anîn bi rê ve dibe.

DÛMAHÎK

DI HEJIMARA PÊŞÎN DE

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman a xwedî zozanên ku bi çiyan hatine pêçandin

SERHEDAN

- II -

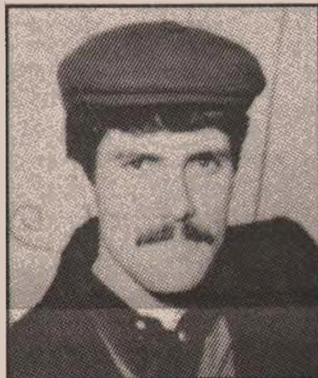
CIHÊN RÛNIŞTINÊ Û BELAVBÛNA ŞÊNÎ LI ÊRDIMA SERHEDAN

Êrdima Serhedan xwediyê tixûbekî gelekî dirêj e. Li Kurdistanê ji tixûbên Serhedan dirêjtir tixûbên çi êrdimekê nîn in. Dirêjahiya tixûbê Serhedan ê bi Yekîtiya Sovyetî re, biqasî 500 kîlometran e. Tixûbê bi rojhilatê Kurdistanê re ji biqasî 45 kîlometran e. Ji aliyê firehiya axê ji Serhedan, êrdimeke gelekî mezin e. Pîvana erdê Serhedan 18.557 km^2 ye. Erdê êrdîmê li dora 1.450 metran ji deryayê bilindtir e. Ev bilindî, ji bilindahiyên normal bêhtir e. Li ser her km^2 erdî 38 mirov dijîn. Hejimara şênî bi tevayî 700.238 kes e. Li êrdima Serhedan, li kêleka Kurdan, Azerî jî hene.

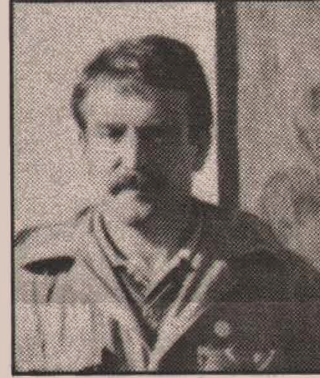
Cihên rûniştinê yên li êrdimê ji hevûdu dûr û kêm in. Ev jî, ji ber firehbûna erdê Serhedan weha ye. 15 navçe, 14 qopanî û 773 gundên Serhedan hene. Navçeyên Serhedan ev in:

Navçeya navendî bajarê Qersê: Di nîvê erdê êrdimê de avabûye. Bi navçeyên Têkor, Qaqizman, Selîm, Golan, Cilawûz û Zarûşad re xwedî tixûb e. Hejimara şênî 102.286 kes e. Pîvana erdî 1.384 km^2 ye. Li ser her km^2 erdî 74 mirov dijîn.

Mahîr CAN

Akîf YILMAZ

Îdrîs OKMEN

Suat ŞAHÎN

Li Serhedan, ji aliyê hejimara şênî ve navçeya mezintir e. 54 gund girêdayê navendê ne. Li navçeyê ajelvanî (xwedî-kirina candaran) û firotina wan berfireh e.

Navçeya Başan (Aralik): Li aliyê serê başûrê-rojhilatê êrdimê avabûye. Bi Yekîtiya Sovyetî, rojhilatê Kurdistanê, êrdima Araradê û navçeya Îdirê re xwedî tixûb e. Navçeya Serhedan a ji aliyê hejimara şênî ve, piçûktirîn e. Hijimara şênî 16.282 kes e. Pîvana erdî 911 km^2 ye. Li ser her km^2 erdî 37 kes dijîn.

23 gundên navçeya Başan hene. 219 kîlometran ji bajarê Qersê dûr e. Gundên navçeyê ji hev belav in.

Navçeya Golbertê (Erdexan): Dikeve bakurê-rojhilatê êrdima Serhedan. Bi navçeyên Zûrzûnan, Cilawûz, Îdir û bajarê Tirkiyê yê bi navê Artvîn re xwedî tixûb e. Li kendal û qontarên başûrê Çiyayên "Yalnizçamê" avabûye. Li bakurê Kurdistanê, navçeyeke ji navçeyên mezin e, berî her tiştî ji aliyê hejimara şênî ve. Hejimara şênî 62.600 kes e. Pîvana erdî 1.241 km^2 ye. Li ser her km^2 erdî 50 mirov dijîn.

Ji navenda Qersê 85 kîlometre dûr e. Du qopanî û 60 gund girêdayê Erdexanê ne. Deşta Erdexanê, yek ji deştên Serhedan ên pêwîst e. Li navçeyê ajelvanî bingehê debariya ekonomîkî yê serekî ye. Herweha karê kiştûkalê (zîreatê) ji li vir gelekî bi pêş ve çûye.

Navçeya Zarûşad (Arpaçay): Dikeve bakurê-rojhilatê êrdima Serhedan. Bi navçeya navendî, navçeyên Têkor, Cilawûz, Zûrzûnan û Yekîtiya Sovyetî re xwedî tixûb e. Deriyê tixûb ê bi Yekîtiya Sovyetî re li vir e. Ev derî, deriyekî ji yên pêwîst e. Hejimara şênî 58.982 kes e. Pîvana firehiya erdî 1.522 km^2 ye û li ser her km^2 erdî ji 39 kes dijîn.

Ji navenda Qersê 55 kîlometre dûr e. Pirraniya şênî, ji sedî 90, li gundan dimîne. Du qopanî û 81 gund girêdayê navçeyê ne. Debariya bingehîn li vê navçeyê ajelvanî (xwedî-kirina pez û sewalan) ye.

Navçeya Zûrzûnan (Çildir): Li bakurê êrdimê avabûye. Bi Yekîtiya Sovyetî, navçeyên Golbert, Cilawûz, Zarûşad û Xenêk re xwedî tixûb e. Gola duwemîn mezin li bakurê Kurdistanê li ser erdê Zûrzûnan e. Hejimara şênî 34.987 kes e. Pîvana firehiya erdî 1.416 km^2 ye. Li ser her km^2 erdî 25 mirov dijîn.

Pirraniya şênî, ji sedî 93.2, mirov li gundan dijîn. Du qopanî û 42 gund girêdayê navçeya Zûrzûnan in. Ji navenda bajarê Qersê 80 kîlometran dûr dikeve. Bingeha debariyê li navçeyê, ajelvanî ye.

Navçeya Têkor (Digor): Dikeve rojhilatê êrdima Serhedan. Bi Yekîtiya Sovyetî, bajarê Qersê, navçeyên Zarûşad, Qulp û Qaqizmanê re xwedî tixûb e. Hejimara şênî 27.104 kes e. Pîvana firehiya erdî 1.137 km^2 ye û li ser her km^2 erdî 24 mirov dijîn.

41 gund girêdayê navçeya Têkorê ne. Erdê navçeyê ji bo çinandiniyê gelekî rêdar e. Debarî bi bingehî bi riya kiştûkalê dibe.

Navçeya Golan (Mêrdenîk): Li rojavayê êrdima Serhedan avabûye. Bi êrdima Erziromê, navçeyên Selîm, Cilawûz û Golbertê û bi Tirkiyê re xwedî tixûb e. Hejimara şênî 58.168 kes e. Pîvana erdî 1.420 km^2 ye. Li ser her km^2 erdî 41 mirov dijîn.

Golan 77 kîlometran ji Qersê dûr e. Qopaniyek û 55 gund girêdayê Golanê ne. Ji sedî 86.2, mirov li gundan rûdinin. Golan navçeyeke herî kevnar e. Debariya bingehîn, bi ajelvaniyê dibe.

Navçeya Xenêkê (Hanak): Dikeve bakurê êrdimê. Bi Yekîtiya Sovyetî, Tirkiyê û navçeyên Dugurr, Golbert û Zûrzûnan re xwedî tixûb e. Hejimara şênî 35.566 kes e. Pîvana erdî 892 km^2 ye. Tundbûna şênî li ser her km^2 erdî 40 mirov e.

Qapaniyek û 41 gund girêdayê Xenêkê ne. Bingeha debariyê li ser ajelvaniyê bilind bûye. Xwedî-kirina pezî gelekî pêş ve çûye.

Navçeya Îdirê: Dimîne aliyê başûrê êrdimê. Navçeyeke mezin e ji navçeyên bakurê Kurdistanê yên mezin. Bi Yekîtiya Sovyetî, êrdima Araradê û navçeyên Başan û Qulpê re xwedî tixûb e. Hejimara şênî 77.887 kes e. Pîvana erdî 1.692 km^2 ye. Li ser her km^2 erdî 46 mirov dijîn.

Qopaniyek û 53 gund girêdayê Îdirê ne. 180 kîlometran ji bajarê Qersê dûr e. Bi bingehî debarî, bi ajelvaniyê dibe.

Navçeya Qaqizmanê: Dikeve aliyê başûrê êrdimê. Bi bajarê Qersê, êrdima Araradê û navçeyên Têkor, Selîm, Qamûşan û Qulpê re xwedî tixûb e. Hejimara şênî 46.612 kes e. Pîvana erdî 1.792 km^2 ye. Li ser her km^2 erdî 26 mirov dijîn.

Navçe 85 kîlometran ji navenda Qersê dûr e. Qopaniyek û 63 gund girêdayê Qaqizmanê ne. Debariya jiyanî, bi ajelvanî û kiştûkalê dibe.

Navçeya Dugurrê (Posof): Dikeve serê bakurê êrdima Serhedan. Aliyên bakur û rojhilat bi tevayî bi Yekîtiya Sovyetî re xwedî tixûb in. Herweha bi Tirkiyê re û navçeya Xenêkê re xwedî tixûb e. Hejimara şênî 23.389 kes e. Pîvana erdî 607 km^2 ye. Li ser her km^2 erdê Dugurrê 39 mirov dijîn.

185 kîlometran ji bajarê Qersê dûr e. Qopaniyek û 48 gund girêdayê Xenêkê ne. Kehniya debariyê bûye ajelvanî û karê kiştûkalê.

Navçeya Qamûşan (Sariqamûş): Li başûrê-rojavayê êrdimê navçeyeke mezin e. Bi navçeyên Selîm, Qaqizman û êrdimên Arared û Erziromê re xwedî tixûb e. Hejimara şênî 66.450 kes e. Pîvana erdî 1.951 km^2 ye. tundbûna şênî Qamûşan, li ser her km^2 erdî 34 mirov e.

Navçe 57 kîlometran ji bajarê Qersê dûr e. Du qopanî û 55 gundên Qamûşan hene. Kehniya debariyê ya bingehîn, bûye ajelvanî. Karên kiştûkalê ji heya pîvanekê dibe.

Navçeya Selîmê: Ev navçe Dikeve rojavayê êrdima Serhedan. Bi bajarê Qersê, êrdima Erziromê û navçeyên Golan û Qamûşan re xwedî tixûb e. Hejimara şênî 33.511 kes e. Pîvana erdî 1.011 km^2 ye. Li ser her km^2 erdî 33 mirov dijîn.

53 gund girêdayê Selîmê ne. 28 kîlometran ji bajarê Qersê dûr e.

Navçeya Cilawûz (Susuz): Dikeve nîvê êrdê êrdima Serhedan. Bi bajarê Qersê û navçeyên Zûrzûnan, Zarûşad û Golan re xwedî tixûb e. Hejimara şênî li Cilawûzê 23.087 kes e. Pîvana erdî 645 km^2 ye. Li ser her km^2 erdî 36 mirov dijîn.

Cilawûz 30 kîlometran ji bajarê Qersê dûr e û 53 gund girêdayê navçeya Cilawûzê ne.

Navçeya Qulpê (Tozan, Tuzluca): Li başûrê êrdimê avabûye. Bi Yekîtiya Sovyetî, êrdima Araradê û navçeyên Têkor û Îdirê re xwedî tixûb e. Hejimara şênî 33.297 kes e. Pîvana erdî 1.236 km^2 ye. Li ser her km^2 erdî ji 29 mirov dijîn.

Qapaniyek û 80 gundên navçeyê hene. Navçeya Qulpê 120 kîlometran ji bajarê Qersê dûr e. Kehniya debariyê ya bingehîn karê kiştûkalê ye.

(Hemû hejimarên li jorê ji statîstîkên sala 1980'an hatine wergirtin.)

ÊRDIMA SERHEDAN Û TÊKOŞÎNA ME YA RIZGARIYA NETEWÎ

Li êrdima Serhedan gelên Kurd û Azerî tevlihev dijîn. Li vê êrdimê, rêkxistiniya me ya rizgariya netewî hîna di dema xwe ya komî de, ji xwe re bingeh peyda kiribû. Dûv re jî pêşveçûneke gelekî bi lez ji xwe re birêvebir. Êrdima Serhedan, bi potansiyelê xwe yê welatparêz û şoreşgeriya xurt, herweha bi kadroyên xwe yên pêşketî, her demê cihekî pêwîst di têkoşîna me de girtiye. Êrdima Serhedan, li gora êrdimên Kurdistanê yên din, dikeve enişkek welatê me. Di demê de Serhedan pêşveçûneke taybetî kiriye parê xwe. Ji aliyê têkoşînê ve, çi jarî li vir derneketine holê. Girsên gel ên di bin pîkoliyan û di nava xîzaniyê de, ji rojên pêşîn ve li Serhedan, ber bi rêkxistiniya rizgariya netewî ve hatine.

Weke li gelek êrdimên Kurdistanê, wê potansiyela şoreşger û welatparêz a Serhedan, komên çep ên Tirkiyê ku sosyal şovenîst bûn, di nava xwe de pare kiribûn. Ev hêz, ji bo rawestandina pêşveçûna ramanê rizgariya netewî, serî dan komplo û êrişên çekdarî. Rêheval **Mahîr CAN**, ku ji çend şehîdên têkoşîna me ya rizgariya netewî yên pêşemîn bû, di komployeke weha de roja 11'ê Kanûnê 1978'an bi destê wan hate şehîd kirin.

Xwîna şehîdan nebû bingeheke ji bo tirsê. Li şûna vê, ev bûyer, pêşveçûna rizgariya netewî bêhtir lezand. Ciwanên ronakbîr bêhtir xwe bi têkoşînê ve girêdan.

Faşîzma 12'ê Îlonê, li Serhedan leza pêşveçûna têkoşîna me di riya rizgariya netewî de hindekî sist kir, lê nekarî têkoşînê birawestîne. Kadroyên ji Serhedanê, di zindanan de û li cihên din ên têkoşîna PKK de, delametên şoreşgerî yên demê bi dilsozî birin serî. Di sala 1982'an de, di **Berxwedana Rojiya Mirinê ya Mezin** de, li kêleka **Kemal PÎR** û **M. Hayri DURMUŞ**, rêhevalê ji Serhedan **Akîf YILMAZ** jî şehîd ket. Ev rêheval, di salên pîkoliyên faşîst de bû lehengekî ku li Serhedan hêvî û berxwedanê sistibû seriyê mirovan.

Heya sala 1982'an, demekê pêwendiyên Partiyê yên bi Serhedanê re hindekî sist ketin. Komek ji şoreşvanên Serhedan derketibû derveyî welat. Li Serhedan ji komek mabû. Di serê van de, rêhevalên **Yaşar ORGAN** û **Îdrîs OKMEN** hebûn. Li cem wan jî, rêheval **Ahmet KESÎP** û çend şoreşgerên din jî hebûn. Ev kom li Serhedan mabû. Ketibû bin êrişên dijmin. Têkiliyên bi Partiyê re hatibûn birrîn. Di bin hoyên sirûştî yên herî zehmet de û hoyên zivistanê yên dijwar de, gelek caran ji bê xwarin, sê salan di şargehên li çiyan de man. Di destê wan de tenê çend pirtûk hebûn û vê ji xwe re, di bin wan hoyan de, bes dîtibûn. Bi ser de jî, di bin wan hoyan de, herdemê karîn hêviyê deynin pêşiya gel. Bi baweriyeke mezin û bi hedareke pîroz, man li hêviya wê rojê, ku Partî bi wan re dîsa pêwendiyên xwe girêbide. Ev bûyer, pêzanineke weha bû, ku dikare pirtûkan tijî bike û bibe nimûneyeke herî buha.

Di dawiya sala 1982'an de komên rêber vegeriyan welat. Di serî de, pêwendiyên xwe bi êrdimên Serhedan û Araradê re danîn. Koma me qala wê kirî, wê demê, bi bêriyeke mezin dîsa pêwendiyên xwe bi Partiyê re danî. Ji vê komê, şoreşgerê mezin **Yaşar ORGAN** (ji Dêrsimê bû), di sala 1983'an de li başûrê Kurdistanê di encama bûyerekê de şehîd ket. Rêheval **Îdrîs OKMEN**, di meha Nîsanê sala 1985'an de, gava dixwest derbasî bakurê Kurdistanê bibe, tevlî 7 rêhevalên xwe, di komployeke Partiya Komunista Iraqê de ku partiyeke şovenîst e, şehîd ket. Lê şehîdên me, li êrdima Serhedan, berxwedanê pêşvetir birin. Şagirtê **Îdrîs** û **Yaşar** rêheval **Ahmet KESÎP** paşê di sala 1988'an de li Şemzînanê şehîd ket. Heya roja şehîd ketî, ji bo hêviyên gel bû motorê berxwedanê. Bû fermandarê mirina dijminan. Bi mîlîtaniya xwe, xwe gihand endametiya Komîteya Merkezî ya PKK. Navê **Ahmet KESÎP** niha li Serhedan, li ser zimanê her mirovekî ye. Êdî ew, bûye lehengekî gel ê nemir...

Gava em niha qala warê şehîdan êrdima Serhedan dikin, berî her tiştî rêhevalê **Vesîm ARAS (Cafer)** dihê bîra me. Li bajarê Stanbolê, li Libnanê, li Serhedan, li Gridaxê, li Şirnexê, li Berwarî û li Dihê, hema li her bosteka axê Kurdistanê, ev rêheval xebat birêvebiribû. Di meha Kanûnê sala 1987'an li Çiyayê Gebarê, di dawiyê de şehîd ket. Rêheval **Cafer** bûbû berpirsiyarê êrdima Serhedan jî. Dîsa, di meha Hezîranê sala 1989'an de rêheval **Suat ŞAHÎN (Rûbar)** û di vê sala 1990'an de jî rêheval **Yaşar Xoca** şehîd ketin. Ji êrdima Serhedan hîna gelek şehîdên me hene, ku divê em li ser wan binivîsinin...

Êrdima Serhedan, êrdimeka me ya şehîdan e. Êrdima Serhedan, êrdimeke leheng û qehremanan e, êrdimeke tovê berxwedanê ye. Li vê êrdimê berxwedan bi xwînê hatiyê lêkirin, dara jiyanê bi xwînê hatiye avdan. Têkoşîna me ya rizgariya netewî, bi riya şehîdên xwe, li ser vê bingehê xwe bi gel re girêdayê.

Vê rojê Serhedan, bi şehîdên xwe, bi berxwedana xwe, bi gêrîllayên xwe yên li çiyan û bi livbaziyên xwe yên rizgariya netewî, bûye êrdimeka me ya weha, ku bibe layiqê navê xwe. Ev rewşa Serhedan, di şoreşa Kurdistanê de, wê bibe peleke zêrîn...

DI HEJIMARA BÊ DE:
Êrdima ARARADÊ

Sala Serîhildanan sala 1990'an bi livbaziyên girsên gelî û gêrîllayan li paş ma

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

NÛÇEYÊN GIRSÊN GELÎ Û GÊRÎLLAYAN

GEXÎ - NAZMIYE

Li derdorên navçeyên Gexî û Nazmiye (Kislê) şerekî mezin: Dora 10 şervanan şehîd ketin

DEP û DÊRSIM / Yekeniyên dagirkeriya Tirkan ji nivê meha kanûnê pêve, li êrdima Dêrsimê, êrdima Mazra û êrdima Çewlikê dest bi operasyonên leşkerî yên berfireh kirin. Bi giranî berê xwe dan navçeyên Nazmiye, Gexî û Depê.

Ev operasyonên dijmin bêhtirî hefteyekê doman. Di domana van operasyonan de, di navbera navçeyên Depê û Gexî li derdorên qopaniya "Yayladere" û li derdorê bi navê Çeter navçeya Kislê şerên giran di navbera gêrîllayên ARGK û yekeniyên dagîrkeran de derketin.

Şerê pêşemin li dora "Yayladere" devera bi navê Çirikê çêbû. Di vî şerî de du şervanên ARGK şehîd ketin. Navê şehîdeki Hesen e û du şervan jî birindar ketin. Şervanên birindar karine xwe xilas bikin û niha rewşa wan geleki baş e.

Gundê Çirikê berî niha hatibû valakirin. Çirik di newaleke zûwa de dimine. Şervanên ARGK li vê derê hinde şargehên dizi (sixinak) avakiribûn, tedrîba leşkerî çêdikirin. Dijmin li ser vê agahî standibû. Operasyoneke tunekirinê bire ser deverê, lê nekari biserkeve.

Şervanên ku karîbûn çembera dijmin bişikînin, guman heye, ku ji hev qut û belav bibûn.

Paşê hinde şerên giran li devera Sterê navçeya Nazmiye çêbûn. Encama van şeran bi vebirî hîna diyar nebûye. Weke ku dijmin da bihîstandin, tev bi hev re 11 gêrîlla şehîd ketine. Gel jî, ji bo vê hejimarê, dibêje heye ku rast be. Heya niha dijmin, cendekan nedaye çi kesî, û şanî çi kesî jî nekiriye. Lewma diyar nebûye, ka kî ne yên şehîd ketine. Guman heye, ku dijmin çekên kîmî jî di vî şerî de bikaranî be. Hîna jî dijmin, nahêle kesek here cihê şerî.

Hinek welatparêz dibêjin, ku yên li Nazmiye şehîd ketine, ne endamên ARGK ne. Dibêjin ev endamên rêkxistina bi navê TİKKO ne. Lê ev rêkxistin vê yekê nepejirand. Guman heye ev nûçe ne rast e û yên şehîd jî şervanên ARGK ne.

ŞEMZÎNAN - ÇEL

Dagîrker şerekî mezin û hejimara kuştiyên ji xwe dan veşartin, lê paşê ev eşkere bû

WAN û CIZÎRA BOTAN / Di meha Mijdarê de yekeniyên dagîrkerên Tirk tevlî "parêzkarên" gundan ên cehş ji aliyê navçeya Çelê derbasî başûrê Kurdistanê bûn. Li ser tixûb ketin dafeke gêrîllayên ARGK. Weke nûçeyên gihane rojnameya me, ji hêzên dijmin gelek leşker hatine kuştin û deh "parêzkar" jî ketine destê gêrîllayan. Hêzên dijmin paşê, tevlî gelek birindaran xwe paş ve kişandine. Nûçevanên me yên li Wanê û Cizira Botan vê agahiyê gihandin me.

Em agahdar bûn, ku di meha Cotmehê de li Şemzînanê jî şerên bi vê nolê çêbûne. Ji ber ku ev şer di derdorên hatine valakirin de bûne, dagirker karîne şeran û hundabûnên ji xwe, heya niha veşartî bihêlin.

AMED

Li Amedê dagîrker derketin nêçîra ciwanan: Bêhtirî 100 xwendekarên zanîngehê hatin girtin

AMED / Xwendekarên zanîngehê roja 21'ê Kanûnê, bi armanca protestokirina qirkirina dagîrkeran li navçeya Licê û piştgiriya berxwedana Licê û karkerên Zonguldakê rêveçûn û xwepêşdanekê çêkirin. Roja 24'ê Kanûnê ji civîneke mezin di zanîngehê de çêkirin. Paşê, di navbera rojên 21 û 24'ê Kanûnê de bêhtirî 40 xwendekar hatin girtin

Navê xwendekarên hatine girtin, hinek ev in: **Asif Tembeloglu**, Mehmet Çakmak, **Fîkret Aslan**, Sami Guzel, **Zekeriye Kaptan**, Denktaş Solduk, **Erdal Gezer**, Abdullah Gunduz, **Sami Gurkahraman**, Şafak Yucel, **Cengîz Polat** (tev ji fakulteya tendurustiyê); **Nevzat Çiftçi**, Mahmut Karabag, **M. Ali Erdem**, Halîm Sever, **Ayhan...**, Hîkmet Akin, **Necip Korkmaz**, Yasemin Dora (tev ji fakulteya dadweriyê); **Fadime Çelik**, Zehra Kirik, **Leyla Gunduz**, Nazan Baysal (tev ji fakulteya perwerdeyî yê); **Sevînç Çete**, Abdulkerim Kayhan (tev ji birê meslekî); **Suat Bêştaş**, Şefika Çetînel, **Selma Aslan** (tev ji birê endizyariyê); **Sêlma İpek** (ji birê bijijkiya diranan).

Roja 26'ê Kanûnê ji di navbera 6 û 8 hezar xwendekarên hemû birên zanîngehê boykotekê pêkanin. Xwendekar amadekariyên cengê, terora dewletê û girtinên wê protesto kirin.

Polîs û leşker seri dabûn amadekariyên dijwar. Lê dîsa jî livbazî bi jêhatîbûn biserket. Tenê li taxa "Seyrantepe-Girê Seyranê" hinek xwendekar hatin girtin.

Polîs û komên taybetî piştî livbaziya boykotê, di navenda bajarê Amedê de derketin nêçîra xwendekaran. Avêtin ser bê-hejimar malan. Gelek xwendekar hatin girtin. Eşkere ye, ku dagîrker ji hebûna livbaziyên xwendekarên zanîngehê gelekî ditirsin. Ji ber ku baş dizanin, ew dinamîzmeyeka livbaziyan in. Li hemberê bikaranînên li Kurdistanê û Tirkiyê, livbaziyên girseyî yên xwendekarên zanîngehan, di rojên pêşîn de jî, wê bidomin.

QILABAN

Serleşkerek û sê serbazên dijmin hatin kuştin

QILABAN / Şeva 27'ê Kanûnê li nêzîkî gundê Ziravikê di navbera gêrîllayên ARGK û yekeniyên dijmin de şerek çêbû. Serleşkerek (astsubay) û sê serbaz hatin kuştin. Di vî şerî de çi hundabûnek ji gêrîllayan nebûye.

Piştî livbaziyê li gundê Ziravikê gelek gundî hatin girtin, lê paşê dîsa hatin berdan.

Li gundên Qilaban gelek ciwan xwe digihînin ARGK. Di vê dawiyê de ji gundê Hîlalê keçikek û pênc xort tevlî yekeniyên ARGK bûn.

NISÊBÎN

Erîşek çû ser erebeyeke polîsan: Du polîs hatin kştin

NISÊBÎN / Şeva 26'ê Kanûnê gêrîlla dafekê li pêşiya otombîleke polîsan vegirtin. Di encama êrîşa xwe de du polis kuştin, dido jî birîndar kirin. Navgîn bi tevayî hate texrîp kirin.

Piştî livbaziyê komên taybetî û polîs dest bi operasyonê kirin. Bi korî mirovan girtin. Kesên hatibûn girtin, paşê dîsa hatin berdan.

GERCEWS

Piştî civîna ARGK "parêzkaran" çekên dijmin avêtin

GERCEWS / Roja 19'ê Kanûnê gêrîllayên ARGK li gundê Kehniya Mezin civînekê çêkirin. Li vî gundî gelek "parêzkarên" gund hene. Ji "parêzkaran" xwestin, ku çekan ji destan biavêjin. Gava gêrîlla ji gund derketin, birayê keyê gund ji tevlî xwe birin, ku tehdîtên xwe li "parêzkaran" dibarand, da çekan ji destan neavêjin. Piştî ku "parêzkar" çek avêtin, ev kes jî hate berdan.

Piştî civîna gêrîllayan, bêhtirî 20 "parêzkarên" gund çûn qereqola dijmin û çekên dijmin li dijmin vegerandin. Herweha gotin dijmin, ku nema dîsa vî karî dikin.

CIZÎRA BOTAN

Cizîra Botan bûye mîna kelehekê:Bi hezaran xwednekar boykotekê çêkirin. Kuştîwarê gêrîllayê şehîd Darar AKAY hate kuştin. Gêrîlla di navenda navçeyê de bi saetan şerê yekeniyên dagîrkeran kirin

CIZÎRA BOTAN / Roja 19'ê Kanûnê sê lîse û sê dibistanên navîn ên li Cizîra Botan, bi deh hezar xwendekaran boykotekê çêkirin. Bilî hemû pîkoliyên dagirkeran, livbazî bi dirêjahiya teviya rojê doma.

Xwendekar di boykota xwe de, hevgirtina xwe ji bo berxwedana girseyî ya Licê û karkerên li Zonguldakê anin zimên. Herweha girtina welatparêzan di roja 14'ê Kanûnê de, ku meşek çêkiribûn, protesto kirin û berdana wan xwestin.

Roja livbaziyê yekeniyên leşkerî hemû riyên çûyin û hatina bajêr girtin. Dora dibistanan pêçandin. Hat dîtin, ku leşker serê hemû kolan û şeqeman girtine. Komên taybetî li gelek deran video bi cih kiribûn û film dikişandin. Dagirker bi vari amadekariyên xwe xwestin rê lê bigirin, da boykot xwe nezivirine berxwedaneka girseyî ya teviya gelê navçeyê.

Qewmeqamê Cizîrê jî bi xwendekaran re peyivî û xebitî, da dev ji livbaziyê berdin.

Xwendekar daxwaza wî bi yek carê nepejirandin.

Di rêveçûna 14'ê Kanûnê de, di nava wan de **Mûrûvvet Cacim**, **Abdullah Arisoy** û **Haci Komak**, tev bi hev re 10 welatparêz hatibûn girtin. Niha di girtigeha Amedê de ne.

Ji aliyê din, Serokê Gelemperî yê HEP (Partiya Gelê Kedkar) **Fehmî Işiklar** ji roja 14'ê Kanûnê çûbû bajarê Cizira Botan. Ji wir jî, çû gundê Derbaciyan. Li wir çû serdana malbata **Şêxmus Adlim**, ku hatibû kuştin û li şopa bûyerê kola.

Şeva 18'ê Kanûnê ji sîxurekî ji gundê Şaxê yê bi navê Ehmedê Şaxî, di navenda navçeya Cizîrê de, li pişt avahiya MÎT, li kêleka kargeha ardî, li nêzîkî mala wî bi mirinê hate cezakirin.

Ev sîxur, roja 12'ê Kanûnê sala 1985'an, li gundê Şaxê tevlî komeke cerdevanan bûbû, ku ji mala keyê (mixtarê) gund reşandibûn ser komeke gêrîllayan. Di encama vê dafa bêbextan de, gêrîllayê qehreman **Darar AKAY** şehîd ketibû.

Yek ji van cehşan li derveyî Kurdistanê û keyê Şaxê jî di sala 1989'an de bi mirinê hatibûn cezakirin. Sîxur Ehmedê Şaxî, tevlî keyî, ji ber kirinên xwe gelek dirav ji dijmin standibû.

Şeva 26'ê Kanûnê jî, gêrîlla avêtin ser mala sîxurê bi navê Kamilê Sofî Seyîd, ku mala wî li kêleka qişleya leşkerî ye. Ev bêbext ji axayên Tayan e û di sala 1987'an de, di şehîdketina komeke gêrîllayan de rola xwe heye. Bêbext vê carê karî xwe xilas bike. Leşkerên dijmin ji tevlî bûyerê bûn. Li ser vê yekê şerek derket. Şer biqasî du saetan doma û dengê berikan jî teviya navçeyê dihatin bihîstin. Çi hundabûneke gêrîllayan nebûye. Dijmin çi lêdan girtiye, hîna ev jî diyar nebûye.

Şeva 28 û 29'ê Kanûnê jî, dîsa di navenda Cizîrê de, gundiyekî bi navê Hemoyê Şêx Reşîd hate kuştin. Hîna diyar nebûye ji ber çi hatiye kuştin.

Çiqas navgîn biçîn Cizîrê, rastî kontrolan dibin. Dijmin kontrola kesan dike. Navên rêwiyan dihên nivîsandin. Li dora Cizîrê her diçe bêhtir leşker dihên bicihkirin. Dijmin dixwaze gel baş bitirsîne, da mirov berê xwe bidin koçberiyê.

Her çendî gotin û tehdîtên li ser valakirina Cizîrê hene jî, gel li hemberê koçberiyê li ber xwe dide. Heke Cizîr bi kotekê were valakirin, mirov mirin jî hebe wê li ber xwe bidin. Ev daxwaza teviya gelê Cizîrê ye. Gel dibêje, heke dijmin serî bide tiştekî weha, emê barêgeha leşkeran birûxînin. Niha hemû malbatên li Cizîrê xwe gihandine hev, mîna yek-kulmî xwe dilivînin. Gelê me baş hişyar e û berxwedanê, mîna riyê jiyanê yê tenha hilbijartiye...

NÛÇEYÊN ZINDAN Û DADGEHAN

Sakîne Cansiz hate berdan

S. Cansiz, ku ji 11 salan vir ve di girtîgehê de bû, şeş caran ji girtîgehan biribûn girtîgehên din û ji daweya PKK hatibû girtin, hate berdan. Herweha ji daweya PKK êrdima Mêrdînê ji 45 şoreşger û welatparêz hatin berdan

NISÊBÎN / Berdana kadroya PKK **Sakîne Cansiz** di demeke gelekî kin de ji aliyê derdorên berfireh hate bihîstin û ev bûyer şahiya hemû welatparêzan gihand baniyan.

S. Cansiz di sala 1979'an de, di operasyonên li Mazra (Elazîz) de hatibû girtin. Demekê di girtîgehên Mazra û Meledî de hate ma. Paşê, bi darbeya leşkerî wê birin girtîgeha li bajarê Amedê. Bi salên dirêj û di bin pîkoliyên dijwar de li wir girtî hate hiştin. Piştî koçberkirina girtiyan wê ji birin girtîgeha Eskişehirê. Paşê bi rêzê, di girtîgehên Amasya û Çanakkale de hate hiştin.

Dagirkerên Tirk nekarîn tespît bikin, ku **S. Cansiz** tevlî livaziyeke çekdarî bûye. Lê dîsa ji cezaya hepsê heya dawiya jiyanê li derbarê wê eşkere kiribûn. Ji ber berxwedana wê ya li pêşiya dadgehan û di girtîgehan de jî, 72 sal bi rengê cezayên disiplînê, cezayên di hepsê de mayinê li dermafê wê daxweyan kiribûn.

Gava **S. Cansiz** di girtîgeha Meledî de bû, karîbû carekê bireve, lê di operasyoneke di nava bajêr de dîsa hatibû girtin.

Dûmahîk di rûpela 18'an de